แผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี

(พุทธศักราช ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

กองทัพอากาศ

คำนำ

กองทัพอากาศ เป็นหน่วยงานด้านความมั่นคง ที่มีหน้าที่และอำนาจตามรัฐธรรมนูญในการพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขต และเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยของประชาชน ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าว จำเป็นต้องเป็นไปตามกรอบแนวทางและกลไกขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งจำแนกออกเป็น ๓ ระดับ ตามนัยของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๖๐ โดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นแผนระดับที่ ๑ สำหรับใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาลโดยในการแปลงยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัตินั้น จะดำเนินการผ่านการถ่ายทอดระดับเป้าหมายและประเด็นของยุทธศาสตร์ชาติไปสู่แผนระดับที่ ๒ และแผนระดับที่ ๓ เพื่อให้เกิดการดำเนินการที่มีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน มุ่งสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ภายในปี พ.ศ.๒๕๘๐ ได้อย่างเป็นรูปธรรม แผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) กองทัพอากาศ เป็นแผนระดับที่ ๓ ประเภทหนึ่ง และกลไกสำคัญของกองทัพอากาศ ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติผ่านการดำเนินงาน แผนงาน และโครงการของส่วนราชการในสังกัดกองทัพอากาศ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม และนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ตามหลักความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship: XYZ) เพื่อประโยชน์ในการติดตามและตรวจสอบความก้าวหน้าในการดำเนินการขับเคลื่อนตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ ตามหลักการบริหารงานคุณภาพ (Plan Do Check Act: PDCA) และตามนัยของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๖๔ ผ่านระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform: eMENSCR) ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

นอกจากนี้ แผนปฏิบัติราชการ ฯ ได้อธิบายความเชื่อมโยงของเป้าหมายระดับยุทธศาสตร์ชาติ (ระดับ Z) ไปยังเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (ระดับ Y2) แผนย่อยภายใต้แผนแม่บทฯ (ระดับ Y1) และแผนงาน/โครงการ (ระดับ X) ของกองทัพอากาศ ตามลำดับ โดยมีนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) และ(ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ช่วยกำหนดกรอบทิศทางและผลสัมฤทธิ์ด้านความมั่นคงที่สำคัญ ซึ่งต้องการให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริงในห้วงระยะเวลาที่แผนปฏิบัติราชการ ฯ มีผลบังคับใช้

กองทัพอากาศหวังเป็นอย่างยิ่ง แผนปฏิบัติราชการ ฯ ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์แก่หน่วยงานในสังกัดกองทัพอากาศ สำหรับใช้เป็นแนวทางในการจัดทำผลผลิต/โครงการรองรับตามความรับผิดชอบ เพื่อให้การดำเนินงานของกองทัพอากาศ บรรลุผลสัมฤทธิ์และส่งผลอย่างมีนัยสำคัญแก่การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติในภาพรวมต่อไป

กองทัพอากาศ

สารบัญ

เรื่อง **หน้า**

ส่วนที่ ๑ บทสรุปผู้บริหาร **๑**

ส่วนที่ ๒ ความสอดคล้องกับแผน ๓ ระดับกับแผน ๓ ระดับ **๗**

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (แผนระดับที่ ๑) **๗**
๒.๑.๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (หลัก) ๗
๒.๑.๒ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (เฉพาะที่เกี่ยวข้อง) ๘
๒.๑.๓ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ (เฉพาะที่เกี่ยวข้อง) ๘
๒.๒ แผนระดับที่ ๒ **๙**
๒.๒.๑ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง (หลัก) ๙
๒.๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่างประเทศ ๑๐
๒.๒.๓ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ ๑๐
๒.๒.๔ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ ๑๐
๒.๒.๕ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ๑๑
๒.๒.๖ (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ๑๙
๒.๓ แผนระดับที่ ๓ ที่เกี่ยวข้อง **๒๐**
๒.๓.๑ กระทรวงกลาโหม ๒๐
๒.๓.๒ ส่วนราชการนอกกระทรวงกลาโหม ๒๒

ส่วนที่ ๓ สาระสำคัญแผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)ของกองทัพอากาศ ๒๔

๓.๑ ภาพรวม **๒๔**
๓.๒ แผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) กองทัพอากาศ **๒๕**
๓.๒.๑ แผนปฏิบัติราชการเรื่อง การพิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ๒๕
๓.๒.๒ แผนปฏิบัติราชการเรื่อง การปฏิบัติการทางทหารเพื่อรักษาอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติทางอากาศ ๒๗
๓.๒.๓ แผนปฏิบัติราชการเรื่อง การรักษาความมั่นคงของรัฐ ๓๕
๓.๒.๔ แผนปฏิบัติราชการเรื่อง การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ ๓๖
๓.๒.๕ แผนปฏิบัติราชการเรื่อง การพัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคงและช่วยเหลือประชาชน ๓๗
๓.๓ ประมาณการวงเงินงบประมาณรวม (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) **๔๐**
๓.๓.๑ ประมาณการวงเงินงบประมาณทั้งหมด ๒๓๒,๙๑๘,๔๖๒,๙๕๓ บาท ๔๐
๓.๓.๒ ประมาณการวงเงินงบประมาณตามแผนปฏิบัติราชการ ๔๐
๓.๔ การติดตามประเมินผล **๔๒**
ผนวก ก สถานการณ์และสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงที่มีผลกระทบต่อการป้องกันประเทศ **๔๖**
ผนวก ข แนวความคิดทางยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ **๖๓**
ผนวก ค คำอธิบายแผนที่เกี่ยวข้องกับกลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ **๖๗**
ผนวก ง วงรอบแผนปฏิบัติราชการ และขอบเขตอำนาจหน้าที่ของหน่วยเกี่ยวข้อง **๖๙**

แผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) กองทัพอากาศ

ส่วนที่ ๑ บทสรุปผู้บริหาร

แผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) กองทัพอากาศ เป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากแผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๓ ปี (พ.ศ.๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) กองทัพอากาศ โดยสอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๖๐, วันที่ ๓ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๖๒ และวันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๖๓ ซึ่งการจัดทำแผนปฏิบัติราชการดังกล่าว เป็นไปตามบทบัญญัติพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.๒๕๔๖ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๒ ที่กำหนดให้ทุกหน่วยงานของรัฐต้องจัดทำแผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี และแผนปฏิบัติราชการประจำปี โดยแผนปฏิบัติราชการจะเป็นแผนระดับที่ ๓ หลักในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ แผนระดับที่ ๒ ซึ่งประกอบด้วย ๑) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒) แผนการปฏิรูปประเทศ ๓) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และ ๔) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล แผนระดับที่ ๓ อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตลอดจนหน้าที่และอำนาจของกองทัพอากาศตามที่มีกฎหมายบัญญัติ

แผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของกองทัพอากาศ มีความมุ่งหมายเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานในภาพรวมของกองทัพอากาศ ให้สอดคล้องและตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๓ ประเด็น) (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) และนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) แผนปฏิบัติการด้านการปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติในภาพรวม (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) และแผนระดับที่ ๓ ของส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งเน้นการเตรียมและเสริมสร้างความพร้อมให้กับกองทัพทั้งด้านโครงสร้าง การจัดหน่วย ความพร้อมรบ ความต่อเนื่องในการปฏิบัติ และความทันสมัย ตลอดจนการปฏิบัติภารกิจป้องกันประเทศ และการปฏิบัติการทางทหารนอกจากสงคราม เพื่อให้สามารถปฏิบัติภารกิจตามที่กฎหมายได้มอบหน้าที่และอำนาจไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อเป้ายุทธศาสตร์ชาติในภาพรวม ทั้งนี้แผนปฏิบัติราชการ ฯ จัดทำขึ้นโดยการนำสาระสำคัญตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ แผนระดับที่ ๒ และนโยบายรัฐบาลมาบูรณาการ และเชื่อมโยงกับแนวความคิดยุทธศาสตร์ป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม รวมถึงการบูรณาการและเชื่อมโยงวิสัยทัศน์ในการพัฒนาสู่ “กองทัพอากาศชั้นนำในภูมิภาค” (One of the Best Air Forces in ASEAN) ตามยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) และแนวทางการใช้กำลังกองทัพอากาศ พ.ศ.๒๕๖๕ ซึ่งมีสาระโดยสังเขป ดังนี้

๑. การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง (Security Cooperation) ด้วยการใช้ทรัพยากรทางทหารในการสนับสนุนรัฐบาล โดยการเสริมสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศสมาชิกอาเซียน มิตรประเทศ ประเทศมหาอำนาจต่าง ๆ และองค์การระหว่างประเทศ ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงร่วมกัน สร้างบรรยากาศความเป็นมิตร รักษาความเป็นกลาง รักษาสมดุลกับประเทศมหาอำนาจ ลดเงื่อนไขและลดโอกาสที่จะนำไปสู่ความขัดแย้ง รวมทั้งป้องกันมิให้ความขัดแย้งขยายขอบเขตออกไปนอกเหนือการควบคุมโดยยึดมั่นในหลักการแนวความคิดเชิงป้องกัน (Preventive) ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาในเชิงรุกก่อนที่ความขัดแย้งจะเกิดขึ้น และหากความขัดแย้งเกิดขึ้นแล้ว ก็จะสามารถควบคุมได้ทันเวลา โดยมาตรการดังกล่าวต้องอยู่บนพื้นฐานของความมีเกียรติและศักดิ์ศรีในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ ความเป็นแกนกลางของอาเซียน (ASEAN Centrality) รวมทั้งผลประโยชน์ที่ประเทศพึงจะได้รับ

๒. การผนึกกำลังป้องกันประเทศ (United Defence) ด้วยการนำทรัพยากรที่เป็นพลังอำนาจของชาติทุกประเภทในทุกมิติ ทั้งด้านการทหาร การเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาบูรณาการอย่างมีระเบียบแบบแผนและเป็นระบบตั้งแต่ยามปกติ เพื่อแก้ไขข้อจำกัดของชาติ รวมทั้งชดเชยอำนาจกำลังรบของกองทัพที่มีอยู่อย่างจำกัด

๓. การป้องกันเชิงรุก (Active Defence) โดยจัดเตรียมกำลัง เสริมสร้าง พัฒนา และบริหารจัดการทรัพยากรทั้งมวลให้กองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคง มีความพร้อมในการบูรณาการร่วมกัน หรือใช้กำลังเพื่อการป้องปราม การแก้ไข และยุติความขัดแย้งตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิในการป้องกันตนเอง (Right to self Defence) โดยที่ฝ่ายเราเป็นฝ่ายได้เปรียบ พร้อมรับสถานการณ์ทั้งในยามปกติและยามสงคราม ทั้งนี้การปฏิบัติการทางทหารต้องใช้การปฏิบัติการร่วมเป็นหลัก

ทั้งนี้ แผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) กองทัพอากาศ ให้ความสำคัญเร่งด่วนกับการตอบสนองต่อ**ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง และแผนย่อยอื่น ๆ** ได้แก่ (๑) การรักษาความสงบภายในประเทศ (๒) การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง (๓) การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญกับภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ (๔) การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ และ (๕) การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม ตลอดจนสามารถสนับสนุนต่อยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่น ได้แก่ **ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน** ๓ ประเด็น ได้แก่ (๑) ประเด็นอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต ในเรื่องการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ การผลิตยุทโธปกรณ์และยุทธภัณฑ์ทางการทหาร และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน (๒) ประเด็นการสร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว และ (๓) โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก และ**ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ** ที่มุ่งเน้นการให้บริการสาธารณะการลดขนาดภาครัฐ และการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้

จากการทบทวน วิเคราะห์ และประเมินแนวโน้มสถานการณ์ด้านความมั่นคงในระยะต่อไป พบว่าประเด็นสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อ**ความมั่นคงระดับโลก** ได้แก่ การแข่งขันทางอิทธิพลระหว่างประเทศมหาอำนาจและกลุ่มประเทศพันธมิตร โดยเฉพาะกรณีสหรัฐอเมริกากับสาธารณรัฐประชาชนจีน และความขัดแย้งระหว่างสหพันธรัฐรัสเซียและประเทศยูเครน ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสาร ดิจิทัล ไซเบอร์ และอวกาศการปฏิบัติการไซเบอร์ทางทหาร การก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ การเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศแบบฉับพลัน และบทบาทขององค์กรที่มิใช่รัฐ (Non - State Actors) ที่เพิ่มมากขึ้นในเวทีการเมืองระหว่างประเทศและความมั่นคง **ในระดับภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก** มีความท้าทายสำคัญ ได้แก่ ข้อพิพาทเหนือดินแดนในพื้นที่ต่าง ๆ อาทิ บริเวณทะเลจีนใต้ คาบสมุทรเกาหลี และช่องแคบไต้หวัน ปัญหากลุ่มก่อการร้ายและกลุ่มหัวรุนแรง การย้ายถิ่นฐานอย่างไม่ปกติ การกระทำอันเป็นโจรสลัด และปัญหาภัยพิบัติ **ในระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และประเทศเพื่อนบ้าน** ในภาพรวมเป็นไปด้วยดี แต่ยังคงต้องให้ความสำคัญกับการดำเนินการในกรอบความร่วมมืออาเซียนอย่างต่อเนื่อง โดยมีความท้าทายสำคัญ ได้แก่ สถานการณ์ความขัดแย้งและเสถียรภาพทางการเมืองของประเทศเพื่อนบ้านภายในภูมิภาค ความสัมพันธ์แบบทวิภาคีของประเทศสมาชิกอาเซียนกับประเทศมหาอำนาจ และปัญหาเขตแดนทั้งทางบก ทางน้ำ และทางทะเล สำหรับ**ความมั่นคงภายในประเทศ**นั้น มีประเด็นสำคัญที่ต้องติดตามและเฝ้าระวัง ได้แก่ การชุมนุมและเรียกร้องทางการเมืองที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ การแสดงออกของกลุ่มเยาวชนและกลุ่มเห็นต่างทางการเมือง

การยุยงปลุกปั่นแนวคิดรุนแรงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ สถานการณ์ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ ปัญหาสิ่งแวดล้อม การแพร่ระบาดของยาเสพติด การเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายของแรงงานข้ามชาติ การค้ามนุษย์ ปัญหาความมั่นคงทางทะเล ปัญหาความมั่นคงตามแนวชายแดน และภัยแทรกซ้อนรวมทั้งการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรอันเกิดจากอัตราการเพิ่มจำนวนประชากรวัยแรงงานและวัยเด็กอยู่ในระดับต่ำมาก ขณะที่ประชากรสูงอายุมีเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

เพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ และแผนปฏิบัติการ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) กองทัพอากาศจึงกำหนดจุดเน้นสำคัญและองค์ประกอบการดำเนินงาน ดังนี้

๑. เป้าหมายสำคัญ

แผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) กองทัพอากาศ มีจุดเน้นสำคัญ ๒ ประการ ได้แก่ (๑) การพัฒนากองทัพอากาศให้มีโครงสร้างองค์กรที่สอดคล้องกับระบบราชการยุคใหม่ ที่มุ่งเน้นความคล่องตัว การให้บริการประชาชน และความโปร่งใส ตามหลักธรรมาธิบาลของการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ด้วยการพัฒนาระบบการบริหารงานบุคคล การฝึกศึกษา การวิจัยและพัฒนา ตลอดจนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) และนวัตกรรมพลังงานสะอาด (Green Energy Innovation) มาใช้สนับสนุนการปฏิบัติราชการ และ (๒) การปรับปรุงกองทัพอากาศให้มีขนาดที่เหมาะสมกับภัยคุกคามทุกรูปแบบ ทุกมิติ และทุกระดับความรุนแรง สามารถปรับ/ลดกำลังกองทัพได้ตามความจำเป็นทางยุทธการ มุ่งเน้นการปฏิบัติการร่วมที่มีความคล่องแคล่วและอำนาจกำลังรบสูง มียุทโธปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย สามารถปฏิบัติภารกิจที่มีความหลากหลาย มีศักยภาพของกำลังทางอากาศที่ทัดทียมประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และประเทศที่มีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยคุกคามทางทหาร รวมทั้งดำรงความต่อเนื่องในการปฏิบัติการทางทหารได้อย่างเหมาะสมในทุกสถานการณ์ สามารถยุติปัญหาหรือข้อขัดแย้งได้อย่างรวดเร็วและทันเวลา นอกจากนี้กองทัพอากาศจะต้องให้ความสำคัญกับการใช้ขีดความสามารถ ทางด้านดิจิทัล ไซเบอร์ และอวกาศ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการได้อย่างเป็นรูปธรรม การพัฒนากิจการกำลังพลสำรองในขอบเขตของกองทัพอากาศ การใช้ประโยชน์จากอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่สามารถผลิตใช้ในราชการ การพัฒนาหน่วยงานด้านการศึกษา วิจัย และพัฒนายุทโธปกรณ์เพื่อการป้องกันประเทศ รวมทั้งสามารถยกระดับและขยายขอบเขตความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ เพื่อร่วมกันแก้ปัญหาจากภัยคุกคามข้ามชาติ ภัยพิบัติ และโรคอุบัติใหม่อย่างแน่นแฟ้นและเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น

๒. องค์ประกอบ

แผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) กองทัพอากาศ แบ่งเป็น ๕ เรื่อง และ ๑ หมวดค่าใช้จ่ายการดำเนินการภาครัฐ ดังนี้

๒.๑ แผนปฏิบัติราชการ เรื่อง การพิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ กำหนดเป้าหมาย ให้สถาบันพระมหากษัตริย์มีความปลอดภัยมั่นคงสูงสุด และได้รับการเทิดทูนอย่างสมพระเกียรติในฐานะสถาบันหลักสำคัญของชาติและศูนย์รวมจิตใจของคนในชาติ โดยกำหนดแนวทางการดำเนินการจำนวน ๓ แนวทาง

๒.๑.๑ ถวายการปฏิบัติภารกิจของสถาบันพระมหากษัตริย์ และถวายความปลอดภัยด้วยการเตรียมเครื่องบินและเฮลิคอปเตอร์พระราชพาหนะของกองทัพอากาศ สนับสนุนภารกิจ ตลอดจน

การสนับสนุนอากาศยาน เฮลิคอปเตอร์ ระบบอากาศยานไร้คนขับ และเจ้าหน้าที่ในการถวายความปลอดภัยในด้านการบิน

๒.๑.๒ การเทิดทูนและปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยหน่วยงานในสังกัดกองทัพอากาศทุกระดับ ดำเนินการพิทักษ์รักษา และปกป้องถวายพระเกียรติ โดยเฉพาะการปกป้องการคุกคามทางข่าวสารและไซเบอร์ ตลอดจนจัดกิจกรรมเทิดทูนและส่งเสริมให้ประชาชนมีความจงรักภักดีและความกตัญญูแด่สถาบันพระมหากษัตริย์ในทุกโอกาส โดยดำเนินการทั้งในลักษณะเป็นหน่วยนำในการปฏิบัติหรือการสนับสนุนแก่ส่วนราชการ ภาคเอกชน และประชาชน

๒.๑.๓ สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์อำนวยการใหญ่จิตอาสาพระราชทาน และโรงเรียนจิตอาสาพระราชทาน ให้สามารถดำเนินโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วน เพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของประชาชนในการสร้างความกินดี อยู่ดี และการเสียสละเพื่อส่วนรวม ตลอดจนส่งเสริมการศึกษาและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการดำเนินชีวิตประจำวันและการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดองค์ความรู้และความเข้าใจเชิงประจักษ์อันจะเป็นประโยชน์แก่ตนเอง สังคม และประเทศชาติ และเพื่อเป็นการสืบสาน รักษา ต่อยอด “ศาสตร์พระราชา” และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๒.๒ แผนปฏิบัติราชการ เรื่อง การปฏิบัติการทางทหารเพื่อรักษาอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติทางอากาศ กำหนดเป้าหมายให้กองทัพอากาศมีความพร้อมสูงขึ้นที่จะเผชิญภัยคุกคามทุกรูปแบบทุกมิติและทุกระดับความรุนแรง รวมทั้งมีศักยภาพของกำลังทางอากาศที่มุ่งไปสู่ความทัดเทียมกับกองทัพอากาศของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประเทศมีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยคุกคามทางทหาร โดยกำหนดแนวทางการดำเนินการจำแนกเป็น ๒ ประเด็น คือ ๑) การปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติทางอากาศ มุ่งเน้นการใช้กำลัง เพื่อการป้องปราม แก้ไข และยุติความขัดแย้งด้วยการปฏิบัติการรบร่วมเป็นหลัก ซึ่งประกอบด้วย การปฏิบัติการทางอากาศ การป้องกันภัยทางอากาศการสนับสนุนการปฏิบัติการทางบก การสนับสนุนการปฏิบัติการทางทะเล การปฏิบัติการพิเศษ และ ๒) การพัฒนาศักยภาพกองทัพอากาศ โดยกำหนดแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถ จำนวน ๘ แนวทางหลัก ดังนี้

๒.๒.๑ พัฒนาระบบบัญชาการและควบคุม (Command and Control)

๒.๒.๒ พัฒนาระบบตรวจจับ (Sensor)

๒.๒.๓ พัฒนาผู้ปฏิบัติ/หน่วยปฏิบัติ (Shooter)

๒.๒.๔ พัฒนาเครือข่าย (Network)

๒.๒.๕ พัฒนาระบบการสนับสนุนและบริการ (Support and Service)

๒.๒.๖ พัฒนาบุคลากรและพฤติกรรมการปฏิบัติงาน (Human and Behavior)

๒.๒.๗ พัฒนาการข่าวกรอง (Intelligence)

๒.๒.๘ พัฒนาการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมกำลังทางอากาศ (Research and Development)

๒.๓ แผนปฏิบัติราชการ เรื่อง การรักษาความมั่นคงของรัฐ กำหนดเป้าหมายให้ภัยคุกคามที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งปัญหาวิกฤติด้านความมั่นคง ทั้งจากภายในประเทศและจากภายนอกประเทศ ได้รับการแก้ไขหรือทำให้ลดลงอยู่ในระดับที่ควบคุม โดยกำหนดแนวทางการดำเนินการ จำนวน ๓ แนวทาง

๒.๓.๑ การจัดกำลังสนับสนุนการปฏิบัติงานร่วมกับส่วนราชการอื่น และการเป็นหน่วยนำเมื่อสถานการณ์มีความจำเป็น เพื่อสร้างความสงบสุขและเสถียรภาพให้แก่สังคมไทย ด้วยการป้องกัน ลด และ

ขจัดปัญหาต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อย ความมั่นคงภายใน ความมั่นคงทางอากาศและอวกาศ การบังคับใช้กฎหมาย และการบริหารราชการแผ่นดิน

๒.๓.๒ การป้องกันปราบปรามยาเสพติด การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด การสนับสนุนอากาศยานและ/หรืออากาศยานไร้คนขับปฏิบัติการบินลาดตระเวนตรวจการณ์ตามแนวชายแดนและการแก้ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนใต้ เป็นต้น

๒.๓.๓ ดำรงความต่อเนื่องในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาที่สำคัญของชาติ ปัญหาความเดือดร้อน การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน และการลดความเหลื่อมล้ำของสังคม อาทิ ภัยคุกคามต่อความมั่นคงต่อสถาบันหลักของชาติ การขาดความสามัคคีปรองดองของคนในชาติ ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ภัยพิบัติทางธรรมชาติและการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ภัยคุกคามจากเทคโนโลยีสมัยใหม่ และทางไซเบอร์ การปราบปรามขบวนการค้ายาเสพติดทั้งในพื้นที่ภายในและชายแดน การจัดการผู้หลบหนีเข้าเมือง การค้ามนุษย์ การก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ การป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมาย ตามแนวชายแดนทั้งทางบกและทางทะเล

๒.๓.๔ กองทัพอากาศมีขีดความสามารถในการตอบโต้ต่อเหตุวิกฤตจากการก่อการร้ายในส่วนของการสนับสนุนชุดปฏิบัติการพิเศษ (Commando) ในการต่อต้านการกระทำความผิดเกี่ยวกับอากาศยาน อาทิเช่น การก่อการร้าย (Terrorist Attack) ต่อต้านการก่อวินาศกรรมอากาศยาน และสลัดอากาศ (Aircraft hijacking) เป็นต้น

๒.๔ แผนปฏิบัติราชการ เรื่อง การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ กำหนดเป้าหมายให้กองทัพอากาศ และหน่วยขึ้นตรงมีศักยภาพเป็นที่ยอมรับและมีบทบาทสำคัญในการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสันติภาพและความมั่นคงในภูมิภาค เป็นที่เชื่อถือและได้รับการสนับสนุนจากประชาคมระหว่างประเทศและกองทัพอากาศมิตรประเทศ ทั้งในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศสมาชิกอาเซียน ประเทศมหาอำนาจ มิตรประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ อันจะส่งผลดีต่อการป้องกัน ลดความขัดแย้งและลดความเสี่ยงในการเผชิญหน้ากันด้วยการใช้กำลังทหาร รักษาสมดุลกับประเทศมหาอำนาจและส่งเสริมความเป็นแกนกลางของอาเซียน (ASEAN Centrality) โดยกำหนดแนวทางการดำเนินการ จำนวน ๒ แนวทาง ดังนี้

๒.๔.๑ ดำรง เสริมสร้าง และพัฒนาความสัมพันธ์และความร่วมมือผ่านกิจกรรมทางทหารรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี ด้วยการใช้กลไกของคณะกรรมการระดับต่าง ๆ ได้แก่ การทูตฝ่ายทหาร การฝึกร่วม/ผสม การศึกษาทางทหาร การปฏิบัติการรักษาสันติภาพในกรอบของสหประชาชาติ การให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ การเตรียมการรองรับการแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ การแพทย์ทหาร ร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศสมาชิกอาเซียน ประเทศมหาอำนาจ มิตรประเทศ และองค์การระหว่างประเทศทั้งระดับทวิภาคีและพหุภาคี รวมทั้งแสดงบทบาทสำคัญในฐานะ “สะพานเชื่อม” (Bridge-builder) เพื่อช่วยแก้ปัญหาด้านความมั่นคงของภูมิภาค

๒.๔.๒ กองทัพอากาศมีปฏิสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอกับ ๔ กลุ่มประเทศเหล่านี้ อย่างน้อยกลุ่มละ ๑ ครั้งต่อปี ได้แก่ กลุ่มที่ ๑ ประเทศเพื่อนบ้าน กลุ่มที่ ๒ สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป สหราชอาณาจักร และออสเตรเลีย กลุ่มที่ ๓ จีนและรัสเซีย และกลุ่มที่ ๔ ประเทศอื่น ๆ ที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์กับไทย ได้แก่ ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี อินเดีย แอฟริกาใต้ บราซิล ตุรกี ซาอุดีอาระเบีย อิหร่าน และอิสราเอล

๒.๕ แผนปฏิบัติราชการ เรื่อง การพัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคงและช่วยเหลือประชาชน กำหนดเป้าหมายให้ประชาชน ชุมชน และพื้นที่เป้าหมาย มีความเป็นอยู่พื้นฐานและคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถใช้ชีวิตอยู่ได้อย่างปลอดภัย มั่นคง และเกื้อกูลต่อการรักษาความมั่นคงภายในและการป้องกันประเทศ ทุกพื้นที่

มีมาตรการช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพรองรับเมื่อมีสถานการณ์ภัยพิบัติหรือสาธารณภัยเกิดขึ้น โดยกำหนดแนวทางในการดำเนินการ ๖ แนวทาง ดังนี้

๒.๕.๑ พัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน โดยส่งเสริม สนับสนุน และช่วยเหลือส่วนราชการพลเรือนและภาคเอกชน ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของคนและชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย

๒.๕.๒ บูรณาการความร่วมมือกับส่วนราชการ และ/หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย โดยเฉพาะการป้องกันและลดผลกระทบจากภัยพิบัติต่าง ๆ รวมทั้งพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของกำลังพล เครื่องมือ และยุทโธปกรณ์ให้เป็นมาตรฐานสากล เพื่อให้การสนับสนุน การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และการช่วยเหลือประชาชน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและทันท่วงที ตลอดจนเสริมสร้างความร่วมมือกับมิตรประเทศและองค์การระหว่างประเทศ ในการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม และการบรรเทาภัยพิบัติ ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี

๒.๕.๓ การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมสำหรับการระดมทรัพยากรที่จำเป็นในภารกิจที่เกี่ยวข้องกับกองทัพอากาศ เพื่อใช้ในกรณีที่ประเทศเผชิญกับภัยคุกคามหรือวิกฤตการณ์ระดับชาติ อาทิเช่น โรงพยาบาลเคลื่อนที่กองทัพอากาศ ชุดปฏิบัติการทำลายล้าง นิวเคลียร์ ชีวะ เคมี กองทัพอากาศ เป็นต้น

๒.๕.๔ สนับสนุนให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับการดำเนินงานของกองทัพ เพื่อสร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของทหาร โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชน นักเรียน และนักศึกษา ด้วยการเชิญชวนให้เข้าร่วมทำกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อสังคมในรูปแบบจิตอาสาควบคู่กับการให้ความรู้ และเสริมสร้างจิตสำนึกความรักชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ ผ่านศูนย์การเรียนรู้ พิพิธภัณฑ์ และแหล่งท่องเที่ยวในหน่วยทหาร

๒.๕.๕ ให้ปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการประชาสัมพันธ์ให้ทันต่อยุคสมัยและเหมาะสมกับแต่ละกลุ่มเป้าหมาย เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจต่อกำลังพล ครอบครัว และประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะเยาวชนคนรุ่นใหม่ เกี่ยวกับผลงานที่สำคัญของกองทัพอากาศ ในการสนับสนุนการปฏิบัติภารกิจที่สำคัญของรัฐบาล ความมุ่งมั่นความตั้งใจของกระทรวงกลาโหม เหล่าทัพและรัฐบาลในการปฏิบัติภารกิจเพื่อประชาชนและประเทศชาติ รวมถึงบทบาทหน้าที่ของทหารที่นอกเหนือจากการป้องกันประเทศ

๒.๕.๖ สนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจแบบองค์รวม (BCG Model) โดยใช้ศักยภาพของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงกลาโหม ตลอดจนองค์การรัฐวิสาหกิจในความควบคุมและหน่วยงานในกำกับของกระทรวงกลาโหม เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ ๓ มิติ ไปพร้อมกัน ได้แก่ เศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) ซึ่งมุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรชีวภาพเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยเน้นการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์มูลค่าสูงเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ที่คำนึงถึงการนำวัสดุต่าง ๆ กลับมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด ภายใต้เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) ซึ่งต้องพัฒนาควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคมและการรักษาสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุล ให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืนไปพร้อมกัน

ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินการตามแผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) กองทัพอากาศ ให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดนั้น ขึ้นอยู่กับความชัดเจนด้านนโยบายและการสนับสนุนจากรัฐบาล ความร่วมมือของหน่วยงานในสังกัดกองทัพอากาศ รวมทั้งความรู้ความเข้าใจของผู้บังคับบัญชาฝ่ายเสธนาธิการและฝ่ายอำนวยการทุกระดับ ที่มีต่อกระบวนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ ทั้งนี้ ความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ที่ได้รับจากการปฏิบัติตามแผนนี้ จะส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการดำเนินการตามแผนปฏิบัติราชการระยะต่อไป และประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกองทัพอากาศในภาพรวม

ส่วนที่ ๒ ความสอดคล้องกับแผน ๓ ระดับกับแผน ๓ ระดับ

(ตามนัยของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๖๐)

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (แผนระดับที่ ๑)

แผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) กองทัพอากาศ มีความสอดคล้องกับแผนระดับที่ ๑ ยุทธศาสตร์ชาติ ได้แก่ ๑) ด้านความมั่นคง ๒) ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน และ ๓) ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ ดังนี้

๒.๑.๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (หลัก)

๒.๑.๑.๑ เป้าหมาย (Z)

๑) ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข

๒) บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ

๓) กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง

๔) ไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับ

๕) การบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ

๒.๑.๑.๒ ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๑) การรักษาความสงบภายในประเทศ

๒) การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

๓) การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ

๔) การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ

๕) การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

๒.๑.๑.๓ การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๑) แผนปฏิบัติราชการ เรื่อง การพิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ เรื่องการรักษาความมั่นคงของรัฐ และเรื่องการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน เพื่อความมั่นคง ตอบสนองต่อเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ได้แก่ (๑) ประชาชนอยู่ดี กินดีและมีความสุข (๒) บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ และ (๕) การบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

๒) แผนปฏิบัติราชการ เรื่อง การปฏิบัติการทางทหาร เพื่อรักษาอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติตอบสนองต่อเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ได้แก่ (๓) กองทัพหน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง และ (๕) การบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

๓) แผนปฏิบัติราชการ เรื่อง การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ ตอบสนองเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง คือ (๔) ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชม และได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ

๒.๑.๒ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (เฉพาะที่เกี่ยวข้อง)

๒.๑.๒.๑ เป้าหมาย (*Z*)

๑) ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างเสถียรภาพและยั่งยืน

๒) ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

๒.๑.๒.๒ ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๑) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

๒) สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว

๓) โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก

๒.๑.๒.๓ การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน แผนปฏิบัติราชการการปฏิบัติการทางทหาร เพื่อรักษาอธิปไตยและผลประโยชน์ (แนวทางส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร แนวทางการพัฒนากองทัพอากาศสู่ความทันสมัย) และเรื่องการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน (แนวทางส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเชิงพาณิชย์ และแนวทางการสนับสนุนการพัฒนาท่องเที่ยว พื้นที่ หรือเขตเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ) ตอบสนองต่อเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ได้แก่ (๑) ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน และ (๒) ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

๒.๑.๓ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ (เฉพาะที่เกี่ยวข้อง)

๒.๑.๓.๑ เป้าหมาย (*Z*)

๑) ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานมุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส

๒) ภาครัฐมีขนาดที่เล็กลง พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

๓) ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๒.๑.๓.๒ ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๑) ภาครัฐยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการและให้บริการอย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส

๒) ภาครัฐบริหารงานแบบบูรณาการ มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมาย และเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับ ทุกประเด็น ทุกภารกิจ และทุกพื้นที่

๓) ภาครัฐมีขนาดเล็กลง เหมาะสมกับภารกิจ ส่งเสริมประชาชนและทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ

๔) ภาครัฐมีความทันสมัย

๕) ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๒.๑.๓.๓ การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ แผนปฏิบัติราชการ เรื่องการปฏิบัติการทางทหาร เพื่อรักษาอธิปไตยและผลประโยชน์ (แนวทางการพัฒนาระบบบริหารจัดการกำลังพล และแนวทางการพัฒนากองทัพอากาศสู่ความทันสมัย) ตอบสนองต่อเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ได้แก่ ๑) ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส ๒) ภาครัฐมีขนาดที่เล็กลง พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และ ๓) ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริต และประพฤติมิชอบ

๒.๒ แผนระดับที่ ๒

แผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) กองทัพอากาศ มีความสอดคล้องกับแผนระดับที่ ๒ ได้แก่ ๑) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (ประเด็นความมั่นคง ประเด็นการต่างประเทศ ประเด็นอุตสาหกรรมและบูรณาการแห่งอนาคต และประเด็นการบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ) ๒) (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) และ ๓) นโยบายและแผนระดับชาติ ว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๒.๒.๑ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง (หลัก)

๒.๒.๑.๑ เป้าหมาย (Y2) ภาพรวมของแผนแม่บทฯ

๑) ประเทศชาติมีความมั่นคงในทุกมิติ และทุกระดับ

๒) ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข

๒.๒.๑.๒ การบรรลุเป้าหมาย ภาพรวมของแผนแม่บทฯ

๑) แผนปฏิบัติราชการ เรื่อง การพิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ เรื่องการปฏิบัติการทางทหารเพื่อรักษาอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ เรื่องการรักษาความมั่นคงของรัฐ เรื่องการสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ เรื่องการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน และเรื่องทหารผ่านศึกเพื่อความมั่นคง ตอบสนองต่อเป้าหมายแผนแม่บทฯ ประเด็นความมั่นคง คือ (๑) ประเทศชาติมีความมั่นคงในทุกมิติ และทุกระดับเพิ่มขึ้น

๒) แผนปฏิบัติราชการ เรื่อง การรักษาความมั่นคงของรัฐ เรื่องการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน ตอบสนองต่อเป้าหมายแผนแม่บทฯ ประเด็น ความมั่นคง คือ (๒) ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุขดีขึ้น

๒.๒.๑.๓ การบรรลุเป้าหมาย (Y1) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ

๑) แผนปฏิบัติราชการ เรื่อง การพิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ตอบสนองเป้าหมายแผนย่อยที่ ๑ การรักษาความสงบภายในประเทศ

๒) แผนปฏิบัติราชการ เรื่อง การปฏิบัติการทางทหารเพื่อรักษาอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ ตอบสนองเป้าหมายแผนย่อยที่ ๓ การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ และแผนย่อยที่ ๕ การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

๓) แผนปฏิบัติราชการ เรื่อง แผนปฏิบัติราชการ เรื่องการรักษาความมั่นคงของรัฐ ตอบสนองเป้าหมาย แผนย่อยที่ ๒ การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง ส่วนการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และการพัฒนาประเทศ แผนย่อยที่ ๓ การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ (แนวทางการปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติในภาพรวม) และแผนย่อยที่ ๕ การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

๔) แผนปฏิบัติราชการ เรื่อง การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ ตอบสนองเป้าหมายแผนย่อยที่ ๓ การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ (แนวทางเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือทางการทหารกับประเทศเพื่อนบ้าน มิตรประเทศ และองค์กรนานาชาติ) และแผนย่อยที่ ๔ ความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ (แนวทางการพัฒนาเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน มิตรประเทศ และองค์การนานาชาติ)

๕) แผนปฏิบัติราชการ เรื่อง การพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน ตอบสนองเป้าหมายแผนย่อยที่ ๒ การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง ส่วนการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรและการพัฒนาประเทศ (แนวทางการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน)

๒.๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่างประเทศ

๒.๒.๒.๑ เป้าหมาย (Y2) ภาพรวมของแผนแม่บทฯ : การต่างประเทศไทยมีเอกภาพทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน มีมาตรฐานสากล และมีเกียรติภูมิในประชาคมโลก

๒.๒.๒.๒ แผนปฏิบัติราชการ เรื่อง การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ ตอบสนองเป้าหมายแผนย่อยความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ และแผนย่อยด้านการส่งเสริมสถานะ และบทบาทของประเทศไทยในประชาคมโลก

๒.๒.๓ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ

๒.๒.๓.๑ เป้าหมาย (Y2) ภาพรวมของแผนแม่บทฯ : การลงทุนในพื้นที่เขตเศรษฐกิจทั้งหมดได้รับการยกระดับ

๒.๒.๓.๒ แผนปฏิบัติราชการ เรื่อง การพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน (แนวทางสนับสนุน การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว พื้นที่ หรือเขตเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ) ตอบสนองต่อเป้าหมาย (Y2) ในภาพรวมของแผนแม่บทฯ และเป้าหมาย (Y1) แผนย่อยการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

๒.๒.๔ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ

๒.๒.๔.๑ เป้าหมาย (Y2) ภาพรวมของแผนแม่บทฯ

๑) บริการของรัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ

๒) ภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพด้วยการนำนวัตกรรมเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้

๒.๒.๔.๒ แผนปฏิบัติราชการ เรื่อง การปฏิบัติการทางทหารเพื่อรักษาอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ (แนวทางพัฒนาระบบบริหารจัดการกำลังพลและแนวทางการพัฒนากองทัพอากาศสู่ความทันสมัย) ตอบสนองต่อเป้าหมาย (Y2) ในภาพรวมของแผนแม่บทฯ และเป้าหมาย (Y1) ได้แก่ แผนย่อยการพัฒนาบริการประชาชน แผนย่อยการปรับสุมดลภาครัฐ แผนย่อยการพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ และแผนย่อยการสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ

๒.๒.๕ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

๒.๒.๕.๑ เป้าหมาย (Y2) ภาพรวมของนโยบายและแผนระดับชาติฯ ประเทศไทยมีความมั่นคงและมีเสถียรภาพมากขึ้น ประชาชนดำรงชีวิตโดยปกติสุข รวมทั้งมีการพัฒนาศักยภาพบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงแบบองค์รวมและรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ

๒.๒.๕.๒ เป้าหมาย (Y1) ของนโยบายและแผนระดับชาติฯ แยกตามนโยบายและแผนความมั่นคงที่เกี่ยวข้องกับกองทัพอากาศ

๑) นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑ (การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ)

๑.๑) **เป้าหมายที่ ๑** การธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ **ผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการ** คือ การสร้างพื้นที่พูดคุยอย่างสันติ ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนมุมมอง และเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ เพื่อให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ **ตัวชี้วัด** การจัดทำชุดข้อมูลองค์ความรู้ เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ และเผยแพร่ตามช่องทางประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๕ จากผลการดำเนินงานของปีที่ผ่านมา

๑.๒) **เป้าหมายที่ ๒** คนในชาติอยู่ร่วมกันอย่างสันติและเคารพในความแตกต่าง หลากหลาย โดยได้รับความคุ้มครองตามหลักสิทธิมนุษยชน ซึ่งหมายรวมถึงการให้ความสำคัญกับทุกศาสนา ผู้ที่มีหลักความเชื่อต่าง ๆ และผู้ที่ไม่นับถือศาสนา **ผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการ** คือ คนในชาติอยู่ร่วมกันอย่างมีความเสมอภาค และความเท่าเทียมกันบนพื้นฐานสิทธิมนุษยชน **ตัวชี้วัด** ได้แก่ ๑) การจัดทำ พัฒนา หรือปรับปรุงมาตรการของรัฐ เพื่อส่งเสริม คุ้มครอง และปกปองสิทธิมนุษยชนภายในของไทยให้สอดคล้องกับบริบทภายในประเทศ และสนธิสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคีอย่างน้อยปีละ ๒ มาตรการ ๒) คำร้องเกี่ยวกับการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนและการถูกเลือกปฏิบัติได้รับการพิจารณาและเข้าสู่กระบวนการแก้ไขปัญหา โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ย ๕ ปีย้อนหลัง และ ๓) การปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่ไทยตอบรับในรายงานทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศตามกระบวนการทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชน (Universal Periodic Review : UPR) ภายใต้คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (Human Rights Council: HRC) ภายในปี ๒๕๗๐ มีผลการปฏิบัติตามขอเสนอแนะที่ไทยตอบรับในกระบวนการ UPR รอบที่ ๓ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ และรอบที่ ๔ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๑๐

๒) นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๒ (การปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติและการพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ) (หลัก)

๒.๑) **เป้าหมายที่ ๑** การปกป้อง รักษา และแก้ไขปัญหาที่กระทบต่ออธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ **ผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการ** คือ กองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้องมีความพร้อมสูงขึ้นสำหรับการปฏิบัติตามแผนป้องกันประเทศ หรือแผนปฏิบัติการอื่น ๆ ด้วยระบบการปฏิบัติการร่วม **ตัวชี้วัด** ได้แก่ ๑) ความพร้อมของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติการตามแผนป้องกันประเทศด้วยระบบปฏิบัติการร่วม โดยหน่วยทหารตามแผนป้องกันประเทศผ่านเกณฑ์มาตรฐานการฝึกร่วมกองทัพไทยภายในปี ๒๕๗๐ และ ๒) หน่วยปฏิบัติการหลักของเหล่าทัพในการปฏิบัติการตามแผนป้องกันประเทศมีความพร้อมด้านกำลังพล ยุทโธปกรณ์ และการฝึกไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐ ภายในปี ๒๕๗๐

๒.๒) **เป้าหมายที่ ๒** การพัฒนาขีดความสามารถเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อการป้องกันประเทศในอนาคต **ผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการ** คือ กองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้องมีความพร้อมและทันสมัย ทั้งในด้านการจัดหน่วย อาวุธยุทโธปกรณ์ ระบบการสนับสนุน และการส่งกำลังบำรุง รวมทั้งระบบการควบคุมบังคับบัญชาด้วยการประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล การปฏิบัติการทางไซเบอร์และอวกาศ ตลอดจนสามารถนำกำลังพลสำรองในบัญชีบรรจุกำลังของหน่วย เข้าร่วมการฝึกหรือปฏิบัติภารกิจกับกองทัพได้ ทั้งในภาวะปกติ วิกฤติ และสงคราม **ตัวชี้วัด** ได้แก่ ๑) การพัฒนากองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้องไปสู่ความทันสมัย ด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเชื่อมโยงระบบงาน ตลอดจนเสริมสร้างความพร้อมเพื่อให้สามารถรองรับปฏิบัติการทางไซเบอร์และอวกาศได้ ภายในปี ๒๕๗๐ และ ๒) หน่วยทหารที่มีกาลังพลสำรองบรรจุในอัตราของหน่วยมีการเรียกกาลังพลสารองเข้าร่วมการฝึก หรือปฏิบัติภารกิจร่วมกับของกองทัพครบทุกหน่วย ภายในปี ๒๕๗๐

๓) นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๓ (การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติพื้นที่ชายแดน)

๓.๑) **เป้าหมายที่ ๑** พื้นที่ชายแดนมีความมั่นคง ปลอดภัย มีศักยภาพการป้องกันและแก้ไขภัยคุกคามทุกรูปแบบ และเป็นพื้นที่เชื่อมโยงทางเศรษฐกิจและสังคมระหว่างไทยกับประเทศรอบบ้าน **ผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการ** คือ พื้นที่ชายแดนมีศักยภาพในการป้องกันภัยคุกคามรูปแบบประชาชนและชุมชนตามแนวชายแดนมีความปลอดภัยและมีคุณภาพชีวิตที่ดี รวมถึงเป็นจุดเชื่อมโยงสำคัญทางเศรษฐกิจ การสัญจร และความมั่นคงในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ **ตัวชี้วัด** ได้แก่ ๑) การพัฒนาระบบป้องกันตามแนวชายแดนด้วยการใช้เทคโนโลยี อย่างน้อยร้อยละ ๘๕ ของจังหวัดชายแดนทั้งหมด ภายในปี ๒๕๗๐ และ ๒) มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๕ ต่อปี

๓.๒) **เป้าหมายที่ ๒** ปัญหาเขตแดนระหว่างไทยกับประเทศรอบบ้านได้รับการแก้ไข และไม่ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ **ผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการ** คือ ประเทศไทยสามารถแก้ไขปัญหาเขตแดน โดยมีความสมดุลระหว่างผลประโยชน์แห่งชาติและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ **ตัวชี้วัด**คือ เป้าหมายในการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนของไทย อยู่ที่ร้อยละ ๘๐ ภายในปี ๒๕๗๐

๔) นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๔ (การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล)

๔.๑) **เป้าหมายที่ ๑** ประเทศไทย สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางทะเลได้อย่างต่อเนื่อง จนไม่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศ **ผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการคือ** ประเทศไทยมีขีดความสามารถและศักยภาพในการเฝ้าระวัง ติดตาม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางทะเลในภาพรวมของประเทศเพิ่มขึ้น จนทำให้ประเทศมีความมั่นคงและปลอดภัย **ตัวชี้วัด** คือ ค่าคะแนนดัชนีความมั่นคงทางทะเลในภาพรวม อยู่ที่ ๖๙ คะแนน ภายในปี ๒๕๗๐

๔.๒) **เป้าหมายที่ ๒** ประเทศไทยมีการบริหารจัดการองค์ความรู้ทางทะเลที่ช่วยสนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางทะเล **ผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการ** คือ ประเทศไทยมีองค์ความรู้ทางทะเลที่สำคัญที่สนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายในการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลและประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักรู้เกี่ยวกับทะเล **ตัวชี้วัด** ได้แก่ ๑) จำนวนองค์ความรู้ทางทะเลที่สำคัญที่สนับสนุนการตัดสินใจของกลไกระดับนโยบายของประเทศ อย่างน้อยปีละ ๑ ประเด็น และ ๒) การสร้างองค์ความรู้และความตระหนักรู้ทางทะเลให้แก่ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อยปีละ ๑ ประเด็น

๕) นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๕ (การป้องกันและแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนใต้)

๕.๑) **เป้าหมายที่ ๑** จังหวัดชายแดนภาคใต้มีการก่อเหตุรุนแรงและความสูญเสียลดลง **ผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการ** คือ ความรุนแรงและความสูญเสียจากสถานการณ์ความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ยุติลงในปี ๒๕๗๐ **ตัวชี้วัด** คือ สถิติเหตุการณ์ความรุนแรงและความสูญเสียจากสถานการณ์ความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ลดลง ร้อยละ ๑๐๐ จากปีฐาน ๒๕๖๐ ภายในปี ๒๕๗๐

๕.๒) **เป้าหมายที่ ๒** จังหวัดชายแดนภาคใต้มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น **ผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการ** คือ คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น ด้วยการยกระดับการพัฒนาเศรษฐกิจได้อย่างเหมาะสมอันสอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของประชาชน และศักยภาพของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ **ตัวชี้วัด** คือ สถิติผลิตภัณฑ์มวลรวมภาค (Gross Regional Product: GRP) ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เพิ่มขึ้นทุกปี

๕.๓) **เป้าหมายที่ ๓** ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ **ผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการ** คือ การยอมรับและตระหนักถึงคุณค่าของการอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างหลากหลาย **ตัวชี้วัด** คือการสร้างความเชื่อมั่นต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ภายในปี ๒๕๗๐

๖) นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๖ (การบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมืองและผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ)

๖.๑) **เป้าหมายที่ ๑** ผู้มีปัญหาสถานะและสิทธิบุคคลมีจำนวนลดลงและได้รับการดูแลตามหลักมนุษยธรรม **ผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการ** คือ ผู้มีปัญหาสถานะและสิทธิบุคคลได้รับสถานะอยู่ในราชอาณาจักรอย่างถูกต้องตามกฎหมายเพิ่มขึ้น **ตัวชี้วัด** คือ จำนวนผู้มีปัญหาสถานะและสิทธิบุคคลที่ได้รับสถานะอยู่ในราชอาณาจักรอย่างถูกต้องตามกฎหมาย เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๐ ภายในปี ๒๕๗๐

๖.๒) **เป้าหมายที่ ๒** แรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนามมีจำนวนการลักลอบหลบหนีเข้าเมืองลดลง **ผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการ** คือ แรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม มีการจดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายเพิ่มขึ้น **ตัวชี้วัด** คือ จำนวนแรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม อย่างถูกต้องตามกฎหมาย เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๐ ภายในปี ๒๕๗๐

๖.๓) **เป้าหมายที่ ๓** การบริหารจัดการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองกลุ่มที่มีความเปราะบางและผู้ได้รับความคุ้มครองด้านความมั่นคงและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ รวมถึงผู้อยู่ระหว่างคัดกรองสถานะไม่สามารถเดินทางกลับประเทศภูมิลำเนาอย่างเป็นระบบ **ผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการ** คือ ประเทศไทยมีระบบและมาตรการการบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมือง ในกลุ่มที่มีความเปราะบางด้านความมั่นคงและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ รวมถึงผู้ได้รับความคุ้มครองหรือผู้อยู่ระหว่างคัดกรองสถานะที่ไม่สามารถเดินทางกลับประเทศภูมิลำเนา เป็นเครื่องมือในการบริหารเพื่อลดผลกระทบต่อความมั่นคง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และหลักสิทธิมนุษยชน **ตัวชี้วัด** คือ การจัดวางระบบป้องกัน กระบวนการ และหลักเกณฑ์บริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมืองในกลุ่มที่มีความเปราะบางด้านความมั่นคงและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ รวมถึงผู้ได้รับความคุ้มครอง หรือผู้อยู่ระหว่างคัดกรองสถานะที่ไม่สามารถเดินทางกลับประเทศภูมิลำเนา ภายในปี ๒๕๗๐

๗) นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๗ (การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์)

๗.๑) **เป้าหมายที่ ๑** การยกระดับสถานะของประเทศไทยในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ **ผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการ** คือ ประเทศไทยแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องจนไม่ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ เศรษฐกิจ การบริหาร และการพัฒนาประเทศ **ตัวชี้วัด** คือ ร้อยละความสำเร็จของประเทศไทยในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในระดับนานาชาติ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๕ ภายในปี ๒๕๗๐

๗.๒) **เป้าหมายที่ ๒** ประเทศไทยสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม **ผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการ** คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและบุคลากรที่ปฏิบัติงานมีศักยภาพในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ดีขึ้น รวมทั้งสามารถบูรณาการการทำงานกับทุกภาคส่วนเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ร่วมกัน **ตัวชี้วัด** ได้แก่ ๑) การปราบปรามและดำเนินคดีเกี่ยวกับการค้ามนุษย์เพิ่มขึ้นร้อยละ ๘๕ ภายในปี ๒๕๗๐ ๒) แรงงานต่างด้าวและแรงงานไทยที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายและมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘๕ ภายในปี ๒๕๗๐ ๓) ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายและมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘๕ ภายในปี ๒๕๗๐ และ ๔) การพัฒนาศักยภาพภาคีเครือข่ายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ จากผลการดำเนินงานของปีที่ผ่านมา

๘) นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๘ (การป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด)

๘.๑) **เป้าหมายที่ ๑** การป้องกันประชากรทุกกลุ่มเป้าหมายไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด **ผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการ** คือ ประชากรทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับการป้องกันจากยาเสพติด **ตัวชี้วัด** คือ สัดส่วนของผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดต่อประชากร ลดลง ๘ คน ต่อประชากร ๑,๐๐๐ คน ภายในปี ๒๕๗๐

๘.๒) **เป้าหมายที่ ๒** การสกัดกั้นและปราบปรามเครือข่ายการค้ายาเสพติดในประเทศและอาชญากรรมข้ามชาติ **ผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการ** คือ ประเทศไทยสามารถสกัดกั้นยาเสพติด และปราบปราม ทำลายเครือข่ายการค้ายาเสพติดรายสำคัญ ด้วยมาตรการทางทรัพย์สิน **ตัวชี้วัด** ได้แก่ ๑) คดียาเสพติดที่มีการสืบสวนขยายผลจากการจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามประมวลกฎหมายยาเสพติดเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑ จากผลการดำเนินงานของปีที่ผ่านมา และ ๒) การสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนเปรียบเทียบกับปริมาณที่จับกุมยาเสพติดทั้งประเทศ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ จากผลการดำเนินงานของปีที่ผ่านมา

๘.๓) **เป้าหมายที่ ๓** ผู้เสพยาเสพติดมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ไม่ส่งผลกระทบต่อสังคม และไม่หวนกลับเข้าสู่วงจรยาเสพติด **ผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการ** คือ ผู้เสพยาเสพติดที่เข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรม มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น **ตัวชี้วัด** ผู้เสพยาเสพติดที่เข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒ จากผลการดำเนินงานของปีที่ผ่านมา

๙) นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๙ (การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย)

เป้าหมาย คือ การยกระดับการจัดการความเสี่ยงสาธารณภัยที่สำคัญอันเกิดจากภัยธรรมชาติ และภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ที่เกิดขึ้น และ/หรือ เป็นภัยซ้ำซ้อน (Compound Hazards) ไปสู่มาตรฐานตามหลักสากล **ผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการ** คือ ประเทศไทยสามารถจัดการความเสี่ยง พร้อมทั้งรับมือและลดผลกระทบจากสาธารณภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ **ตัวชี้วัด** ได้แก่ ๑) อัตราการเสียชีวิตจากภัยธรรมชาติ (อุทกภัย วาตภัย ภัยแล้ง) ต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน ลดลงเมื่อเทียบ

กับค่าเฉลี่ยย้อนหลัง ๕ ปี ๒) จำนวนผู้ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ (อุทกภัย วาตภัย ภัยแล้ง) ต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน ลดลงเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยย้อนหลัง ๕ ปี ๓) อัตราการเสียชีวิตจากภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ (อัคคีภัย) ต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน ลดลงเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยย้อนหลัง ๕ ปี และ ๔) การแจ้งเตือนสาธารณภัยล่วงหน้าได้ทันสถานการณ์ภายในระยะเวลาที่กำหนด (เฉพาะภัยธรรมชาติ ๔ ภัย ได้แก่ อุทกภัย วาตภัย น้ำป่าไหลหลากและดินโคลนถล่ม และสึนามิ) ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๙๘ ของการเกิดภัยดังกล่าวทุกปี

๑๐) นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๐ (การป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์)

เป้าหมาย คือ ประเทศไทยมีความพร้อมต่อการป้องกัน รับมือความเสี่ยงกับภัยคุกคามทางไซเบอร์อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งการป้องกันการโจมตีทางไซเบอร์และอาชญากรรมไซเบอร์ **ผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการ** คือ หน่วยงานระดับชาติ กลุ่มภารกิจหรือให้บริการโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศและระดับหน่วยงานมีความพร้อม และมาตรการและแนวทางปฏิบัติในการลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่เท่าทันเหตุการณ์สอดคล้องกับมาตรฐานสากล รวมถึงมีกลไกและแนวทางในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางไซเบอร์ และการพัฒนาการสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางไซเบอร์ **ตัวชี้วัด** ได้แก่ ๑) การพัฒนาระบบการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ให้สอดคล้องมาตรฐานสากล เพิ่มขึ้นร้อยละ ๙๐ ภายในปี ๒๕๗๐ ๒) การแก้ไขเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ต่อโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๙๐ ภายในปี ๒๕๗๐ ๓) การจัดทำหรือพัฒนากลไก มาตรการ และแนวทางในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางไซเบอร์ รวมถึงการพัฒนาการสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางไซเบอร์เพิ่มขึ้นร้อยละ ๖๐

๑๑) นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๑ (การป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อการร้าย)

๑๑.๑) **เป้าหมายที่ ๑** ประเทศไทยมีภูมิคุ้มกันในการรับมือกับภัยก่อการร้าย **ผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการ** คือ หน่วยงานทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติมีขีดความสามารถในการเตรียมพร้อมรับมือกับภัยก่อการร้ายเพิ่มขึ้น **ตัวชี้วัด** คือ การดำเนินการมาตรการเฝ้าระวังและแจ้งเตือนเชิงป้องกันภัยก่อการร้ายอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ภายในปี ๒๕๗๐

๑๑.๒) **เป้าหมายที่ ๒** ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการตอบโต้ต่อเหตุวิกฤตจากการก่อการร้าย **ผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการ** คือ หน่วยงานสามารถระงับเหตุจากการก่อการร้ายได้ทันการณ์และลดความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนที่ได้รับผลกระทบให้น้อยที่สุด **ตัวชี้วัด** คือ การพัฒนาศักยภาพของระบบที่ตอบสนองต่อการระงับเหตุวิกฤตจากการก่อการร้าย และควบคุมสถานการณ์การก่อการร้ายอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ภายในปี ๒๕๗๐

๑๑.๓) **เป้าหมายที่ ๓** ประเทศไทยมีศักยภาพในการฟื้นตัวจากภัยก่อการร้ายให้กลับสู่สภาวะปกติ **ผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการ** คือ เหยื่อและผู้ได้รับผลกระทบจากการก่อการร้ายได้รับการช่วยเหลือเยียวยา อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งพื้นที่ประสบภัยจากการก่อการร้ายมีการฟื้นตัวให้กลับคืนสู่สภาวะปกติโดยเร็ว และปลอดภัยกว่าเดิม **ตัวชี้วัด** คือ การวางระบบฟื้นตัวจากภัยก่อการร้ายอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ภายในปี ๒๕๗๐ และสามารถฟื้นฟูจากเหตุก่อการร้ายได้

๑๒) นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๒ (การสร้างดุลยภาพระหว่างประเทศ)

๑๒.๑) **เป้าหมายที่ ๑** ประเทศไทยสามารถรักษาความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจและประเทศที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ต่อความมั่นคงของไทยอย่างมีดุลยภาพ **ผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการ**

คือ ประเทศไทยสามารถรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ และแสดงท่าทีอย่างเหมาะสม ผ่านกลไกความร่วมมือหรือความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ต่อความมั่นคงของไทย **ตัวชี้วัด**ประเทศไทยมีปฏิสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอกับ ๔ กลุ่มประเทศเหล่านี้ อย่างน้อยกลุ่มละ ๑ ครั้งต่อปี ได้แก่ กลุ่มที่ ๑ ประเทศเพื่อนบ้าน กลุ่มที่ ๒ สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป สหราชอาณาจักร และออสเตรเลีย กลุ่มที่ ๓ จีนและรัสเซีย และกลุ่มที่ ๔ ประเทศอื่น ๆ ที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์กับไทย ได้แก่ ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี อินเดีย แอฟริกาใต้ บราซิล ตุรกี ซาอุดีอาระเบีย อิหร่าน และอิสราเอล

๑๒.๒) **เป้าหมายที่ ๒** ประเทศไทยมีบทบาทนำในประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน **ผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการ** คือ ข้อตกลงหรือข้อปฏิบัติร่วมกันของประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนในเรื่องการป้องกันและแก้ไขภัยคุกคามที่สำคัญในภูมิภาค **ตัวชี้วัด** คือ ความสำเร็จของไทยในการผลักดันให้ข้อเสนอในประเด็นความมั่นคงที่ไทยให้ความสำคัญ ปรากฏในเอกสารผลลัพธ์การประชุมในระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสขึ้นไปของกลไกภายใต้ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน อย่างน้อย ๑ ฉบับต่อปี

๑๒.๓) **เป้าหมายที่ ๓** ประเทศไทยสามารถรักษาผลประโยชน์แห่งชาติในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง และสามารถรักษาความสัมพันธ์อันดีกับประเทศรอบบ้าน **ผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการ** คือ การได้รับผลประโยชน์ร่วมกันของกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง และประเทศรอบบ้านของไทย **ตัวชี้วัด**ได้แก่ ๑) ระดับความสำเร็จในการจัดทำแผนลุ่มน้ำเชิงรุกระดับภูมิภาค (Proactive Regional Planning) เพื่อบริหารทรัพยากรน้ำในลุ่มน้ำโขงอย่างยั่งยืน ๒) ไทยสามารถจัดทาผลลัพธ์ด้านความร่วมมือด้านความมั่นคงที่เป็นรูปธรรม (key deliverables) ในกรอบหรือกับประเทศอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงได้อย่างน้อยปีละ ๓ ประเด็นหรือ ๑๕ ประเด็น ภายในปี ๒๕๗๐

๑๓) นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๓ (การบริหารจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขและโรคติดต่ออุบัติใหม่)

๑๓.๑) **เป้าหมายที่ ๑** ระบบสาธารณสุขมีความพร้อมในการบริหารจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข ๕ ด้าน ประกอบด้วย ๑) โรคติดต่อและการระบาด ๒) โรคและภัยที่เกิดจากสารเคมี ๓) โรคและภัยสุขภาพที่เกิดจากกัมมันตภาพรังสีและนิวเคลียร์ ๔) โรคที่เกิดจากการบาดเจ็บและอุบัติภัย และ ๕) โรคและภัยสุขภาพอันเกิดจากภัยธรรมชาติ **ผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการ** ประเทศไทยมีการเตรียมความพร้อมเพื่อบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานสาธารณสุขกับทุกภาคส่วน รองรับภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขและโรคติดต่ออุบัติใหม่ **ตัวชี้วัด** ได้แก่ ๑) หน่วยงานด้านสาธารณสุขทั้งส่วนกลางและระดับภูมิภาค มีแผนเผชิญเหตุเพื่อรองรับภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขทั้ง ๕ ด้าน ร้อยละ ๘๐ ภายในปี ๒๕๗๐ และ ๒) การฝึกซ้อมเพื่อบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เป็นประจำทุก ๒ ปี

๑๓.๒) **เป้าหมายที่ ๒** ระบบสาธารณสุขมีศักยภาพการเผชิญเหตุและการบริการด้านการแพทย์ในภาวะฉุกเฉิน **ผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการ** คือ ประเทศไทยสามารถควบคุมการแพร่ระบาดของโรคจัดการภัยคุกคามสุขภาพและดูแลประชาชนเมื่อเกิดภาวะสาธารณสุขฉุกเฉินและโรคติดต่ออุบัติใหม่ **ตัวชี้วัด** ได้แก่ ๑) ความสำเร็จของการมีระบบรองรับการบริหารจัดการเฝ้าระวัง คัดกรองและตรวจวินิจฉัยโรคติดต่ออุบัติใหม่และภัยสุขภาพ เมื่อเกิดภาวะฉุกเฉินระดับเขตสุขภาพ ร้อยละ ๑๐๐ ภายในปี ๒๕๗๐ ๒) ระบบบริการทางการแพทย์และสาธารณสุข สามารถให้บริการได้อย่างต่อเนื่องในภาวะวิกฤตจากการระบาดของโรคติดต่ออุบัติใหม่และภัยสุขภาพ ได้แก่ เขตสุขภาพมีระบบการบริหารจัดการเตียงเพื่อรองรับผู้ป่วยวิกฤตในภาวะฉุกเฉิน ร้อยละ ๑๐๐ภายในปี ๒๕๗๐ และเขตสุขภาพมีระบบบริหารจัดการทรัพยากรทางการแพทย์ การสำรองยาและเวชภัณฑ์ที่จาเป็นให้สามารถใช้งานได้อย่างน้อย ๒ เดือน

เพื่อสามารถเผชิญเหตุได้อย่างรวดเร็ว ร้อยละ ๘๐ ภายในปี ๒๕๗๐ และ ๓) เขตสุขภาพมีแนวทางการระดมสรรพกำลังบุคลากร เพื่อดูแลประชาชนยามวิกฤต ร้อยละ ๑๐๐ ภายในปี ๒๕๗๐

๑๓.๓) **เป้าหมายที่ ๓** ระบบสาธารณสุขของประเทศสามารถพึ่งตนเองได้มีความมั่นคงทางยาและเวชภัณฑ์ **ผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการ** คือ ประเทศไทยสามารถผลิตยาและเวชภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการภาวะฉุกเฉินทางการแพทย์และสาธารณสุขได้ทั้งห่วงโซ่อุปทาน **ตัวชี้วัด** ได้แก่ ๑) มูลค่าการสนับสนุนการผลิตยาและอุตสาหกรรมการแพทย์ภายในประเทศ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐ เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยย้อนหลัง ๕ ปี และ ๒) การจัดทาข้อมูลห่วงโซ่อุปทานของการผลิตยาและอุตสาหกรรมการแพทย์ (Resource Mapping) ที่ใช้ในภาวะฉุกเฉินเป็นประจำทุก ๒ ปี

๑๔) นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๔ (การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมแห่งชาติและบริหารสถานการณ์ระดับชาติ)

๑๔.๑) **เป้าหมายที่ ๑** การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมสำหรับการระดมทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อใช้ในกรณีที่ประเทศเผชิญกับภัยคุกคามหรือวิกฤตการณ์ระดับชาติ **ผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการ** คือ ประเทศไทยมีความพร้อมในการระดมทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อใช้ในกรณีที่ประเทศเผชิญกับภัยคุกคามรวมถึงเมื่อประเทศเข้าสู่ภาวะวิกฤตระดับชาติ **ตัวชี้วัด** คือ การพัฒนาศักยภาพของกลไกการบริหารจัดการและความพร้อมของทรัพยากรที่จำเป็น เพื่อใช้สำหรับการระดมทรัพยากรในกรณีที่ประเทศเผชิญภัยคุกคามหรือวิกฤตการณ์ระดับชาติ ร้อยละ ๘๕ ภายในปี ๒๕๗๐

๑๔.๒) **เป้าหมายที่ ๒** การพัฒนาศักยภาพการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ **ผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการ** คือ กลไกและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีศักยภาพในการตอบสนอง ระงับเหตุและควบคุมวิกฤตการณ์ระดับชาติ เพื่อลดความรุนแรงของผลกระทบและความเสียหายได้อย่างมีประสิทธิภาพ **ตัวชี้วัด**การพัฒนาศักยภาพการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ อย่างน้อยร้อยละ ๑๐๐ ภายในปี ๒๕๗๐

๑๕) นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๕ (การพัฒนาระบบข่าวกรองแห่งชาติ)

เป้าหมาย คือ การยกระดับระบบข่าวกรองแห่งชาติในการเฝ้าระวังประเมิน ตอบสนอง และแจ้งเตือนสถานการณ์ที่มีความเสี่ยงอันจะนำไปสู่ภัยคุกคามต่อความมั่นคงแห่งชาติและผลประโยชน์แห่งชาติ **ผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการ** คือ กลไกระดับนโยบายของประเทศ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำรายงานข่าวกรองที่ประเมินภัยคุกคามด้านความมั่นคงในระยะยาว (๑๐ ปีขึ้นไป) ไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผน รวมทั้งการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารและข่าวกรองที่มาจากเครือข่ายความร่วมมือจากหน่วยงานภายในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนสามารถป้องกันการโจมตีทางไซเบอร์ได้ **ตัวชี้วัด** ได้แก่ ๑) ความสำเร็จของรายงานข่าวกรองที่ประเมินภัยคุกคามด้านความมั่นคงในระยะยาว (๑๐ ปีขึ้นไป) เพื่อประกอบการตัดสินใจในระดับนโยบายของประเทศ รวมถึงการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภายในปี ๒๕๗๐ ๒) การขยายเครือข่ายเฝ้าระวังตามประเด็นความมั่นคงสำคัญ/พื้นที่ความมั่นคงภายในประเทศ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๕ ภายในปี ๒๕๗๐ และ ๓) การมีระบบเชื่อมโยงและบูรณาการข้อมูลด้านการข่าว เพื่อการแจ้งเตือนภัยคุกคามทางไซเบอร์ภายในปี ๒๕๗๐

๑๖) นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๖ (การบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง)

เป้าหมาย คือ การมีฐานข้อมูลหรือชุดข้อมูลร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำหรับวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ ด้านความมั่นคง สามารถนำไปสนับสนุนการตัดสินใจเพื่อแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงระดับชาติ **ผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการ** คือ ระบบวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ด้านความมั่นคง

เพื่อใช้สนับสนุนการแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง **ตัวชี้วัด** คือ จำนวนของประเด็นความมั่นคง และประเด็นศักยภาพความมั่นคง ภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ที่นำมาเชื่อมโยง วิเคราะห์ และประมวลผลด้วยระบบวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ เพิ่มขึ้นอย่างน้อยปีละ ๒ ประเด็น

๑๗) นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๗ (การเสริมสร้างความมั่นคงเชิงพื้นที่)

เป้าหมาย คือ พื้นที่เป้าหมายระดับตำบลที่มีปัญหาความมั่นคงสำคัญเร่งด่วนลดลง **ผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการ** คือ พื้นที่เป้าหมายระดับตำบลได้รับการแก้ไขให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและชุมชนมีความเข้มแข็ง นำไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน **ตัวชี้วัด** คือ พื้นที่เป้าหมายระดับตำบลทั้งประเทศตามที่จังหวัดประกาศมีปัญหาความสำคัญเร่งด่วน ลดลงร้อยละ ๘๐ ภายในปี ๒๕๗๐

๒.๒.๕.๓ การบรรลุเป้าหมายของนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติฯ

๒.๒.๕.๓ (๑) แผนปฏิบัติราชการ เรื่อง การพิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ตอบสนองเป้าหมายของนโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑ (การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ)

๒.๒.๕.๓ (๒) แผนปฏิบัติราชการ เรื่องการปฏิบัติการทางทหาร เพื่อรักษาอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติทางอากาศ ตอบสนองเป้าหมาย ดังนี้

๑) นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๒ (การปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติและการพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ) (หลัก)

๒) นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๓ (การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติพื้นที่ชายแดน)

๓) นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๔ (การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล)

๔) นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๖ (การบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมืองและผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ)

๕) นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๐ (การป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์)

๖) นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๑ (การป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อการร้าย)

๗) นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๔ (การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมแห่งชาติและบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ)

๘) นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๕ (การพัฒนาระบบข่าวกรองแห่งชาติ)

๙) นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๖ (การบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง)

๑๐) นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๗ (การเสริมสร้างความมั่นคงเชิงพื้นที่)

๒.๒.๕.๓ (๓) แผนปฏิบัติราชการ เรื่อง การรักษาความมั่นคงแห่งรัฐ ตอบสนองเป้าหมาย ดังนี้

๑) นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๓ (การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติพื้นที่ชายแดน)

๒) นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๔ (การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล)

๓) นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๕ (การป้องกันและแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้)

๔) นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๖ (การบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมืองและผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ)

๕) นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๗ (การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์)

๖) นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๘ (การป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด)

๗) นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๐ (การป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์)

๘) นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๑ (การป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อการร้าย)

๒.๒.๕.๓ (๔) แผนปฏิบัติราชการ เรื่อง การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศตอบสนองเป้าหมายของนโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๒ (การสร้างดุลยภาพระหว่างประเทศ)

๒.๒.๕.๓ (๕) แผนปฏิบัติราชการ เรื่อง การพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชนตอบสนองเป้าหมายของนโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๙ (การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย)

๒.๒.๖ (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

๒.๒.๖.๑ เป้าหมาย (Y2) ภาพรวมของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฯ

๒.๒.๖.๑ (๑) การปรับโครงสร้างการผลิตสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม โดยยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการสำคัญให้สูงขึ้น

๒.๒.๖.๑ (๒) การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ โดยพัฒนาให้คนไทยมีทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่ ทั้งทักษะในด้านความรู้ ทักษะทางพฤติกรรม และคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม

๒.๒.๖.๑ (๓) การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม โดยลดความเหลื่อมล้ำทั้งในเชิงรายได้ความมั่งคั่ง และโอกาสในการแข่งขันของภาคธุรกิจ

๒.๒.๖.๑ (๔) การเปลี่ยนผ่านไปสู่ความยั่งยืน โดยปรับปรุงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในการผลิตและบริโภคให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ

๒.๒.๖.๑ (๕) การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับความเสี่ยงและการเปลี่ยนแปลงภายใต้บริบทโลกใหม่ อาทิ สังคมสูงวัย การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภัยโรคระบาด ภัยคุกคามทางไซเบอร์และการเปลี่ยนแปลงสู่ดิจิทัล รวมทั้งปรับปรุงโครงสร้างและการบริหารงานของภาครัฐให้ทันเวลา มีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล

๒.๒.๖.๒ การบรรลุเป้าหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฯ แยกตามหมุดหมายการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับกองทัพอากาศ

๒.๒.๖.๑ (๑) แผนปฏิบัติราชการ เรื่อง การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศเรื่องการปฏิบัติการทางทหาร เพื่อรักษาอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ (แนวทางส่งเสริมระบบอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทางทหาร) และเรื่องการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน (แนวทางส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเชิงพาณิชย์) สนับสนุนต่อเป้าหมายของหมุดหมายที่ ๕ ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุน และยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค

๒.๒.๖.๑ (๒) แผนปฏิบัติราชการ เรื่อง การพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน (แนวทางการสนับสนุนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว พื้นที่หรือเขตเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ) สนับสนุนต่อเป้าหมายของหมุดหมายที่ ๘ ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน

๒.๒.๖.๑ (๓) แผนปฏิบัติราชการ เรื่องการรักษาความมั่นคงแห่งรัฐ และเรื่องการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน สนับสนุนต่อเป้าหมายของหมุดหมายที่ ๑๐ ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำและหมุดหมายที่ ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๒.๒.๖.๑ (๔) การพัฒนาเรื่องการปฏิบัติการทางทหาร เพื่อรักษาอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ (แนวทางการพัฒนากองทัพอากาศสู่ความทันสมัย) สนับสนุนต่อเป้าหมายของหมุดหมายที่ ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน

๒.๓ แผนระดับที่ ๓ ที่เกี่ยวข้อง

๒.๓.๑ กระทรวงกลาโหม

๒.๓.๑.๑ แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง ระยะที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) กระทรวงกลาโหม แบ่งมอบกองทัพอากาศในฐานะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการเตรียมกำลังให้สอดรับกับทิศทางของแผนปฏิบัติการ ฯ ดังนี้

๒.๓.๑.๑ (๑) การพัฒนาศักยภาพศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง **วัตถุประสงค์** เพื่อให้หน่วยขึ้นตรงของกระทรวงกลาโหม กองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้องมีความพร้อมความทันสมัย และความต่อเนื่องในการปฏิบัติสำหรับใช้สนับสนุนแผนป้องกันประเทศ หรือแผนการปฏิบัติการอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมี **สำนักงานปลัดกลาโหม (สำนักนโยบายและแผนกลาโหม**) เป็นหน่วยรับผิดชอบหลัก

๒.๓.๑.๑ (๒) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลกับระบบการป้องกันประเทศและความมั่นคง **วัตถุประสงค์** เพื่อพัฒนาความทันสมัยของกองทัพ หน่วยงานและระบบงานความมั่นคงด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเชื่อมโยงระบบงานระหว่างกันตลอดจนเสริมสร้างความพร้อมให้สามารถรองรับการปฏิบัติการทางไซเบอร์และอวกาศได้ โดยมี **สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม (กรมเทคโนโลยีสารสนเทศและอวกาศกลาโหม)** เป็นหน่วยรับผิดชอบหลัก

๒.๓.๑.๑ (๓) การพัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคงและช่วยเหลือประชาชน **วัตถุประสงค์**เพื่อเพื่อพัฒนากิจการกำลังพลสำรอง กำลังพลสำรองและการระดมสรรพกำลังรวมถึงกิจการมวลชนและกำลังประชาชนให้สามารถสนับสนุนการป้องกันประเทศได้ทั้งในภาวะปกติ วิกฤติและสงคราม โดยมี **สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม (กรมการสรรพกำลังกลาโหม)** เป็นหน่วยรับผิดชอบหลัก

๒.๓.๑.๑ (๔) การพัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคงและช่วยเหลือประชาชน **วัตถุประสงค์** เพื่อบูรณาการการพัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคงอย่างเป็นระบบ สามารถสนับสนุนการป้องกัน

ประเทศ การรักษาความมั่นคง และการช่วยเหลือประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมี **สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม (สำนักนโยบายและแผนกลาโหม)** เป็นหน่วยรับผิดชอบหลัก

๒.๓.๑.๑ (๕) การเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือทางทหารกับประเทศเพื่อนบ้านประเทศสมาชิกอาเซียน มิตรประเทศประเทศมหาอานาจและองค์กรระหว่างประเทศ **วัตถุประสงค์** เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือทางทหารกับประเทศเพื่อนบ้านประเทศสมาชิกอาเซียน มิตรประเทศ ประเทศมหาอำนาจและองค์กรระหว่างประเทศรวมทั้งเพื่อเสริมสร้างบทบาทของไทยในเวทีระหว่างประเทศ โดยมี **สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม (สำนักนโยบายและแผนกลาโหม)** เป็นหน่วยรับผิดชอบหลัก

๒.๓.๑.๑ (๖) การผนึกกำลังและทรัพยากร เพื่อการป้องกันประเทศ **วัตถุประสงค์** เพื่อสร้างความพร้อมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมตามแผนผนึกกำลังและทรัพยากรเพื่อการป้องกันประเทศ สามารถสนับสนุนภารกิจการป้องกันประเทศ แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติหรือภารกิจด้านความมั่นคงอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันต่อสถานการณ์เพื่อสร้างความพร้อมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมตามแผนผนึกกำลังและทรัพยากรเพื่อการป้องกันประเทศสามารถสนับสนุนภารกิจการป้องกันประเทศแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติ หรือภารกิจด้านความมั่นคงอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันต่อสถานการณ์ โดยมี **สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม (กรมการสรรพกำลังกลาโหม)** เป็นหน่วยรับผิดชอบหลัก

๒.๓.๑.๒ แผนปฏิบัติการด้านการปกป้องอธิปไตยและรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของกองทัพไทย มีแนวทางการดำเนินการที่กองทัพอากาศต้องเตรียมการใช้กำลังให้สอดรับกับแผนปฏิบัติการฯ ดังนี้

๒.๓.๑.๒ (๑) การฝึกศึกษาทางทหาร และการพัฒนาแผนทางทหาร **เป้าหมาย** กำลังพลของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้องมีความพร้อมสูงขึ้น สำหรับการปฏิบัติตามแผนป้องกันประเทศ หรือแผนปฏิบัติการอื่น ๆ ด้วยระบบการปฏิบัติการร่วม

๒.๓.๑.๒ (๒) การเสริมสร้างขีดความสามารถด้านการปฏิบัติการร่วม การพัฒนาระบบการควบคุมบังคับบัญชา และการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO) เป้าหมาย กองทัพไทยมีขีดความสามารถในการอำนวยการปฏิบัติการร่วม เพื่อรับมือต่อภัยคุกคามทางทหารทุกรูปแบบ ทุกมิติ และทุกระดับความรุนแรง โดยมีมาตรการด้านการข่าวเชิงลึกในการเฝ้าตรวจและแจ้งเตือนอย่างมีประสิทธิภาพ มีความพร้อมของระบบการสนับสนุนและการส่งกำลังบำรุง การปฏิบัติการทางไซเบอร์และอวกาศ รวมทั้งระบบการควบคุมบังคับบัญชาด้วยการประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการเชื่อมโยงระบบงานทั้งภายในและภายนอกกองทัพ เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาสามารถตกลงใจสั่งการปฏิบัติได้อย่างรวดเร็วและทันท่วงที

๒.๓.๑.๒ (๓) การเสริมสร้างขีดความสามารถด้านการป้องกันประเทศของเหล่าทัพ **เป้าหมาย** เหล่าทัพมีความพร้อมสูงขึ้นที่จะเผชิญภัยคุกคามทุกรูปแบบ ทุกมิติและทุกระดับความรุนแรง

๒.๓.๑.๒ (๔) ระบบงานมวลชนเพื่อการป้องกันประเทศ **เป้าหมาย** เครือข่ายภาคประชาชนให้การสนับสนุนการปฏิบัติการของกองทัพ รวมทั้งมีระบบฐานข้อมูลเครือข่ายภาคประชาชนสนับสนุนการป้องกันประเทศได้

๒.๓.๑.๒ (๕) แนวทางการใช้กำลังในการปฏิบัติภารกิจป้องกันประเทศ **เป้าหมาย** พื้นที่ชายแดนทั้งทางบก ทางทะเล และทางอากาศ มีศักยภาพในการป้องกันภัยคุกคามทุกรูปแบบจนไม่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศ รวมทั้งประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

๒.๓.๑.๒ (๖) การสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านภายใต้กรอบงานความมั่นคงชายแดน **เป้าหมาย** ปัญหาความมั่นคงชายแดนได้รับการแก้ไขโดยมีความสมดุลระหว่างผลประโยชน์แห่งชาติ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ผ่านกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศส่งผลให้เกิดความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนและมีความสัมพันธ์ที่ดีนำไปสู่การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับจากประชาคมระหว่างประเทศ

๒.๓.๑.๒ (๗) การปฏิบัติภารกิจรักษาสันติภาพและการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมระหว่างประเทศ **เป้าหมาย** กองทัพไทยมีขีดความสามารถและความพร้อมที่จะปฏิบัติการเพื่อสันติภาพและการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมระหว่างประเทศได้ตามนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงกลาโหม เมื่อได้รับการร้องขอจากนานาชาติและสหประชาชาติ สามารถสนับสนุนการดำเนินบทบาทด้านความมั่นคงระหว่างประเทศของไทยในกรอบความร่วมมืออาเซียน สหประชาชาติ และนานาชาติ โดยใช้การปฏิบัติการเพื่อสันติภาพและการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมระหว่างประเทศเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนความร่วมมือระหว่างประเทศ รวมทั้งสามารถใช้การปฏิบัติการเพื่อสันติภาพและการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมระหว่างประเทศ เป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างความร่วมมือทางทหารกับต่างประเทศ ตลอดจนเสริมสร้างและรักษาดุลยภาพสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ ซึ่งจะส่งผลให้ไทยสามารถดำเนินการในการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ โดยเฉพาะการแก้ปัญหาความมั่นคงที่ไทยกำลังเผชิญอยู่ในกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศระดับต่าง ๆ ที่ไทยร่วมเป็นภาคี

๒.๓.๑.๓ แผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) กระทรวงกลาโหม

๒.๓.๑.๔ แผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) กองทัพไทย

๒.๓.๒ ส่วนราชการนอกกระทรวงกลาโหม

๒.๓.๒.๑ แผนบูรณาการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๒.๓.๒.๒ แผนปฏิบัติการด้านการธำรงรักษาสถาบันหลักของชาติ

๒.๓.๒.๓ แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๒.๓.๒.๔ แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย

๒.๓.๒.๕ แผนการอุปถัมภ์คุ้มครองศาสนาต่าง ๆ

๒.๓.๒.๖ แผนปฏิบัติการด้านบริหารจัดการชายแดนด้านความมั่นคง

๒.๓.๒.๗ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล

๒.๓.๒.๘ แผนปฏิบัติราชการศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล

๒.๓.๒.๙ นโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

๒.๓.๒.๑๐ นโยบายและยุทธศาสตร์การบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว

๒.๓.๒.๑๑ แผนการปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

๒.๓.๒.๑๒ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด

๒.๓.๒.๑๓ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

๒.๓.๒.๑๔ นโยบายและแผนปฏิบัติการว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

๒.๓.๒.๑๕ แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านการก่อการร้าย

๒.๓.๒.๑๖ แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปราม การฟอกเงิน และการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย

๒.๓.๒.๑๗ แผนปฏิบัติการด้านการทูตพหุภาคี

๒.๓.๒.๑๘ แผนปฏิบัติการต่างประเทศรายภูมิภาค

๒.๓.๒.๑๙ แผนปฏิบัติการเตรียมความพร้อม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่
๒.๓.๒.๒๐ แผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์
๒.๓.๒.๒๑ แผนปฏิบัติราชการของสำนักข่าวกรองแห่งชาติ
๒.๓.๒.๒๒ แผนปฏิบัติราชการของสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
๒.๓.๒.๒๓ แผนปฏิบัติการรักษาความมั่นคงภายใน
๓.๓.๒.๒๔ แผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมของประเทศ
๓.๒.๒๕ แผนปฏิบัติการบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง

ส่วนที่ ๓ สาระสำคัญแผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของกองทัพอากาศ

๓.๑ ภาพรวม

๓.๑.๑ วิสัยทัศน์กองทัพอากาศ

กองทัพอากาศชั้นนำในภูมิภาค (One of the Best Air Forces in ASEAN)

๓.๑.๒ พันธกิจของส่วนราชการ

พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๕๑ มาตรา ๒๑ บัญญัติให้ “กองทัพอากาศมีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพอากาศ การป้องกันราชอาณาจักร และดำเนินการเกี่ยวกับการใช้กำลังกองทัพอากาศตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม มีผู้บัญชาการทหารอากาศเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ” โดยอยู่ภายใต้กรอบอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหมที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘ ของพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๕๑ ประกอบด้วย

๑) พิทักษ์รักษาเอกราชและความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรจากภัยคุกคามทั้งภายนอกและภายในราชอาณาจักร ปราบปรามการกบฏและการจลาจล โดยจัดให้มีและใช้กำลังทหารตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือตามที่มีกฎหมายกำหนด

๒) พิทักษ์รักษา ปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ ตลอดจนสนับสนุนภารกิจของสถาบันพระมหากษัตริย์

๓) ปกป้อง พิทักษ์รักษาผลประโยชน์แห่งชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข พัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคงตลอดจนสนับสนุนภารกิจอื่นของรัฐในการพัฒนาประเทศ การป้องกันและแก้ไขปัญหาจากภัยพิบัติ และการช่วยเหลือประชาชน

๔) ศึกษา วิจัย พัฒนา และดำเนินการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ และด้านกิจการอวกาศเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทั้งนี้ เพื่อสนับสนุนภารกิจของกระทรวงกลาโหม และความมั่นคงของประเทศ

๕) ปฏิบัติการอื่นที่เป็นการปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากสงครามเพื่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หรือปฏิบัติการอื่นใด ทั้งนี้ ตามที่มีกฎหมายกำหนดหรือตามมติคณะรัฐมนตรี

ทั้งนี้ กองทัพอากาศจึงกำหนดพันธกิจ ดังนี้

๑) เตรียมความพร้อม

กองทัพอากาศต้องเตรียมความพร้อมเพื่อปฏิบัติภารกิจภายใต้การจัดโครงสร้างกำลังรบและส่วนสนับสนุนที่เหมาะสมภายใต้การบริหารจัดการ การฝึกอบรม การพัฒนากำลังพล และการจัดหาอาวุธยุทโธปกรณ์ ให้สามารถวางกำลังหน่วยปฏิบัติการในระดับต่าง ๆ ได้อย่างเต็มความสามารถ โดยกองทัพอากาศแบ่งกลุ่มฐานที่ตั้งเป็นฐานบินปฏิบัติการหลัก ฐานบินปฏิบัติการหน้า ฐานบินปฏิบัติการกิจพิเศษ และฐานบินปฏิบัติการสำรอง รวมถึงการประกอบกำลังที่มีหน่วยตัดสินตกลงใจ โดยมีศูนย์ปฏิบัติการในแต่ละระดับสามารถบัญชาการและควบคุมตามที่ได้รับมอบอำนาจ เพื่ออำนวยการปฏิบัติการใช้กำลังกองทัพอากาศทั้งในประเทศและนอกประเทศ

๒) ใช้กำลัง

กองทัพอากาศมีพันธกิจในการใช้กำลังกองทัพอากาศตั้งแต่ในยามปกติ คือ การเฝ้าตรวจระวังภัยทางอากาศ ซึ่งรวมถึงการควบคุมเส้นทางสัญจรเข้าออกรอบประเทศ รวมทั้งการใช้กำลังเพื่อสนับสนุน

งานด้านความมั่นคงภายใน และการแก้ไขปัญหาสำคัญของชาติในยามวิกฤตต่าง ๆ ตลอดจนการพัฒนาประเทศและการช่วยเหลือประชาชน เช่น การต่อต้านอาชญากรรม การปราบปรามยาเสพติด การสำรวจและรักษาทรัพยากรธรรมชาติ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การบรรเทาสาธารณภัย การฟื้นฟูภัยพิบัติ การลำเลียงผู้ป่วยทางอากาศ และการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานและเรือที่ประสบภัย เป็นต้น และในยามสงครามกองทัพอากาศต้องพร้อมที่จะใช้กำลังกองทัพอากาศในการดำเนินกลยุทธ์ร่วมกับหน่วยกำลังอื่น ๆ ทั้งในการป้องกันประเทศ การพิทักษ์ผลประโยชน์แห่งชาติ และการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในทุกระดับ

๓.๑.๓ วัตถุประสงค์

เพื่อเสริมสร้างความพร้อมให้กับกองทัพอากาศ ทั้งด้านโครงสร้างการจัดหน่วย ความพร้อมรบ ความต่อเนื่องในการปฏิบัติ และความทันสมัย ให้สามารถปฏิบัติภารกิจป้องกันประเทศและการปฏิบัติการทางทหารนอกจากสงครามตามที่กฎหมายมอบหน้าที่และอำนาจไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ

๓.๑.๔ เป้าหมายและตัวชี้วัดรวม

๓.๑.๔.๑ เป้าหมายรวม

(๑) กองทัพอากาศ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง

(๒) การปกป้อง รักษา และแก้ไขปัญหาที่กระทบต่ออธิปไตยของชาติและผลประโยชน์ของชาติที่กระทบต่ออธิปไตยของชาติ และการรักษาผลประโยชน์ของชาติ

(๓) การพัฒนาขีดความสามารถเชิงยุทธศาสตร์ของกองทัพอากาศ และประเทศเพื่อการป้องกันประเทศในอนาคต

๓.๑.๔.๒ ตัวชี้วัดรวม

(๑) ความพร้อมของกองทัพอากาศในการปฏิบัติการตามแผนป้องกันประเทศหรือภารกิจอื่น ตามที่ได้รับมอบ โดยให้ความเร่งด่วนกับการเสริมสร้างหน่วยปฏิบัติการหลัก

(๒) ขีดความสามารถเชิงยุทธศาสตร์และพัฒนาการด้านเทคโนโลยีของกองทัพอากาศ

๓.๒ แผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) กองทัพอากาศ แบ่งออกเป็น ๕ เรื่อง และ ๑ หมวดค่าใช้จ่ายการดำเนินการภาครัฐ

๓.๒.๑ แผนปฏิบัติราชการ เรื่อง การพิทักษ์รักษา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

๓.๒.๑.๑ เป้าหมาย

สถาบันพระมหากษัตริย์มีความปลอดภัยมั่นคงสูงสุด ได้รับการเทิดทูนอย่างสมพระเกียรติในฐานะสถาบันหลักสำคัญของชาติและเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในชาติ

๓.๒.๑.๒ ตัวชี้วัด

๑) ความสำเร็จของการพิทักษ์รักษา ปกป้อง ถวายพระเกียรติ และการสนับสนุนการปฏิบัติของสถาบันพระมหากษัตริย์ ร้อยละ ๑๐๐ ของภารกิจที่ได้รับมอบ

๒) ความสำเร็จของการจัดกิจกรรมเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ และการแสดงความจงรักภักดี ร้อยละ ๑๐๐ ของกิจกรรมที่กำหนด (แผนปี คิดเป็นจำนวนไม่ต่ำกว่า ๘๐ ครั้ง)

๓.๒.๑.๓ แนวทางการดำเนินการ

๑) ถวายการปฏิบัติภารกิจของสถาบันพระมหากษัตริย์ และถวายความปลอดภัย

๑.๑) การเตรียมเครื่องบินและเฮลิคอปเตอร์พระราชพาหนะของกองทัพอากาศสนับสนุนภารกิจตามแผนยุทธการ ทอ.๙๙๙ ให้มีความพร้อมในการปฏิบัติภารกิจตลอดเวลา

๑.๒) การใช้กำลังกองทัพอากาศสนับสนุนการปฏิบัติภารกิจ

- การสนับสนุนอากาศยาน เฮลิคอปเตอร์ประกอบขบวนรับ-ส่งเสด็จพระราชดำเนิน ได้แก่ การบินลำเลียงทางอากาศของส่วนล่วงหน้า/ล่วงหลัง การจัดเตรียมเฮลิคอปเตอร์ค้นหาและช่วยชีวิต จัดเตรียมเฮลิคอปเตอร์ลำเลียงผู้ป่วยทางอากาศสายแพทย์ (Emergency Medical Services : EMS) เป็นต้น

- การสนับสนุนชุดควบคุมการบิน ชุดควบคุมอากาศยานสำหรับอำนวยความสะดวกในการขึ้น-ลงนอกพื้นที่กองบิน และ/หรือฝูงบินอิสระปฏิบัติราชการสนาม

- การจัดเครื่องบินคุ้มกันขบวนเสด็จพระราชดำเนิน

- อากาศยานไร้คนขับในการตรวจการณ์และลาดตระเวน

- การสนับสนุนชุดปฏิบัติการต่อต้านอากาศยานไร้คนขับขนาดเล็ก

๑.๓) การถวายความปลอดภัยภาคพื้น

- การรักษาการณ์ในพื้นที่เขตพระราชฐานและพื้นที่สำคัญที่ได้รับมอบหมาย

- การปฏิบัติตามแผนการรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญ

๒) การเทิดทูนและปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์

๒.๑) หน่วยงานในสังกัดกองทัพอากาศทุกระดับ ดำเนินการพิทักษ์รักษา และปกป้องถวายพระเกียรติ โดยเฉพาะการปกป้องการคุกคามทางข่าวสารและไซเบอร์

๒.๒) หน่วยงานในสังกัดกองทัพอากาศ ดำเนินการจัดกิจกรรมเทิดทูนและส่งเสริมให้ประชาชนมีความจงรักภักดีและความกตัญญูแด่สถาบันพระมหากษัตริย์ในทุกโอกาส โดยดำเนินการทั้งในลักษณะเป็นหน่วยนำในการปฏิบัติ หรือการสนับสนุนแก่ส่วนราชการ ภาคเอกชน และประชาชน

๓) สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์อำนวยการใหญ่จิตอาสาพระราชทาน และโรงเรียนจิตอาสาพระราชทาน ให้สามารถดำเนินโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วน เพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของประชาชนในการสร้างความกินดี อยู่ดี และการเสียสละเพื่อส่วนรวม ตลอดจนส่งเสริม การศึกษาและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการดำเนินชีวิตประจำวัน และการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดองค์ความรู้และความเข้าใจเชิงประจักษ์ อันจะเป็นประโยชน์แก่ตนเอง สังคม และประเทศชาติ และเพื่อเป็นการสืบสาน รักษา ต่อยอด “ศาสตร์พระราชา” และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๓.๒.๑.๔ ผลผลิต/โครงการ ได้แก่ โครงการพิทักษ์รักษา การเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ และการสนับสนุนการปฏิบัติของสถาบันพระมหากษัตริย์ อาทิ

๑) กิจกรรมการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

๒) กิจกรรมการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสถาบันพระมหากษัตริย์

๓) กิจกรรมทำความเข้าใจและป้องกันการล่วงละเมิดสถาบันพระมหากษัตริย์

๔) กิจกรรมการถวายการปฏิบัติภารกิจการบินและสนับสนุนการบิน

๕) กิจกรรมการจัดกำลังถวายความปลอดภัยและถวายพระเกียรติ

๖) โครงการจัดหาเครื่องบินรับ-ส่งบุคคลสำคัญทดแทนเครื่องบินลำเลียงแบบที่ ๑๙ และเฮลิคอปเตอร์ลำเลียงผู้ป่วยทางอากาศสายแพทย์ทดแทนเฮลิคอปเตอร์แบบที่ ๖ ค

๗) โครงการสร้างการรับรู้เพื่อความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ

๓.๒.๒ แผนปฏิบัติราชการ เรื่อง การปฏิบัติการทางทหารเพื่อรักษาอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติทางอากาศ

๓.๒.๒.๑ เป้าหมาย

กองทัพอากาศมีความพร้อมสูงขึ้นที่จะเผชิญภัยคุกคามทุกรูปแบบทุกมิติและทุกระดับความรุนแรง รวมทั้งมีศักยภาพของกำลังทางอากาศที่มุ่งไปสู่ความทัดเทียมกับกองทัพอากาศของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประเทศมีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยคุกคามทางทหาร

๓.๒.๒.๒ ตัวชี้วัด

๑) หน่วยปฏิบัติภารกิจตามแผนป้องกันประเทศ ต้องมีความพร้อมรบด้านกำลังพล ยุทโธปกรณ์ และการฝึก อย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ของอัตราที่กำหนด

๒) ความพร้อมของกองทัพอากาศ ในการปฏิบัติการตามแผนป้องกันประเทศ โดยหน่วยทหารตามแผนป้องกันประเทศผ่านเกณฑ์มาตรฐานการฝึกร่วมกองทัพไทย ภายในปี ๒๕๗๐

๓) ความสำเร็จในการจัดกำลังเข้าปฏิบัติการในพื้นที่รับผิดชอบ ร้อยละ ๑๐๐ ของภารกิจที่ได้รับมอบ

๔) ความสำเร็จของการดำเนินโครงการวิจัย มาตรฐานทางทหาร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ ร้อยละ ๘๐ ของแผนงาน/โครงการที่กำหนด

๕) หน่วยทหารที่มีกำลังพลสำรองของกองทัพอากาศบรรจุในอัตราของหน่วยมีการเรียกกำลังพลสำรองเข้าร่วมการฝึก หรือปฏิบัติภารกิจร่วมกับของกองทัพครบทุกหน่วย ภายในปี ๒๕๗๐

๖) ความสำเร็จของการพัฒนากองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้องไปสู่ความทันสมัย ด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเชื่อมโยงระบบงาน ตลอดจนเสริมสร้างความพร้อมเพื่อให้สามารถรองรับการปฏิบัติการทางไซเบอร์และอวกาศได้ ภายในปี ๒๕๗๐

๓.๒.๒.๓ แนวทางการดำเนินการ

การปฏิบัติการทางทหารเพื่อรักษาอธิปไตยและผลประโยชน์แห่งชาติ กองทัพอากาศมุ่งเน้นการเตรียมกำลังและใช้กำลังกองทัพอากาศบนพื้นฐานการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (Network Centric Operations : NCO) และยกระดับขีดความสามารถสู่แนวความคิดการปฏิบัติการหลายมิติ (Multi-Domain Operations : MDO) โดยจำแนกเป็น ๒ ประเด็น ดังนี้

๓.๒.๒.๓ (๑) การปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติทางอากาศ

การปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติทางอากาศ กองทัพอากาศ มุ่งเน้นการฝึกอบรมกำลังพล ยุทโธปกรณ์และส่วนอุปกรณ์สนับสนุนให้มีความพร้อมเพื่อเตรียมกำลังกองทัพอากาศให้มีความพร้อมในใช้กำลังกองทัพอากาศเพื่อปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ โดยปฏิบัติการรบร่วมเหล่าทัพเป็นหลักมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

๑) ปรับปรุงโครงสร้างกองทัพให้มีขนาดที่เหมาะสมกับภัยคุกคามทุกรูปแบบ ทุกมิติ และทุกระดับความรุนแรง มุ่งเน้นการปฏิบัติการร่วม ที่มีความคล่องแคล่วและอำนาจกำลังรบสูง มียุทโธปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย สามารถปฏิบัติภารกิจที่มีความหลากหลาย ทั้งนี้ การนำยุทโธปกรณ์ใหม่เข้าประจำการ ให้ดำเนินการเท่าที่จำเป็น ควบคู่กับการซ่อมปรับปรุง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ

และยืดอายุการใช้งานยุทโธปกรณ์ที่มีอยู่เดิม รวมทั้งส่งเสริมการใช้ประโยชน์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่มีอยู่ เพื่อให้สอดคล้องกับขีดความสามารถด้านงบประมาณของประเทศ

๒) ปรับโครงสร้างหน่วยงานในกองทัพอากาศเพื่อรองรับแนวความคิดการปฏิบัติการหลายมิติ (Multi-Domain Operations : MDO) และการปรับปรุง พัฒนาระบบใช้กำลัง สนับสนุนการรบตามแนวความคิดการแบ่งพื้นที่รับผิดชอบในการปฏิบัติการ (Area Of Responsibility)

๓) ปรับปรุงหลักนิยม แนวความคิดในการปฏิบัติภารกิจ (Concept of Operation : CONOPs) และคู่มือการฝึกระดับต่าง ๆ อาทิ การฝึกทางยุทธวิธีระดับบุคคล การฝึกเป็นหน่วย การฝึกปัญหาที่บังคับการ (CPX) การฝึกภาคสนาม (FTX) และการปฏิบัติการร่วมระหว่างเหล่าทัพ โดยตั้งสมมติฐานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงไป และคาดการณ์ถึงความเป็นไปได้ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

๔) ฝึกอบรมและฝึกปฏิบัติหน่วยกำลังรบหลัก ให้มีความพร้อมสามารถตอบสนองภัยคุกคามทุกรูปแบบ ทุกมิติ โดยการฝึกตามแผนการฝึกบิน แผนการป้องกันฐานที่ตั้งทางทหาร แผนการฝึกร่วม/ผสมกับเหล่าทัพและมิตรประเทศ

๕) พัฒนาแนวความคิดและยุทธวิธีการปฏิบัติทางทหาร ให้มีความทันสมัย มีขีดความสามารถรองรับภัยคุกคามในปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต และพัฒนาการค้นหาและช่วยชีวิตของกองทัพอากาศให้ทันสมัยและเป็นไปตามมาตรฐานสากล มุ่งสู่การเป็นหน่วยงานหลักในการค้นหาตามแผนค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานและเรือที่ประสบภัยแห่งชาติ

๖) เตรียมความพร้อมและปฏิบัติการทางทหารตามขอบเขตอำนาจและหน้าที่ โดยมุ่งเน้นการใช้กำลังทางอากาศเชิงป้องปราม จำกัดขอบเขตการปฏิบัติการเท่าที่จำเป็น เพื่อให้บรรลุซึ่งความได้เปรียบทางอากาศ

๗) การทดสอบการใช้กำลังกองทัพอากาศ ตามแนวทางการใช้กำลังกองทัพอากาศ เพื่อให้หน่วยควบคุมและบังคับบัญชา หน่วยกำลังรบ หน่วยสนับสนุนการรบ และหน่วยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องให้มีความพร้อมปฏิบัติการ รวมทั้งเป็นการทดสอบแนวความคิดและแนวทางในการใช้กำลังกองทัพอากาศ โดยนำทักษะและบทเรียนที่ได้รับไปปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

๓.๒.๒.๓ (๒) การพัฒนาศักยภาพกองทัพอากาศ

การพัฒนาศักยภาพกองทัพอากาศ เป็นการพัฒนากองทัพอากาศรอบด้าน โดยการพัฒนากองทัพอากาศคุณภาพ (Quality Airforce) เพื่อไปสู่การเป็นกองทัพอากาศที่ทันสมัย (Modernized Air Force) บนพื้นฐานหลักการ “คุณภาพเหนือปริมาณ” “ความคล้ายคลึงกันของยุทโธปกรณ์ (Commonality)” และ “พัฒนาเชิงบูรณาการของหน่วยใช้กำลัง” ภายใต้สถานการณ์งบประมาณที่จำกัด แบ่งเป็น ๖ องค์ประกอบ และ ๒ แนวทาง โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

- **การบัญชาการและควบคุม (Command and Control)**

๑) พัฒนาแนวความคิดและแนวทางการบัญชาการและควบคุมในการปฏิบัติการกองทัพอากาศ ครอบคลุมการปฏิบัติการมิติทางอากาศ มิติไซเบอร์ และมิติอวกาศ โดยประยุกต์ใช้แนวความคิดการปฏิบัติการหลายมิติ (Multi-Domain Operations : MDO) รวมทั้งพัฒนาระดับของการบัญชาการและควบคุม (C2 Level), พื้นที่รับผิดชอบ (Area of Responsibility : AOR) และการแบ่งมอบอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจสั่งการและควบคุมปฏิบัติภารกิจให้สอดคล้องกับการกำหนดพื้นที่และความรับผิดชอบในการป้องกันภัยทางอากาศ

๒) พัฒนาระบบบัญชาการและควบคุมทางอากาศ ให้มีขีดความสามารถในการเชื่อมโยงและบริหารจัดการข้อมูลจากระบบตรวจจับและหน่วยปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การบัญชาการและควบคุมของกองทัพอากาศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๑) พัฒนาการเชื่อมต่อกับระบบตรวจจับ ระบบเชื่อมโยงข้อมูลทางยุทธวิธีของกองทัพอากาศ ระบบป้องกันภัยทางอากาศภาคพื้น (GBADS) ระบบเรดาร์ควบคุมการจราจรทางอากาศ เรดาร์เฝ้าระวังสนามบิน (ASR) เรดาร์เคลื่อนที่ของกองทัพอากาศ และเหล่าทัพอื่น ๆ ผ่านระบบเครือข่ายหลักของกองทัพอากาศ และเครือข่ายหลักของกองทัพไทย ได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้มาตรฐานการรักษาความปลอดภัยของกองทัพอากาศ

๒.๒) เพิ่มขีดความสามารถระบบบัญชาการและควบคุมทางอากาศ และพัฒนาหน่วยบัญชาการและควบคุมแบบเคลื่อนที่ ให้รองรับการปฏิบัติทางทหารในพื้นที่ปฏิบัติการทั้งปฏิบัติการรบและมิใช่การรบได้อย่างสมบูรณ์

๒.๓) พัฒนาระบบการบริหารจัดการข้อมูลด้านยุทธการ (การปฏิบัติการทางอากาศ การปฏิบัติการทางอวกาศ และการปฏิบัติการไซเบอร์) และด้านการสนับสนุนยุทธการ (ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์และระบบอื่น ๆ) ของระบบบัญชาการและควบคุม โดยให้มีขีดความสามารถในการบูรณาการข้อมูลดิจิทัลทั้งมวลนำไปสู่การวิเคราะห์และสังเคราะห์ คาดการณ์สถานการณ์และความเป็นไปได้ เพื่อประกอบการตัดสินตกลงใจได้อย่างถูกต้องและเท่าทันสถานการณ์

๒.๔) พัฒนาระบบการสั่งการจากหน่วยบัญชาการและควบคุมสู่หน่วยปฏิบัติ โดยให้หน่วยปฏิบัติรับรู้สถานการณ์ที่จำเป็น ข้อมูลที่สำคัญ ด้วยความรวดเร็ว ถูกต้องและเป็นอัตโนมัติ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาขีดความสามารถของระบบป้องกันทางอากาศเป็นลำดับแรก

- **ระบบตรวจจับ (Sensor)**

๑) พัฒนาขีดความสามารถการเฝ้าตรวจและการลาดตระเวนให้มีความพร้อมรองรับการปฏิบัติการกองทัพอากาศได้อย่างเท่าทันสถานการณ์และมีความต่อเนื่อง ปฏิบัติการครอบคลุมพื้นที่ปฏิบัติการและพื้นที่ที่สนใจตามห้วงระยะเวลาที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๑) พัฒนาและปรับปรุงขีดความสามารถของระบบเรดาร์ป้องกันทางอากาศให้ครอบคลุมพื้นที่ปฏิบัติการและพื้นที่สนใจ สามารถตรวจจับและติดตามภัยคุกคามที่เป็นอากาศยานล่องหน อากาศยานไร้คนขับ ขีปนาวุธ หรือภัยคุกคามทางอากาศที่ทันสมัยในอนาคต รวมทั้งมีขีดความสามารถในการป้องกันหรือหลีกเลี่ยงการต่อต้านได้ในระดับหนึ่ง

๑.๒) พัฒนาและปรับปรุงขีดความสามารถของระบบตรวจจับในการป้องกันฐานที่ตั้งทางทหาร ให้มีขีดความสามารถในการเฝ้าตรวจ ตรวจจับ ติดตาม และวิเคราะห์ ที่มีความทันสมัยและเป็นอัตโนมัติ เพื่อลดจำนวนและการปฏิบัติงานของกำลังพล

๑.๓) พัฒนาขีดความสามารถระบบอากาศยานไร้คนขับ โดยพิจารณาจัดหาระบบอากาศยานไร้คนขับที่ทันสมัยรองรับภารกิจที่มีความหลากหลายและมีปริมาณสูงขึ้น รวมทั้งขยายระบบการเชื่อมต่อ ระบบการควบคุม ระบบการถ่ายทอดสัญญาณ ระบบการเก็บและประมวลผลให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

๑.๔) เสริมสร้างขีดความสามารถในการจัดทำฐานข้อมูลสงครามอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Warfare) เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนการยุทธทางอากาศ และเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านสเปกตรัมแม่เหล็กไฟฟ้า (Electromagnetic Spectrum) เพื่อรองรับสงครามสเปกตรัม (Spectrum Warfare)

๑.๕) พัฒนาขีดความสามารถระบบการเฝ้าระวังทางอวกาศ ให้สามารถปฏิบัติภารกิจได้อย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมห้วงอวกาศเหนือประเทศและห้วงอวกาศที่สนใจ โดยมุ่งสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายในประเทศและนานาชาติ เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลที่จำเป็นและยกระดับศักยภาพการเฝ้าระวังทางอวกาศของประเทศให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

๑.๖) พัฒนาขีดความสามารถการลาดตระเวนและเฝ้าตรวจทางอวกาศ โดยต้องสามารถตรวจการณ์จากห้วงอวกาศในพื้นที่ที่สนใจได้ตามห้วงเวลาที่กำหนด และมีความละเอียดของภาพถ่ายในระดับที่เพียงพอต่อการวางแผนการยุทธทางอากาศ

๒) พัฒนาขีดความสามารถระบบภาพถ่ายทางอากาศและภูมิสารสนเทศ สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างสมบูรณ์ และสามารถตอบสนองความต้องการของหน่วยผู้ใช้งานได้ในทุกระดับได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๓) พัฒนาการเชื่อมโยงข้อมูลจากระบบตรวจจับ สู่ระบบบัญชาการและควบคุม หน่วยปฏิบัติ หรือหน่วยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสามารถบริหารจัดการข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔) พัฒนาระบบการจัดเก็บและบริหารจัดการข้อมูล ศูนย์ข้อมูลกองทัพอากาศ (RTAF Data Center) ระบบวิเคราะห์และสังเคราะห์ ให้มีความทันสมัยและชาญฉลาด เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ถูกต้อง แม่นยำ และตรงตามความต้องการของหน่วยปฏิบัติ หน่วยบัญชาการและควบคุม และหน่วยอื่น ๆ ตามที่ได้รับการร้องขอ

- **ผู้ปฏิบัติ/หน่วยปฏิบัติ (Shooter)**

๑) เตรียมและพัฒนายุทโธปกรณ์หลัก ให้มีขีดความสามารถที่เหมาะสม สามารถตอบสนองภัยคุกคามในปัจจุบันและแนวโน้มภัยคุกคามในอนาคตได้ โดยดำรงสภาพยุทโธปกรณ์ในปัจจุบัน พิจารณาจัดหาขั้นต่ำตามความจำเป็น ทั้งนี้ ต้องมีความคุ้มค่าทั้งเชิงคุณภาพและประสิทธิภาพ

๑.๑) ดำรงจำนวนและสภาพเครื่องบินขับไล่/โจมตีในปัจจุบัน โดยพิจารณาจัดหาอาวุธพิสัยไกลที่มีความแม่นยำและอำนาจการทำลายที่เหมาะสม ระบบปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย และระบบเชื่อมโยงทางยุทธวิธี รวมทั้งศึกษาและเตรียมการรองรับเครื่องบินขับไล่/โจมตียุคใหม่ เพื่อให้เพียงพอต่อการป้องกันภัยคุกคามทางอากาศในอนาคต

๑.๒) ดำรงจำนวนและสภาพเครื่องบินลำเลียงในปัจจุบัน พิจารณาปรับปรุงเฉพาะระบบที่กระทบต่อความปลอดภัยในการบิน รวมทั้งศึกษาแนวทางการจัดหาเครื่องบินลำเลียงทางยุทธวิธีขนาดกลางทดแทน เพื่อทดแทนเครื่องบินลำเลียงที่มีอายุการใช้งานมานาน

๑.๓) ดำรงจำนวนและสภาพเฮลิคอปเตอร์ในปัจจุบัน ทั้งนี้ พิจารณาปลดประจำการ ฮ.ที่มีอายุการใช้งานมานานและไม่คุ้มค่าในการซ่อมบำรุง รวมทั้งศึกษาแนวทางการวางกำลังที่เหมาะสมดำรงขีดความสามารถของเฮลิคอปเตอร์ที่บรรจุประจำการให้พร้อมปฏิบัติการ

๑.๔) ดำรงจำนวนและสภาพเครื่องบินฝึกในปัจจุบัน ปลดประจำการเครื่องบินฝึกแบบเดิม เมื่อเครื่องบินฝึกแบบใหม่พร้อมปฏิบัติการ

๑.๕) พัฒนาและจัดหาระบบป้องกันภัยทางอากาศ ระบบการป้องกันฐานบินภาคพื้น และระบบต่อต้านอากาศยานไร้คนขับ โดยให้มีขีดความสามารถป้องกัน

ฐานที่ตั้งทางทหารที่สามารถตอบสนองต่อภัยคุกคามในปัจจุบัน มีความอ่อนตัวในรูปแบบอัตราจรบนพื้นฐานการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง

๒) เตรียมและสะสมอาวุธ กระสุน วัตถุระเบิดภาคอากาศและภาคพื้น เพื่อให้มีปริมาณที่พอเพียงต่อการฝึกและเพื่อการป้องกันประเทศ โดยมุ่งเน้นการสะสมอาวุธ กระสุน วัตถุระเบิดที่สามารถปฏิบัติการในระยะเกินกว่าสายตา มีความแม่นยำ และมีอำนาจการทำลายที่เหมาะสม

๓) เตรียมและพิจารณาจัดหาอุปกรณ์สงครามอิเล็กทรอนิกส์ทั้งในเชิงรุกและเชิงรับ เพื่อให้มีขีดความสามารถในการป้องกันตนเองและเสริมสร้างความปลอดภัยในการปฏิบัติภารกิจได้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

๔) การพัฒนาระบบการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ในส่วนของกองทัพอากาศให้สอดคล้องมาตรฐานสากล

๕) พัฒนาขีดความสามารถทางไซเบอร์ ในการป้องกัน ติดตาม เฝ้าระวัง แจ้งเตือน และวิเคราะห์เหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์ (Cyber Incident Response) ตลอดจนการป้องปรามด้วยการทำลาย ยับยั้ง รวมทั้งลดทอนขีดความสามารถของฝ่ายตรงข้ามและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

๖) พัฒนาระบบเครื่องช่วยฝึก โดยพิจารณาระบบที่มีความทันสมัยและพอเพียงต่อการสนับสนุนการฝึก และการทดสอบการปฏิบัติ เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการฝึกให้มีศักยภาพสูงขึ้น

๗) พัฒนาขีดความสามารถด้านการปฏิบัติการข่าวสาร เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการทางยุทธการ รวมถึงการพัฒนางานด้านกิจการพลเรือนและประชาสัมพันธ์ที่จะช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาของประชาชนต่อกองทัพอากาศ

๘) การพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการงานด้านสเปกตรัมแม่เหล็กไฟฟ้า (Electromagnetic spectrum) ได้แก่ การปฏิบัติการด้านสงครามอิเล็กทรอนิกส์ การจัดทำแฟ้มเป้าหมายทางอิเล็กทรอนิกส์

- **เครือข่าย (Network)**

๑) พัฒนาเครือข่ายหลักของกองทัพอากาศ สนับสนุนด้านการรบ และสนับสนุนการรบ ให้มีความแข็งแกร่ง เพียงพอ ปลอดภัย และมีเสถียรภาพ

๑.๑) พัฒนาและขยายขีดความสามารถระบบเครือข่ายการยุทธและสนับสนุนการยุทธ

๑.๒) พัฒนาการบริหารจัดการระบบเครือข่ายให้มีประสิทธิภาพ มีระบบการบริหารจัดการเครือข่ายประสิทธิภาพสูง สามารถตรวจสอบระดับคุณภาพการบริหารช่องสัญญาณโทรคมนาคมได้ ระบบเครือข่ายมีความพร้อมในการใช้งานตลอดเวลา มีความจุช่องสัญญาณเพียงพอ เพื่อรองรับปริมาณการสื่อสารข้อมูลด้านยุทธการในอนาคต

๒) พัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลทางยุทธวิธีของกองทัพอากาศ

๒.๑) พัฒนาและขยายผลระบบเชื่อมโยงข้อมูลทางยุทธวิธีของกองทัพอากาศ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการร่วมระหว่างกองทัพไทยและเหล่าทัพ โดยการเพิ่ม Nodes และขยายเครือข่ายรองรับการปฏิบัติการร่วม

๒.๒) ศึกษาหาหนทางปฏิบัติในการพัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลทางยุทธวิธีในรูปแบบอื่น ๆ และ/หรือพัฒนาเกตเวย์ร่วม เพื่อลดข้อจำกัดในการเชื่อมโยงข้อมูลทางยุทธวิธีต่างระบบปฏิบัติการ

๓) พัฒนาการบริหารจัดการคลื่นความถี่ภาคพื้น ภาคอากาศ และภาคอวกาศเพื่อรองรับการปฏิบัติภารกิจทั้งในภาวะปกติและภาวะไม่ปกติอย่างมีประสิทธิภาพ

- **การสนับสนุนและบริการ (Support and Service)**

๑) พัฒนาการส่งกำลังและซ่อมบำรุงให้มีความพร้อมและทันสมัย สามารถสนับสนุนการปฏิบัติภารกิจของกองทัพอากาศในทุกมิติได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

๑.๑) พัฒนาปรับปรุงกระบวนการจัดหายุทโธปกรณ์ตลอดจนการส่งกำลังและซ่อมบำรุงให้เกิดความถูกต้อง คล่องตัว และรวดเร็ว

๑.๒) พัฒนาระบบสารสนเทศด้านการส่งกำลังบำรุง (Logistics Management Information System : LMIS) และระบบคลังพัสดุ รวมทั้งมาตรฐานการขนส่งให้มีความเหมาะสม ทันสมัย รวมถึงสามารถนำเสนอข้อมูลสารสนเทศเพื่อประกอบการตัดสินใจในการส่งกำลังบำรุงได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และทันเวลา

๑.๓) พัฒนาแนวทางการบริหารการใช้งานยุทโธปกรณ์ให้เกิดความคุ้มค่าตลอดอายุการใช้งาน

๒) บูรณาการความร่วมมือเพื่อพัฒนาระบบส่งกำลังบำรุงร่วมและการระดมสรรพกำลังกับเหล่าทัพและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งพิจารณาเพิ่มทางเลือกในการส่งกำลังบำรุงรูปแบบใหม่ที่มีความคุ้มค่า

๓) พัฒนาฐานบินปฏิบัติการให้มีขีดความสามารถและมาตรฐานรองรับการส่งกำลังและซ่อมบำรุง รวมทั้งอาคารสถานที่ สนับสนุนการปฏิบัติภารกิจของกองทัพอากาศในทุกมิติ

๔) ดำเนินการบริหารจัดการที่ดินตามแนวทางที่กำหนดไว้ในแผนการพัฒนาและใช้ประโยชน์ที่ดิน ในความครอบครองของกระทรวงกลาโหม (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) รวมทั้งปรับปรุงฐานข้อมูลที่ดินในความครอบครอง ดูแล ใช้ประโยชน์ของกองทัพอากาศ ให้ทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อให้การบริหารจัดการที่ดินเกิดประโยชน์สูงสุดกับกองทัพและประเทศชาติ

๕) ปรับปรุงและพัฒนาสนามฝึกใช้อาวุธทางอากาศและภาคพื้นให้มีขีดความสามารถรองรับการฝึก การฝึกร่วม/ผสม การทดสอบอาวุธ การวิจัยพัฒนายุทโธปกรณ์ รวมทั้งการทดสอบยุทโธปกรณ์ เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๖) ส่งเสริมการใช้พลังงานอย่างประหยัดและคุ้มค่า โดยสร้างค่านิยมและจิตสำนึกการใช้พลังงานให้กับกำลังพล และครอบครัว ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการประหยัดพลังงานและใช้พลังงานอย่างรู้คุณค่า โดยร่วมกันประหยัดพลังงานในทุกรูปแบบ ทั้งในสถานที่ทำงานและบ้านพักอาศัยของทางราชการ รวมถึงพยายามจัดหาพลังงานทดแทน อาทิ พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลม และพลังงานน้ำมาประยุกต์ และปรับใช้ภายในหน่วยงานต่าง ๆ อันจะช่วยให้สามารถลดปริมาณการใช้พลังงานและงบประมาณลงได้ตามความมุ่งหวังของรัฐบาล

๗) พัฒนาและดำรงสภาพโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

๗.๑) พัฒนาและดำรงสภาพระบบสื่อสารโทรคมนาคม ระบบเครือข่ายสารสนเทศ ศูนย์ข้อมูล ระบบตรวจจับ และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ทุกประเภท ให้เป็นโครงสร้างพื้นฐานและอุปกรณ์ที่มีความทันสมัย มีความพร้อมใช้งาน ครอบคลุมและเพียงพอ รองรับภารกิจหลักของกองทัพอากาศ ทั้งในมิติทางอากาศ มิติไซเบอร์ และมิติอวกาศ

๗.๒) ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่ เช่น Artificial Intelligence (AI), Big Data, Blockchain, Cloud Computing, Cyber Security, Internet of Things (IoT) และ Machine Learning (ML) เป็นต้น กับระบบสารสนเทศของกองทัพอากาศโดยเฉพาะระบบสารสนเทศที่มีความสำคัญ ให้มีขีดความสามารถที่เป็นระบบงานที่ชาญฉลาด (Smart IS) รวมทั้งบูรณาการข้อมูลข่าวสาร (Information Integration) ของแต่ละระบบงานให้สามารถเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร (Information Sharing) ได้อย่างสมบูรณ์แบบ

๗.๓) ให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนผ่านกองทัพอากาศไปสู่ความเป็นดิจิทัล สอดรับกับนโยบายของรัฐบาลในการขับเคลื่อนการทำงานภาครัฐสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล ภายใต้ พ.ร.บ.การบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ.๒๕๖๒ และแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งประสานความร่วมมือกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาระบบการจัดเก็บฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการด้านความมั่นคง การป้องกันประเทศ การแก้ไขปัญหาสำคัญของชาติ การพัฒนาประเทศ การช่วยเหลือประชาชน และการยกระดับงานบริการภาครัฐให้ตรงกับความต้องการของประชาชน

๘) ทบทวนแผนระดมสรรพกำลังกองทัพอากาศ และความต้องการในการระดมทรัพยากรในส่วนของกองทัพอากาศ เพื่อรองรับกรณีที่ประเทศเผชิญภัยคุกคามและเข้าสู่ภาวะวิกฤตระดับชาติ

- **บุคลากรและพฤติกรรมการปฏิบัติงาน (Human and Behavior)**

๑) ดำรงการปรับลดจำนวนการบรรจุกำลังพล ตามแผนปฏิรูปการบริหารจัดการกำลังพลกระทรวงกลาโหม โดยยอดกำลังพลบรรจุจริง ณ กันยายน ๒๕๖๓ จะต้องลดลงในทุกชั้นยศอย่างต่อเนื่อง ซึ่งกำหนดเป้าหมายให้ลดลง จำนวน ร้อยละ ๕ ภายใน กันยายน ๒๕๗๐ ตลอดจนปรับลดอัตราผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษ ผู้ทรงคุณวุฒิ นายทหารปฏิบัติการ และประจำหน่วยให้ลดลง ร้อยละ ๕๐ ตามแผนที่กำหนดไว้ รวมทั้งขยายผลการนำทหารอาสาเข้ามาปฏิบัติหน้าที่แทนข้าราชการทหารในหน่วยกำลังรบและหน่วยสนับสนุนการรบ และเตรียมบรรจุข้าราชการพลเรือนกลาโหมในตำแหน่งเชี่ยวชาญเฉพาะ

๒) วิเคราะห์ และกำหนดความต้องการกำลังพล รองรับการปฏิบัติงานของกองทัพอากาศทุกระดับ โดยเฉพาะกำลังพลในส่วนกำลังรบ (War Fighter) และที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลางด้านการรบ เพื่อดำเนินการจัดทำแผนการสรรหาบุคลากรในระยะยาว

๓) พัฒนาระบบการสรรหาและคัดเลือกกำลังพล (Recruitment and Selection) ที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ สามารถสรรหากำลังพลจำนวนที่เพียงพอและมีคุณภาพคุณสมบัติ ทักษะ และความเชี่ยวชาญสอดคล้องตามความต้องการและทิศทางการพัฒนากองทัพอากาศ

๔) พัฒนากำลังพลสำรองของกองทัพอากาศ ให้มีศักยภาพพร้อมปฏิบัติภารกิจร่วมกับกำลังพลประจำการในการป้องกันประเทศ การบรรเทาสาธารณภัย และการเผชิญภัยคุกคามต่าง ๆ

๕) ปรับปรุงระบบบริหารจัดการการฝึกศึกษาในสถาบันการศึกษาในสังกัดกองทัพอากาศทุกระดับ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ด้านความมั่นคงและภัยคุกคามในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งหลักสูตรตามแนวทางการรับราชการ หลักสูตรเพิ่มพูนทักษะขีดความสามารถ หลักสูตรความชำนาญเฉพาะด้านที่มุ่งเน้นไปสู่การปฏิบัติงานจริงตามตำแหน่งหน้าที่ และทักษะด้านภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ในรูปแบบผู้เข้ารับการศึกษาเป็นศูนย์กลาง รวมทั้งพัฒนาทรัพยากรบุคคล เพื่อสร้างภาวะผู้นำให้กับผู้บังคับหน่วย

ทุกระดับ พร้อมส่งเสริมให้กำลังพลเข้ารับการศึกษาทางพลเรือนเพิ่มเติม ในลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิต อันจะส่งผลดีต่อการยกระดับคุณภาพชีวิตของกำลังพลและครอบครัว

๖) พัฒนาระบบการฝึกศึกษาของนักบินกองทัพอากาศให้มีความทันสมัย คุ้มค่า และเกิดคุณค่าด้านการฝึกสูงสุด (Training Value) รวมถึงการเสริมสร้างขีดความสามารถศูนย์การสงครามทางอากาศเป็นศูนย์ในการฝึกนักบินขับไล่/โจมตีขั้นก้าวหน้า และการพัฒนายุทธวิธีการรบทางอากาศ

๗) พัฒนาระบบการฝึกอบรมของกำลังพลสนับสนุนการรบให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น เกิดความเป็นมาตรฐานทางทหารสอดคล้องกับมาตรฐานสากล

๘) เตรียมและพัฒนาหลักสูตรการฝึกศึกษาของกองทัพอากาศทุกระดับ ทั้งสถาบันการศึกษาที่ผลิตกำลังพลเพื่อปฏิบัติงานภายในกองทัพอากาศโดยตรง หลักสูตรปรับพื้นฐานความเป็นทหารอากาศสำหรับข้าราชการบรรจุใหม่ หลักสูตรการศึกษาวิชาชีพทางทหาร (PME) และหลักสูตรของสายวิทยาการ รวมทั้งพัฒนาขีดความสามารถกำลังพลทหารอากาศตามเส้นทางอาชีพ (Career Path)

๙) ส่งเสริมและพัฒนาระบบงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในการปฏิบัติราชการภายในกองทัพอากาศ ให้มีการบริหารงานอย่างมีธรรมาภิบาล โปร่งใสเป็นไปตามกฎหมาย และตรวจสอบได้ตามกรอบแนวทางการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส รวมทั้งเร่งรัดการดำเนินการต่อข้อร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบให้เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนด ตลอดจนดำเนินกิจกรรม การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และสร้างจิตสำนึกตระหนักในการป้องกันและต่อต้านการทุจริต โดยประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วน รวมถึงกำหนดหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา ไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนตามแนวทาง การรับราชการของหน่วยทุกระดับ

๑๐) พัฒนาสวัสดิการและคุณภาพชีวิตของกำลังพล รวมทั้งครอบครัวด้วยการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติราชการ ดูแลสิทธิกำลังพล สถานที่ปฏิบัติงาน บ้านพักอาศัย สิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็น และสิทธิอื่น ๆ ที่พึงได้รับอย่างเป็นธรรมและต่อเนื่อง

- **การข่าวกรอง**

บูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วนและหน่วยงานข่าวกรองทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนพัฒนาระบบงาน การบริหารจัดการข้อมูล และเชื่อมโยงระบบภูมิสารสนเทศด้านการข่าว ให้มีความทันสมัย เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของศูนย์บัญชาการกระทรวงกลาโหม ศูนย์บัญชาการทางทหาร และศูนย์ปฏิบัติการเหล่าทัพได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกภารกิจ รวมทั้งใช้เป็นฐานข้อมูลสำหรับการปรับปรุงโครงสร้างกำลังรบทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว

- **การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมกำลังทางอากาศ**

๑) สร้างความร่วมมือด้านการวิจัยและพัฒนาร่วมกับเหล่าทัพอื่น ๆ สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) รวมถึงสถาบันการศึกษาและสถาบันวิจัยทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีศักยภาพ เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในภาพรวม

๒) กำหนดแนวทางการวิจัยและพัฒนาการทหารให้สอดคล้องกับความต้องการทางยุทธการ รวมถึงสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป

๓) พัฒนาระบบงานวิจัยและพัฒนาการทหาร ตลอดจนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ตามแนวทางการบูรณาการงบประมาณวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางทหารของกระทรวงกลาโหม โดยกำหนดเป้าหมายคือการวิจัยและพัฒนายุทโธปกรณ์หลัก/

สำคัญ เพื่อให้สามารถนำไปสู่การผลิตและบรรจุใช้งานในอัตราของเหล่าทัพ และลดการพึ่งพาการนำเข้าจากต่างประเทศ

๓.๒.๒.๔ แผนงาน/โครงการสำคัญ

๑) แผนงานพื้นฐานด้านความมั่นคง (แผนงานปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติทางอากาศ)

๑.๑) การบริหารและควบคุมบังคับบัญชา

๑.๒) การดำรงขีดความสามารถกำลังกองทัพ

๑.๒.๑) การฝึกภาคอากาศ

- การทดสอบการใช้กำลังของกองทัพอากาศ
- การฝึกบินในประเทศ
- การฝึกร่วม/ผสมต่างประเทศ

๑.๒.๒) การดำรงฝึกอบรมและการฝึกพัฒนาทางการทหาร

- การฝึกอบรมและศึกษาภายในประเทศ
- การฝึกอบรมและศึกษาในต่างประเทศ
- การฝึก ศึกษา และพัฒนาทางการทหาร

๑.๓) การปฏิบัติการตามแผนป้องกันประเทศ (การใช้กำลัง)

- การปฏิบัติการตามแผนป้องกันประเทศ

๑.๔) การส่งกำลังและซ่อมบำรุง

- การบินขนส่งพัสดุทางทหารต่างประเทศ (FMS)
- การสนับสนุนการส่งกำลังและซ่อมบำรุง

๒) แผนการพัฒนาขีดความสามารถของกองทัพ (แผนงานพัฒนาศักยภาพกองทัพอากาศ)

๒.๑) การเสริมสร้างยุทโธปกรณ์

๒.๒) การเสริมสร้างหน่วยต่าง ๆ

๒.๓) การเสริมสร้างกำลังกองทัพ

๓) โครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมกำลังทางอากาศ

๔) แผนงานอื่น ๆ

แผนงานการป้องกันและปราบปรามทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ

๓.๒.๓ แผนปฏิบัติราชการเรื่อง การรักษาความมั่นคงของรัฐ

๓.๒.๓.๑ เป้าหมาย

ภัยคุกคามที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งปัญหาวิกฤติด้านความมั่นคงทั้งจากภายในประเทศและจากภายนอกประเทศ ได้รับการแก้ไขหรือทำให้ลดลงอยู่ในระดับที่ควบคุมได้

๓.๒.๓.๒ ตัวชี้วัด

๑) ความสำเร็จในการดำเนินการตามแผนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของชาติและปัญหาวิกฤติด้านความมั่นคงจากภายในและภายนอกประเทศไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐

๒) ความสำเร็จในการบูรณาการหน่วยงานด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้อง ในการปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาล ร้อยละ ๑๐๐

๓.๒.๓.๓ แนวทางการดำเนินการ

๑) การจัดกำลังสนับสนุนการปฏิบัติงานร่วมกับส่วนราชการอื่น และการเป็นหน่วยนำเมื่อสถานการณ์มีความจำเป็น เพื่อสร้างความสงบสุขและเสถียรภาพให้แก่สังคมไทย ด้วยการป้องกัน ลด และขจัดปัญหาต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อย ความมั่นคงภายใน ความมั่นคงทางอากาศและอวกาศ การบังคับใช้กฎหมาย และการบริหารราชการแผ่นดิน

๒) การป้องกันปราบปรามยาเสพติด การบำบัด รักษา ผู้ติดยาเสพติด การสนับสนุนอากาศยานและ/หรืออากาศยานไร้คนขับปฏิบัติการบินลาดตระเวนตรวจการณ์ตามแนวชายแดนและการแก้ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนใต้ เป็นต้น

๓) ดำรงความต่อเนื่องในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาที่สำคัญของชาติ ปัญหาความเดือดร้อน การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน และการลดความเหลื่อมล้ำของสังคม อาทิ ภัยคุกคามต่อความมั่นคงต่อสถาบันหลักของชาติ การขาดความสามัคคีปรองดองของคนในชาติ ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ภัยพิบัติทางธรรมชาติและการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ภัยคุกคามจากเทคโนโลยีสมัยใหม่ และทางไซเบอร์ การปราบปรามขบวนการค้ายาเสพติดทั้งในพื้นที่ภายในและชายแดน การจัดการผู้หลบหนีเข้าเมืองการค้ามนุษย์ การก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ การป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมาย ตามแนวชายแดนทั้งทางบกและทางทะเล

๔) กองทัพอากาศมีขีดความสามารถในการตอบโต้ต่อเหตุวิกฤตจากการก่อการร้ายในส่วนของการสนับสนุนชุดปฏิบัติการพิเศษ (Commando) ในการต่อต้านการกระทำความผิดเกี่ยวกับอากาศยาน อาทิเช่น การก่อการร้าย (Terrorist Attack), ต่อต้านการก่อวินาศกรรมอากาศยาน และสลัดอากาศ (Aircraft hijacking) เป็นต้น

๓.๒.๓.๔ ผลผลิต/โครงการ

๑) โครงการป้องกันเสพติด

๒) โครงการปราบปรามยาเสพติด

๓) โครงการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

๔) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพงานข่าวและบูรณาการฐานข้อมูลความมั่นคงพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้

๕) โครงการสร้างความเข้าใจประชาชนทั้งในและนอกจังหวัดชายแดนใต้

๖) โครงการสนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหาผลกระทบต่อความมั่นคง

๖.๑) การพัฒนาขีดความสามารถชุดปฏิบัติการพิเศษ (Commando)

๖.๒) การบินลาดตระเวนตรวจการณ์ตามแนวชายแดน

๓.๒.๔ แผนปฏิบัติราชการ เรื่อง การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ

๓.๒.๔.๑ เป้าหมาย

กองทัพอากาศมีศักยภาพเป็นที่ยอมรับและมีบทบาทสำคัญในการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสันติภาพและความมั่นคงในภูมิภาค เป็นที่เชื่อถือและได้รับการสนับสนุนจากประชาคมระหว่างประเทศและกองทัพอากาศมิตรประเทศทั้งในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศสมาชิกอาเซียน ประเทศมหาอำนาจ มิตรประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ อันจะส่งผลดีต่อการป้องกัน ลดความขัดแย้งและ

ลดความเสี่ยงในการเผชิญหน้ากันด้วยการใช้กำลังทหาร รักษาสมดุลกับประเทศมหาอำนาจ และส่งเสริมความเป็นแกนกลางของอาเซียน (ASEAN Centrality)

๓.๒.๔.๒ ตัวชี้วัด

๑) ความสำเร็จของการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือทางทหารกับต่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐ ของแผนงานที่กำหนด

๒) จำนวนครั้งหรือกิจกรรมการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือทางทหารกับต่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศ อยู่ในระดับใกล้เคียงหรือสูงกว่าห้วงระยะ ๕ ปีที่ผ่านมา

๓.๒.๔.๓ แนวทางการดำเนินการ

๑) ดำรง เสริมสร้าง และพัฒนาความสัมพันธ์และความร่วมมือผ่านกิจกรรมทางทหารรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี ด้วยการใช้กลไกของคณะกรรมการระดับต่าง ๆ ได้แก่ การทูตฝ่ายทหาร การฝึกร่วม/ผสม การศึกษาทางทหาร การปฏิบัติการรักษาสันติภาพในกรอบของสหประชาชาติ การให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ การเตรียมการรองรับการแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ การแพทย์ทหาร ร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศสมาชิกอาเซียน ประเทศมหาอำนาจ มิตรประเทศ และองค์การระหว่างประเทศทั้งระดับทวิภาคีและพหุภาคี รวมทั้งแสดงบทบาทสำคัญในฐานะ “สะพานเชื่อม” (Bridge-builder) เพื่อช่วยแก้ปัญหาด้านความมั่นคงของภูมิภาค

๒) กองทัพอากาศมีปฏิสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอกับ ๔ กลุ่มประเทศเหล่านี้ อย่างน้อยกลุ่มละ ๑ ครั้งต่อปี ได้แก่ กลุ่มที่ ๑ ประเทศเพื่อนบ้าน กลุ่มที่ ๒ สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป สหราชอาณาจักร และออสเตรเลีย กลุ่มที่ ๓ จีนและรัสเซีย และกลุ่มที่ ๔ ประเทศอื่น ๆ ที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์กับไทย ได้แก่ ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี อินเดีย แอฟริกาใต้บราซิล ตุรกี ซาอุดีอาระเบีย อิหร่าน และอิสราเอล

๓.๒.๔.๔ ผลผลิต/โครงการ

๑) การสนับสนุนการดำเนินงานด้านความมั่นคงในต่างประเทศ

๑.๑) การทูตฝ่ายทหาร

๑.๒) การดำเนินภารกิจในต่างประเทศ

๒) โครงการเสริมสร้างความสัมพันธ์และพัฒนาความร่วมมือทางทหาร

๒.๑) การดำเนินงานด้านความมั่นคงในกรอบอาเซียน

๒.๒) การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงในกรอบอาเซียน (การประชุมแบบทวิภาคี (Air Working Group), การประชุมผู้บัญชาการทหารอากาศอาเซียน/กิจการอาเซียน และอื่น ๆ)

๓.๒.๕ แผนปฏิบัติราชการ เรื่อง การพัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคงและช่วยเหลือประชาชน

๓.๒.๕.๑ เป้าหมาย

ประชาชน ชุมชน และพื้นที่เป้าหมาย มีความเป็นอยู่พื้นฐานและคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถใช้ชีวิตอยู่ได้อย่างปลอดภัย มั่นคง และเกื้อกูลต่อการรักษาความมั่นคงภายในและการป้องกันประเทศ ทุกพื้นที่มีมาตรการช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพรองรับเมื่อมีสถานการณ์ภัยพิบัติหรือสาธารณภัยเกิดขึ้น

๓.๒.๕.๒ ตัวชี้วัด

๑) ความสำเร็จของการดำเนินการโครงการพัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคง ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐ ของแผนที่กำหนด

๒) ความสำเร็จของการช่วยเหลือประชาชนเมื่อมีภัยพิบัติและสาธารณภัยเกิดขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐ ของเหตุการณ์

๓.๒.๕.๓ แนวทางการดำเนินการ

๑) พัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคง โดยส่งเสริม สนับสนุน และช่วยเหลือส่วนราชการพลเรือน และภาคเอกชน ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของคนและชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย

๒) บูรณาการความร่วมมือกับส่วนราชการ และ/หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย โดยเฉพาะการป้องกันและลดผลกระทบจากภัยพิบัติต่าง ๆ รวมทั้งพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของกำลังพล เครื่องมือ และยุทโธปกรณ์ให้เป็นมาตรฐานสากล เพื่อให้การสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และการช่วยเหลือประชาชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและทันท่วงที ตลอดจนเสริมสร้างความร่วมมือกับมิตรประเทศและองค์การระหว่างประเทศ ในการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม และการบรรเทาภัยพิบัติทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี ดังนี้

๒.๑) สนับสนุนอากาศยานปฏิบัติภารกิจฝนหลวง เมื่อได้รับการร้องขอกรมฝนหลวงและการบินเกษตร

๒.๒) สนับสนุนอากาศยานเพื่อการปฏิบัติการควบคุมไฟป่า เมื่อได้รับการร้องขอจากกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย

๒.๓) สนับสนุนอากาศยานในการค้นหาอากาศยานและเรือที่ประสบภัย เมื่อได้รับการร้องขอจากสำนักงานคณะกรรมการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานและเรือที่ประสบภัย กระทรวงคมนาคม

๒.๔) สนับสนุนอากาศยานในการลำเลียงผู้ป่วยทางอากาศเมื่อได้รับการร้องขอจากสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ

๒.๕) สนับสนุนอากาศยานในการลำเลียงสิ่งของ และ/หรือช่วยเหลือ อพยพคนไทย กรณีวิกฤติการณ์การเมือง เกิดภัยสงคราม หรือภัยพิบัติ เมื่อได้รับการร้องขอจากกระทรวงต่างประเทศ

๒.๖) ประยุกต์ใช้ขีดความสามารถของอากาศยาน ร่วมกับเทคโนโลยีระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ หรือ GIS (Geographic Information System) เพื่อการเฝ้าระวังและป้องกันอุทกภัย

๒.๗) สนับสนุนรัฐบาลในการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) อย่างต่อเนื่อง รวมถึงโรคติดต่ออุบัติใหม่และโรคติดต่ออุบัติซ้ำ ตลอดจนบูรณาการความร่วมมือกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และ/หรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ด้วยการนำศักยภาพด้านต่าง ๆ ของกองทัพมาสนับสนุนการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เมื่อได้รับการร้องขอ

๓) พัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมสำหรับการระดมทรัพยากรที่จำเป็นในภารกิจที่เกี่ยวข้องกับกองทัพอากาศ เพื่อใช้ในกรณีที่ประเทศเผชิญกับภัยคุกคามหรือวิกฤตการณ์ระดับชาติ อาทิเช่น โรงพยาบาลเคลื่อนที่กองทัพอากาศ ชุดปฏิบัติการทำลายล้าง นิวเคลียร์ ชีวะ เคมี กองทัพอากาศ เป็นต้น

๔) สนับสนุนให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับการดำเนินงานของกองทัพ เพื่อสร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของทหาร โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชน นักเรียน และนักศึกษา ด้วยการเชิญชวนให้เข้าร่วมทำกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อสังคมในรูปแบบจิตอาสา ควบคู่กับการให้ความรู้ และเสริมสร้างจิตสำนึกความรักชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ ผ่านศูนย์การเรียนรู้ พิพิธภัณฑ์ และแหล่งท่องเที่ยวในหน่วยทหาร

๕) ปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการประชาสัมพันธ์ให้ทันต่อยุคสมัยและเหมาะสมกับแต่ละกลุ่มเป้าหมาย เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจต่อกำลังพล ครอบครัว และประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะเยาวชนคนรุ่นใหม่เกี่ยวกับผลงานที่สำคัญของกองทัพอากาศ ในการสนับสนุนการปฏิบัติภารกิจที่สำคัญของรัฐบาล ความมุ่งมั่นความตั้งใจของกระทรวงกลาโหม เหล่าทัพและรัฐบาลในการปฏิบัติภารกิจเพื่อประชาชนและประเทศชาติ รวมถึงบทบาทหน้าที่ของทหารที่นอกเหนือจากการป้องกันประเทศ

๖) สนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจแบบองค์รวม (BCG Model) โดยใช้ศักยภาพของส่วนราชการ ในสังกัดกระทรวงกลาโหม ตลอดจนองค์การรัฐวิสาหกิจในความควบคุมและหน่วยงานในกำกับของกระทรวงกลาโหม เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ ๓ มิติ ไปพร้อมกัน ได้แก่ เศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) ซึ่งมุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรชีวภาพเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยเน้นการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ที่คำนึงถึงการนำวัสดุต่าง ๆ กลับมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด ภายใต้เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) ซึ่งต้องพัฒนาควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคมและการรักษาสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุล ให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืนไปพร้อมกัน

๓.๒.๕.๔ ผลผลิต/โครงการ

โครงการพัฒนาศักยภาพด้านการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน

๑) การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย (วาตภัย อุทกภัย ความแห้งแล้ง พายุลูกเห็บ แผ่นดินไหว แผ่นดินถล่ม ไฟป่า สึนามิ)

๒) การเตรียมความพร้อมในการช่วยเหลือ ป้องกันบรรเทาสาธารณภัยและภัยพิบัติ

๓) การพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน (สนับสนุนภารกิจฝนหลวง และการลำเลียงผู้ป่วยทางอากาศ)

๔) โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการโรงพยาบาลเคลื่อนที่กองทัพอากาศ

๕) โครงการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการทำลายล้าง นิวเคลียร์ ชีวะ เคมี

๖) โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๗) การให้บริการและสนับสนุนที่เกี่ยวเนื่องกับการคมนาคมทางอากาศ (การเฝ้าติดตามอากาศยานต่างชาติที่บินเข้า-ออกราชอาณาจักร และการค้นหาอากาศยานและเรือที่ประสบภัย)

๘) การพัฒนาการท่องเที่ยวเขตทหาร

๙) การปรับปรุงและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในเขตทหาร

๑๐) การปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ตามที่รัฐบาลมอบหมาย (การลำเลียงสิ่งของ และ/หรือ ช่วยเหลือ อพยพคนไทยในต่างประเทศ กรณีวิกฤติการณ์การเมือง เกิดภัยสงคราม หรือภัยพิบัติ และภารกิจอื่น ๆ)

๓.๓ ประมาณการวงเงินงบประมาณรวม (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

๓.๓.๑ ประมาณการวงเงินงบประมาณทั้งหมด ๑๙๕,๗๕๖,๙๑๖,๐๑๔ บาท

แหล่งเงิน				
เงินงบประมาณแผ่นดิน	เงินรายได้ของหน่วยงาน	เงินกู้		อื่น ๆ
		ในประเทศ	ต่างประเทศ	
๑๙๕,๗๕๖,๙๑๖,๐๑๔	-	-	-	-

๓.๓.๒ ประมาณการวงเงินงบประมาณตามแผนปฏิบัติราชการ

๑) แผนปฏิบัติราชการ เรื่อง การพิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

แผนปฏิบัติราชการ	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	วงเงินรวม
เงินงบประมาณแผ่นดิน	๓๕,๙๓๙,๗๐๐	๓๖,๘๗๔,๑๓๒	๓๗,๘๓๒,๘๖๐	๓๘,๘๑๖,๕๑๔	๓๙,๘๒๕,๗๔๓	๑๘๙,๒๘๘,๙๔๙
เงินรายได้ของหน่วยงาน						
เงินกู้ในประเทศ						
เงินกู้ต่างประเทศ						
อื่น ๆ						

๒) แผนปฏิบัติราชการ เรื่อง การปฏิบัติการทางทหารเพื่อรักษาอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติทางอากาศ

แผนปฏิบัติราชการ	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	วงเงินรวม
เงินงบประมาณแผ่นดิน	๒๑,๑๘๑,๒๘๓,๘๐๐	๒๒,๑๓๕,๗๗๖,๖๓๕	๒๓,๑๓๔,๘๔๓,๒๔๓	๒๔,๑๘๐,๖๐๙,๒๕๑	๒๕,๒๗๕,๓๐๒,๘๕๓	๑๑๕,๙๐๗,๘๑๕,๗๘๒
เงินรายได้ของหน่วยงาน						
เงินกู้ในประเทศ						
เงินกู้ต่างประเทศ						
อื่น ๆ						

๓) แผนปฏิบัติราชการ เรื่อง การรักษาความมั่นคงของรัฐ

แผนปฏิบัติราชการ	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	วงเงินรวม
เงินงบประมาณแผ่นดิน	๑๕,๓๒๘,๘๐๐	๑๕,๗๒๗,๓๔๙	๑๖,๑๓๖,๒๖๐	๑๖,๕๕๕,๘๐๓	๑๖,๙๘๖,๒๕๓	๘๐,๗๓๔,๔๖๕
เงินรายได้ของหน่วยงาน						
เงินกู้ในประเทศ						
เงินกู้ต่างประเทศ						
อื่น ๆ						

๔) แผนปฏิบัติราชการ เรื่อง การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ

แผนปฏิบัติราชการ	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	วงเงินรวม
เงินงบประมาณแผ่นดิน	๒๓๖,๘๗๕,๔๐๐	๒๔๓,๕๗๓,๕๖๗	๒๕๐,๔๗๒,๒๘๑	๒๕๗,๕๗๘,๐๔๕	๒๖๔,๘๙๗,๕๙๘	๑,๒๕๓,๓๙๖,๘๙๑
เงินรายได้ของหน่วยงาน						
เงินกู้ในประเทศ						
เงินกู้ต่างประเทศ						
อื่น ๆ						

๕) แผนปฏิบัติราชการ เรื่อง การพัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคงและช่วยเหลือประชาชน

แผนปฏิบัติราชการ	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	วงเงินรวม
เงินงบประมาณแผ่นดิน	๗๖,๕๕๘,๐๐๐	๘๐,๓๐๓,๙๘๙	๘๔,๒๓๓,๒๖๙	๘๘,๓๕๔,๘๐๙	๙๒,๖๗๘,๐๑๖	๔๒๒,๑๒๘,๐๘๓
เงินรายได้ของหน่วยงาน						
เงินกู้ในประเทศ						
เงินกู้ต่างประเทศ						
อื่น ๆ						

๖) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการภาครัฐ

แผนปฏิบัติราชการ	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	วงเงินรวม
เงินงบประมาณแผ่นดิน	๑๔,๑๖๗,๘๐๗,๙๐๐	๑๔,๘๔๑,๔๕๙,๕๖๗	๑๕,๕๔๗,๑๔๒,๐๕๘	๑๖,๒๘๖,๓๗๘,๓๗๗	๑๗,๐๖๐,๗๖๓,๙๔๓	๗๗,๙๐๓,๕๕๑,๘๔๕
เงินรายได้ของหน่วยงาน						
เงินกู้ในประเทศ						
เงินกู้ต่างประเทศ						
อื่น ๆ						

๓.๔ การติดตามประเมินผล

การติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) กองทัพอากาศ เป็นการประเมินผลของการดำเนินโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ (Outcome Evaluation) สู่เป้าหมายร่วมกัน ซึ่งเป็นหลักการที่สอดคล้องกับแนวความคิดของการกำหนดยุทธศาสตร์ตามหลักการ ends - ways - means หรือความสัมพันธ์เชิงเหตุผล (Causal Relationship: XYZ) และเป็นไปตามพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.๒๕๖๐ ซึ่งกำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วย มีหน้าที่ดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ ทั้งนี้ การติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์ฯ มีการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

๑. การติดตามและประเมินผลผ่านระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform: eMENSCR) ระเบียบว่าด้วยการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ.๒๕๖๒ ได้กำหนดให้การรายงานผลการดำเนินงาน จัดทำผ่านระบบสารสนเทศเป็นหลัก กล่าวคือ ระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อเป็นระบบหลักสำหรับการนำเข้าข้อมูลการดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของหน่วยงานของรัฐ อาทิ โครงการ/การดำเนินงาน แผนระดับที่ ๓ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ โดยมีสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นหน่วยงานรับผิดชอบ ซึ่งมีการกำหนดขั้นตอนดำเนินการดังนี้

๑.๑ การนำเข้าและติดตามผล หน่วยงานจะต้องดำเนินการนำเข้าข้อมูลผ่านระบบ eMENSCR ตามขั้นตอน M1 - M7 ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ ๑) การนำเข้าข้อมูลโครงการ (ขั้นตอน M1 - M5) โดยให้หน่วยงานนำข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดโครงการ/การดำเนินงาน เข้าในระบบฯ ประกอบด้วย (๑) ความเชื่อมโยงกับแผนในระดับต่าง ๆ (M1) (๒) ข้อมูลทั่วไป (M2) (๓) รายละเอียดแผนงาน โครงการ การดำเนินการ (M3) (๔) กิจกรรม (M4) (๕) แผนการใช้งบประมาณ (M5) ภายในไตรมาสแรกของปีงบประมาณ (ตุลาคม - ธันวาคม) หากเป็นโครงการที่มีการริเริ่มโครงการ ให้หน่วยงานนำเข้าข้อมูลดังกล่าวภายในให้แล้วเสร็จ ๓๐ วัน หลังสิ้นไตรมาสที่มีการริเริ่มโครงการ และ ๒) การรายงานผล (M6) โดยกำหนดให้หน่วยงานรายงานผลการดำเนินการตามโครงการที่ได้นำข้อมูลในระบบฯ พร้อมปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะ เป็นรายไตรมาส โดยมีระยะเวลา ๓๐ วันหลังสิ้นไตรมาส โดยทั้งสองขั้นตอนให้ผ่านการอนุมัติข้อมูล (M7) ด้วย และทุกหน่วยงานต้องรายงานผลทุกโครงการ/การดำเนินงาน/กิจกรรม ไม่ว่าจะใช้งบประมาณหรือไม่ การรายงานผลต้องสามารถสะท้อนผลผลิตและผลลัพธ์ของการดำเนินงานที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนระดับต่าง ๆ

๑.๒ การประเมินผล ตามนัยข้อ ๑๐ ของระเบียบว่าด้วยการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ.๒๕๖๒ กำหนดให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และคณะกรรมการการปฏิรูปประเทศ เป็นผู้ประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และเสนอรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศประจำปีต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะรัฐมนตรี

ทั้งนี้ การประเมินผลในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี จะดำเนินการโดยพิจารณาจากข้อมูลผลการดำเนินการในระบบ eMENSCR โดยจะมีการประเมินผลการบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายรายยุทธศาสตร์ชาติ การบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของแผนแม่บท และ

การบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของแผนย่อยของแผนแม่บทฯ การประเมินผลการดำเนินงานตามเป้าหมายในแต่ละระดับจะแบ่งออกเป็น ๕ ระดับ ได้แก่

๑) สีแดง หมายถึง ต่ำกว่าค่าเป้าหมายขั้นวิกฤต : สถานการณ์ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ ของค่าเป้าหมาย

๒) สีส้ม หมายถึง ต่ำกว่าค่าเป้าหมายระดับเสี่ยง : สถานการณ์อยู่ในช่วง ร้อยละ ๕๑ - ๗๕ ของค่าเป้าหมาย

๓) สีเหลือง หมายถึง ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย : สถานการณ์อยู่ในช่วง ร้อยละ ๗๖ - ๙๙ ของค่าเป้าหมาย

๔) สีเขียว หมายถึง สามารถบรรลุค่าเป้าหมาย ร้อยละ ๑๐๐

๕) สีเทา หมายถึง อยู่ระหว่างจัดทำข้อมูล

๒. การติดตามและประมวลผลผ่านกลไกบูรณาการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง การติดตามและการประเมินผลการดำเนินงาน เป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ที่จะช่วยให้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงบรรลุเป้าหมาย ซึ่งจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยมีกลไกขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงที่จัดตั้งขึ้นเป็นส่วนสำคัญในการติดตาม ตรวจสอบ และกำกับดูแลผลการดำเนินงาน ซึ่งจะดำเนินการคู่ขนานกับการดำเนินผ่านระบบ eMENSCR เพื่อให้ทราบถึงความคืบหน้าและผลของการดำเนินการ ซึ่งจะนำไปสู่การวิเคราะห์ช่องว่างการบริหารจัดการ (Gap Analysis) และวางแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน ซึ่งจะช่วยให้การบริหารแผนงานและโครงการประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การดำเนินการผ่านกลไกบูรณาการจะช่วยเสริมให้การประมวลผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงสามารถสะท้อนถึงผลลัพธ์การดำเนินการได้อย่างครอบคลุมทั้งโครงการหรือการดำเนินการที่มีชั้นความลับและไม่มีชั้นความลับ เนื่องจากปัจจุบันระบบ eMENSCR ยังไม่สามารถรองรับการนำเข้าโครงการที่มีชั้นความลับได้ ซึ่งจะส่งผลให้การประเมินผลให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสะท้อนผลลัพธ์การดำเนินการได้อย่างแท้จริง

การกำหนดรูปแบบ วิธีการ และระยะเวลาการรายงานผลการดำเนินการ ทั้งโครงการและการดำเนินงานที่มีชั้นความลับและไม่มีชั้นความลับ ดังนี้

๒.๑ ให้หน่วยงานรายงานผลการดำเนินงานผ่านกลไกคณะกรรมการบูรณาการขับเคลื่อนฯ ตามแผนย่อยที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งเน้นการรายงานผลการดำเนินโครงการสำคัญที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จ ซึ่งรวมถึงโครงการสำคัญ (Flagship Project) ประจำปีที่ได้รับการคัดเลือกและผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี และโครงการสำคัญที่กำหนดไว้ในแผนระดับที่ ๓ และโครงการ/การดำเนินงานที่สำคัญที่มีการกำหนดส่วนสนับสนุนของโครงการต่อการบรรลุผลลัพธ์การพัฒนาตามเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ประเด็นความมั่นคงหรือนโยบายและแผนระดับชาติฯ โดยจัดทำในแบบรายงานผลการดำเนินโครงการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย (แบบ N1) และจัดส่งให้ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการขับเคลื่อนฯ ที่เกี่ยวข้องเป็นรายไตรมาส โดยมีระยะเวลารายงานผลไม่เกิน ๑ เดือน หลังสิ้นสุดไตรมาส

๒.๒ ให้คณะกรรมการขับเคลื่อนฯ แต่ละคณะตรวจสอบผลการดำเนินงานในกำกับดูแลและติดตามเร่งรัดการดำเนินงานที่ส่งผลต่อเป้าหมายและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ รวมถึงประสานงานและสนับสนุนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๓ ให้ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการขับเคลื่อนฯ รวบรวมผลการดำเนินโครงการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์ชาติ และประมวลผลการดำเนินงานในภาพรวมของแผนย่อยตามแบบรายงานผลการดำเนินงานภาพรวม (แบบ N2) และจัดส่งให้สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการบูรณาการฯ ภายในห้วงไม่เกิน ๑ เดือน หลังสิ้นสุดปีงบประมาณ

๒.๔ ให้ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการบูรณาการฯ ประมวลผลการดำเนินโครงการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงที่ได้รับจากคณะกรรมการขับเคลื่อนทั้ง ๕ คณะ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนย่อยด้านการพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม (คณะที่ ๕) และคณะกรรมการบูรณาการฯ ตามลำดับ โดยดำเนินการคู่ขนานกับการจัดส่งข้อมูลรายงานผลการดำเนินการให้ สศช.เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติต่อไป

กำหนดเวลาการนำข้อมูลเข้าระบบ eMENSCR

ลำดับ	การดำเนินการ	ไตรมาส ๑			ไตรมาส ๒			ไตรมาส ๓			ไตรมาส ๔			หมายเหตุ
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
๑.	แผนปฏิบัติราชการประจำปี	↔												ดำเนินการทุกปีงบประมาณ
๒.	แผนปฏิบัติราชการระยะ ๕ ปี	↔	↔	↔										ดำเนินการในปีงบประมาณแรกของห้วงเวลา ๕ ปี
๓.	แผนปฏิบัติการด้าน ...	↔	↔	↔										ดำเนินการในปีงบประมาณแรกของห้วงเวลา ๕ ปี
๔.	การนำเข้าข้อมูลโครงการ	↔	↔	↔										ดำเนินการทุกปีงบประมาณ
๕.	การรายงานผลการดำเนินงาน	↔			↔			↔			↔			ภายใน ๓๐ วัน หลังสิ้นสุดไตรมาส

แผนภาพแสดงกำหนดเวลาการนำข้อมูลเข้าระบบ eMENSACR

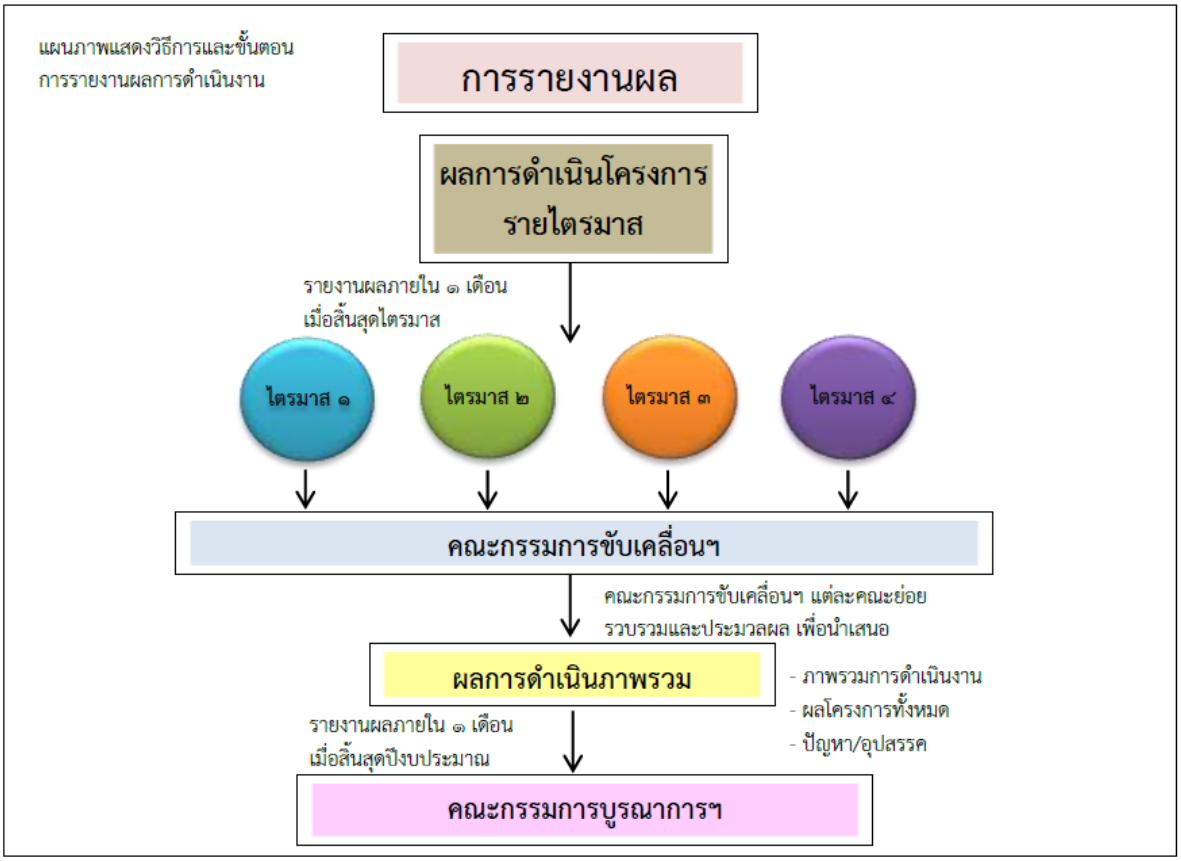

แผนภาพแสดงวิธีการและขั้นตอนการรายงานผลการดำเนินงานผ่านกลไกคณะกรรมการบูรณาการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

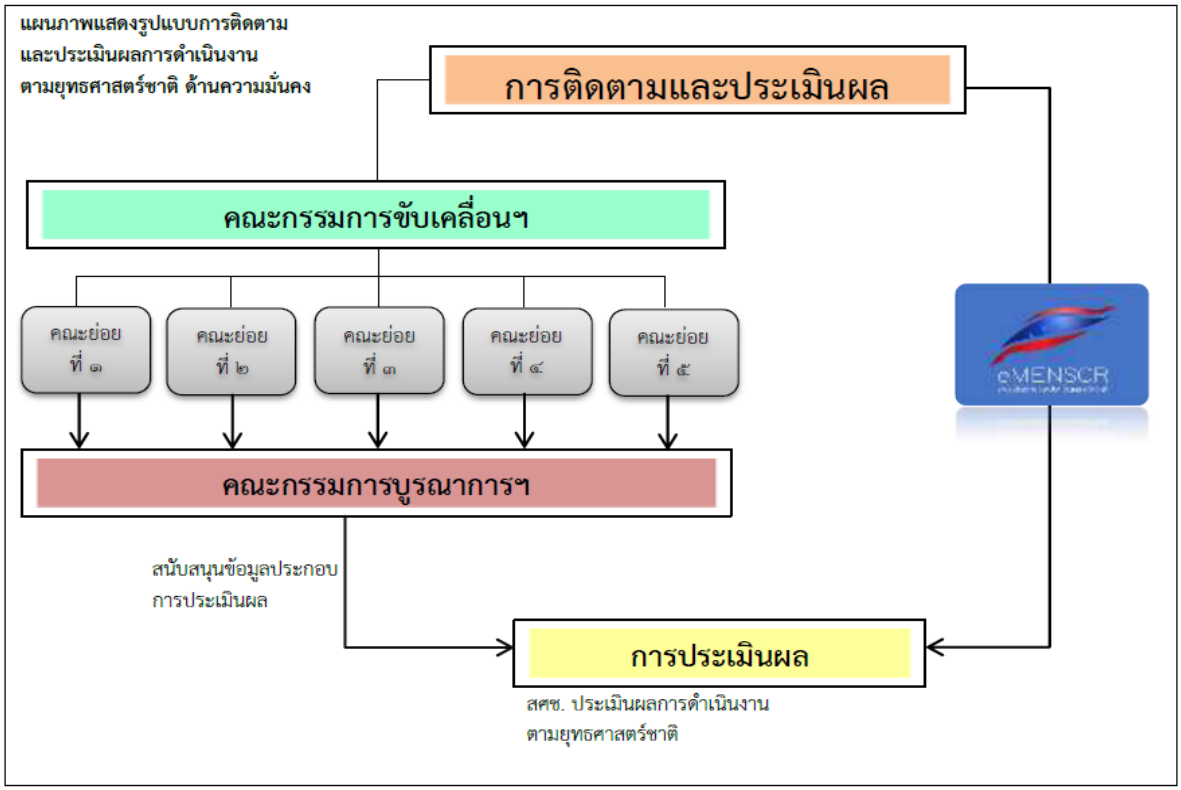

แผนภาพแสดงรูปแบบการติดตามและประเมินผลตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง

ผนวก ก สถานการณ์และสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงที่มีผลกระทบต่อการป้องกันประเทศ ประกอบ แผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) กองทัพอากาศ

๑. ความสำคัญของภูมิยุทธศาสตร์ ภูมิรัฐศาสตร์ และภูมิเศรษฐศาสตร์ไทยที่ส่งผลต่อการป้องกันประเทศ

ภูมิยุทธศาสตร์ของประเทศไทยพิจารณาจากสภาพที่ตั้ง ที่มีความสำคัญในภูมิภาค โดยตั้งอยู่บนคาบสมุทรอินโดจีนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และบนคาบสมุทรมลายู มีความเสี่ยงต่อภัยธรรมชาติค่อนข้างต่ำ เมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน และมีพรมแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านมากที่สุดในภูมิภาค โดยมีแนวเขตแดนทางบกร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน รวมระยะทางประมาณ ๕,๖๗๑ กิโลเมตร ประกอบด้วย แนวเขตแดนด้านเมียนมา ประมาณ ๒,๔๐๑ กิโลเมตร แนวเขตแดนด้านลาว ประมาณ ๑,๘๑๐ กิโลเมตร แนวเขตแดนด้านกัมพูชา ประมาณ ๗๙๘ กิโลเมตร และแนวเขตแดนด้านมาเลเซีย ประมาณ ๖๖๒ กิโลเมตร พื้นที่รอบประเทศส่วนใหญ่เป็นเนินเขา บางส่วนเป็นพื้นที่ชายฝั่งทะเล มีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ อาทิ ทรัพยากรป่าไม้ ซึ่งมีพื้นที่มากถึง ใน ๓ ของพื้นที่ประเทศ ทรัพยากรน้ำที่มีเพียงพอต่อการเกษตร ทรัพยากรเชื้อเพลิงและแร่ธาตุต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีความหลากหลายทางชีวภาพของพืชและสัตว์ อันเป็นรากฐานการผลิตในภาคเกษตรกรรม และการประมง

ประเทศไทย มีแผ่นดินติดกับทะเล ๒ ด้าน คือ ด้านตะวันตกติดกับทะเลอันดามันและช่องแคบมะละกา และด้านตะวันออกติดกับอ่าวไทย โดยมีอาณาเขตทางทะเลประมาณ ๓๒๓,๔๘๘.๓๒๔ ตารางกิโลเมตร มีความยาวชายฝั่งทะเล ประมาณ ๓,๐๑๐ กิโลเมตร ด้านอ่าวไทย ประมาณ ๑,๙๗๒.๕ กิโลเมตร และด้านอันดามัน ประมาณ ๑,๐๓๗.๕ กิโลเมตร ประกอบด้วยเขตต่าง ๆ ในทะเล ได้แก่ น่านน้ำภายใน (Internal Water) ทะเลอาณาเขต (Territorial Sea) เขตต่อเนื่อง (Contiguous Zone) เขตไหล่ทวีป (Continental Shelf) และเขตเศรษฐกิจจำเพาะ (Exclusive Economic Zone : EEZ) บริเวณน่านน้ำด้านตะวันออกของประเทศเป็นส่วนหนึ่งของอ่าวไทยมีลักษณะเป็นทะเลกึ่งปิด (Semi-Enclosed Sea) ถูกโอบล้อมด้วยน่านน้ำประเทศต่าง ๆ ได้แก่ กัมพูชาเวียดนาม และมาเลเซีย ซึ่งเชื่อมต่อกับทะเลจีนใต้ ในส่วนของน่านน้ำด้านตะวันตกของประเทศ ตั้งแต่จังหวัดระนองถึงแหลมพรหมเทพ จังหวัดภูเก็ต เป็นส่วนหนึ่งของทะเลอันดามัน และตั้งแต่แหลมพรหมเทพ จังหวัดภูเก็ต ถึงจังหวัดสตูล เป็นส่วนหนึ่งของช่องแคบมะละกา ถูกโอบล้อมด้วยน่านน้ำประเทศต่าง ๆ ได้แก่ เมียนมา อินเดีย อินโดนีเซีย และมาเลเซีย

แม้พื้นที่ทางทะเลของไทย ไม่อยู่ในเส้นทางเดินเรือสากล แต่การเป็นรัฐชายฝั่ง ที่มีทางออกสู่ทะเลทั้งสองด้านทำให้ไทยได้รับประโยชน์ โดยมีแหล่งประมงนอกน่านน้ำที่ครอบคลุมพื้นที่ทั้งทะเลจีนใต้ ช่องแคบมะละกา ทะเลอันดามันด้านเมียนมา และบังกลาเทศ นอกจากนี้ การสำรวจใต้ท้องทะเลบริเวณอ่าวไทยพบว่ามีแหล่งปิโตรเลียมที่จะสามารถนำมาใช้ในเชิงพาณิชย์ได้กระจายอยู่ทั่วไป

นอกจากนี้ ประเทศไทยตั้งอยู่ในบริเวณเส้นทางคมนาคมที่สำคัญของโลก เป็นจุดเชื่อมต่อระหว่างมหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแปซิฟิก มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ต่อประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และต่อประเทศมหาอำนาจ โดยมีความได้เปรียบด้านการคมนาคมและมีที่ตั้งเอื้อต่อการเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์มีแนวทางพัฒนาเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจเหนือ - ใต้ (North-South Economic Corridor) และเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก - ตะวันตก (East-West Economic Corridor) ส่งผลให้เกิดความร่วมมือต่าง ๆ หลายด้านจำนวนมาก

หลักแห่งอำนาจอธิปไตยและบูรณภาพแห่งดินแดน ยังคงเป็นพื้นฐานที่สำคัญยิ่งของกฎหมายระหว่างประเทศพิจารณาได้จากการสร้างสมดุลอานาจทางทหารทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก โดยประเทศต่าง ๆ ได้มีความพยายามในการเร่งเสริมสร้างแสนยานุภาพทางทหาร และการจัดหาอาวุธยุทโธปกรณ์ใหม่ ๆ

เพื่อนำเข้าประจำการในกองทัพควบคู่ไปกับการดำเนินกิจกรรมทางทหารในภูมิภาค เช่น การฝึกซ้อมรบร่วมกัน หรือการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม เป็นต้น ในขณะที่พื้นที่ทางทะเล เริ่มปรากฏความเคลื่อนไหวและความท้าทายด้านกิจกรรมทางการทหาร และความมั่นคงเพิ่มขึ้น ทั้งในเรื่องการปฏิเสธการใช้ทะเลอันเป็นความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นจากการใช้ขีดความสามารถขั้นสูงจากประเทศชายฝั่งโดยรอบ การจัดหาเรือรบขนาดใหญ่สำหรับใช้ปฏิบัติการในทะเล การขยายขีดความสามารถการปฏิบัติการชายฝั่งไปจนถึงอวกาศ ในด้านการเฝ้าระวังการสื่อสาร และการป้องปราม นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ สภาพภูมิอากาศและภาวะโลกร้อน ส่งผลให้ระดับน้ำทะเลเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดการหดหายของพื้นที่ชายฝั่ง และการจมตัวของเกาะขนาดเล็กที่มีลักษณะราบต่ำ

โดยสรุป สภาพภูมิยุทธศาสตร์ ภูมิรัฐศาสตร์ และภูมิเศรษฐศาสตร์ของประเทศไทย มีความเหมาะสมและเกื้อกูลต่อการเป็นศูนย์กลางคมนาคมที่สำคัญทั้งทางบก ทางทะเล และทางอากาศสำหรับภูมิภาคอาเซียนและทวีปเอเชีย ประกอบกับบริบทและสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศ การขยายอิทธิพลของประเทศมหาอำนาจ มีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และมีความซับซ้อนหลากหลายมิติ ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภาวะโลกร้อน ความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศ ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ได้รับการพัฒนาอย่างก้าวกระโดด รวมถึงผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) ส่งผลให้บริบทและแนวโน้มความมั่นคงที่ส่งผลกระทบต่อไทยจะเป็น “ภัยคุกคามแบบผสม (Hybrid Threats)” ซึ่งเกิดจากการผสมผสานระหว่างภัยคุกคามรูปแบบดั้งเดิมกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ โดยมีปัจจัยเร่งที่สำคัญอันเกิดจากการแข่งขันเชิงอำนาจและความไม่ชัดเจนของพื้นที่มิติต่าง ๆ อาทิ พื้นที่อ้างสิทธิ์ ไซเบอร์ และอวกาศ ดังนั้น กองทัพและหน่วยงานความมั่นคงของไทย จึงต้องเตรียมความพร้อมแต่เนิ่น และกำหนดมาตรการบริหารจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสม เพื่อให้การดำเนินงานด้านความมั่นคงและระบบการป้องกันประเทศมีความพร้อมและขีดความสามารถที่เหมาะสมอยู่เสมอ ตลอดจนสามารถปรับตัวและแสวงหาโอกาสในการเชื่อมโยงบทบาทที่เหมาะสมกับประเทศสมาชิกอาเซียน ภูมิภาคประเทศมหาอำนาจ มิตรประเทศ องค์กรระหว่างประเทศ และขั้วอำนาจต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพและทันต่อสถานการณ์

๒. กำลังอำนาจของชาติ

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างและการใช้กำลังอำนาจของชาติหรือพลังอานาจแห่งชาติ (National Power) จำนวน ๖ ด้าน เพื่อรักษาเสถียรภาพและเสริมสร้างความมั่นคงให้กับประเทศ ดังนี้

๒.๑ กำลังอำนาจทางการเมือง จำเป็นต้องรักษาเสถียรภาพทางการเมืองภายในประเทศตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยมุ่งลดความขัดแย้งอันเกิดจากทัศนคติทางการเมืองที่แตกต่างการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง เพื่อให้เกิดการยอมรับและเชื่อมั่นศรัทธาจากประชาชน ขณะที่การเมืองระหว่างประเทศ จำเป็นต้องรักษาดุลยภาพความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศสมาชิกอาเซียน ประเทศมหาอำนาจ มิตรประเทศ และองค์กรระหว่างประเทศ ตลอดจนการเสริมสร้างบทบาทของไทยในเวทีระหว่างประเทศตามความเหมาะสม

๒.๒ กำลังอำนาจทางเศรษฐกิจ ส่งผลเกี่ยวเนื่องกับการเสริมสร้างและการใช้กำลังอำนาจของชาติในด้านอื่น ๆ ขณะที่ไทยเป็นประเทศที่ต้องพึ่งพาการลงทุนและการท่องเที่ยวจากต่างประเทศ อย่างไรก็ตามสภาพเศรษฐกิจโลกที่เข้าสู่สภาวะเงินเฟ้อและการชะลอตัว การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙

(Covid-19) และวิกฤติการณ์ความขัดแย้งในประเทศยูเครนที่กำลังขยายขอบเขตความรุนแรงไปในภูมิภาคอื่น ได้ก่อให้เกิดความท้าทายและผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ การค้าและการลงทุนของไทย ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

๒.๓ กำลังอำนาจทางสังคมจิตวิทยา วัฒนธรรมและวิถีความเป็นไทย ยังคงได้รับการยอมรับจากต่างชาติ ขณะที่เยาวชนรุ่นใหม่มุ่งหวังที่จะเป็นพลเมืองสากลมากขึ้น มีทัศนคติต่อมุมมองทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี จารีต และศาสนา เป็นทางเลือกของการดำเนินชีวิตมากกว่ากฎระเบียบที่กำหนดวิถีชีวิต ให้การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล แต่ก็มีความเป็นปัจเจกบุคคลสูง และให้ความสำคัญกับความเป็นส่วนตัวมากขึ้นอย่างไรก็ตาม อิทธิพลทางวัฒนธรรมความเป็นไทยได้เชื่อมโยงและส่งผ่านไปยังสังคมของโลกไร้พรมแดนมากขึ้น

๒.๔ กำลังอำนาจทางทหาร ยังคงเป็นกำลังอำนาจหลักในการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ การปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์แห่งชาติ รวมทั้งสนับสนุนกำลังอำนาจของชาติในด้านอื่น ๆ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องจัดเตรียมขีดความสามารถและศักยภาพของกองทัพ ให้มีความพร้อมสำหรับภารกิจต่าง ๆ ทั้งในยามสงบและสงคราม ตลอดจนสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของสนามรบในอนาคต ที่จะมีการแข่งขันกันทั้งในมิติทางบก ทางทะเล ทางอากาศ ไซเบอร์ อวกาศ และทัศนคติของภาคประชาสังคม ด้วยการใช้เทคโนโลยีทางทหารและการป้องกันประเทศ รวมทั้งเทคโนโลยีที่ได้ใช้สองทาง (Dual-Use technologies) มากขึ้น

๒.๕ กำลังอำนาจทางเทคโนโลยีสารสนเทศ การเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ยุคดิจิทัลทำให้ไทยต้องเร่งพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยเชื่อมโยงและเข้าถึงผ่านระบบข้อมูลขนาดใหญ่และความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล รวมถึงการให้ความรู้ด้านจริยธรรม กฎ และระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อลดปัญหา การใช้เทคโนโลยีในทางที่มิชอบ และส่งผลต่อความมั่นคงของรัฐ ซึ่งหน่วยงานภาครัฐทุกส่วนรวมทั้งกระทรวงกลาโหมและกองทัพ ควรเร่งพัฒนาขีดความสามารถและกำลังอำนาจดังกล่าวด้วยเช่นกัน

๒.๖ กำลังอำนาจทางทรัพยากรมนุษย์ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจัดทำรายงานการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ.๒๕๕๓ - ๒๕๘๓ คาดการณ์ว่าในปี ๒๕๘๓ ประชากรผู้สูงอายุจะเพิ่มเป็น ๒๐.๔ ล้านคน หรือร้อยละ ๓๑.๓ ของจำนวนประชากรทั้งหมด ทำให้ไทยจะก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ (Completely Aged Society) ซึ่งย่อมจะส่งผลต่อขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยเฉพาะกำลังแรงงาน การบริหารจัดการสวัสดิการ ระบบสาธารณสุข และด้านการทหารซึ่งจำเป็นต้องมีการวางแผน เพื่อบริหารจัดการกำลังคนวัยต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับโครงสร้างประชากรและสถานการณ์ความมั่นคงในอนาคต

๓. สรุปความเปลี่ยนแปลงของบริบทความมั่นคงในระดับโลก ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ

ประเทศไทยยังคงต้องเผชิญความเสี่ยงหลายประการที่มีความเชื่อมโยงระหว่างกัน ซึ่งสามารถส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในหลายระดับ ลักษณะของภัยคุกคามที่เกิดขึ้นมีความผันผวน ไม่แน่นอน สลับซับซ้อนและคลุมเครือ อันเป็นผลมาจากปัจจัยภายในประเทศและภายนอกประเทศ ส่งผลให้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นมีความรุนแรงและยากจะคาดการณ์ รูปแบบภัยคุกคามจะมีความหลากหลาย และมีลักษณะผสมผสาน (Hybrid threats) ปัญหาข้ามพรมแดนแปรผันตามความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีความซับซ้อน (Complex Engagement) ทั้งที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) และแนวโน้มสถานการณ์ในระดับโลก อาทิ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก ความท้าทายภัยคุกคามทางไซเบอร์ และการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างฉับพลัน (Disruptive Technology) การบริหารจัดการผลกระทบที่เกิดจากโรคอุบัติใหม่การวางบทบาทด้านความมั่นคงของประเทศท่ามกลางการแข่งขันทางยุทธศาสตร์ของประเทศมหาอำนาจ และการเปลี่ยนแปลงทางภูมิประชากรศาสตร์ ทั้งนี้ จากการประเมินสถานการณ์และแนวโน้ม สามารถประเมินความเสี่ยงที่ส่งผลต่อ

ความมั่นคงของไทยในห้วงปี พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ โดยแบ่งออกเป็น ๓ ระดับ ได้แก่ ๑) ระดับโลก ๒) ระดับภูมิภาค และ ๓) ระดับประเทศ

๓.๑ บริบทความมั่นคงในระดับโลก

๓.๑.๑ การแข่งขันขยายอิทธิพลระหว่างประเทศมหาอำนาจที่มีความเข้มข้นและกว้างขวางมากขึ้น เช่น การดำเนินยุทธศาสตร์อินโด - แปซิฟิก (Free and Open Indo - Pacific: FOIP) ของสหรัฐอเมริกา (อเมริกา) โครงการข้อริเริ่มหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง (Belt and Road Initiative: BRI) ของสาธารณรัฐประชาชนจีน (สปจ.) การรวมกลุ่มเพื่อต่อรองผลประโยชน์ร่วมกันของขั้วอำนาจต่าง ๆ อาทิ พันธมิตรความมั่นคงสี่ฝ่าย ประกอบด้วย อเมริกา อินเดีย ญี่ปุน ออสเตรเลีย (Quadrilateral Security Dialogue: QUAD) และกลุ่ม AUKUS (Australia - the United Kingdom - the United States) เพื่อเสริมสร้างกำลังอำนาจของชาติผ่านรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การพัฒนาทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี การเสริมสร้างศักยภาพของกองทัพและยุทโธปกรณ์ การแสวงหาทรัพยากรและพื้นที่อิทธิพลใหม่ ๆ การรวมกลุ่มพันธมิตรที่มีผลประโยชน์สอดคล้องกัน การปิดล้อมหรือสกัดกั้นอิทธิพลของประเทศที่เป็นคู่ขัดแย้ง เป็นต้น ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวส่งผลให้รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น และก่อให้เกิดความท้าทายต่อการดำเนินนโยบายความมั่นคงกับต่างประเทศ อันจะส่งผลต่อการกำหนดจุดยืนของไทยในเวทีการเมืองและความมั่นคงระหว่างประเทศ โดยมีแนวโน้มการแข่งขันเพื่อขยายอิทธิพล ๓ เรื่องสำคัญ ดังนี้

๑) การสะสมอาวุธและการแพร่ขยายอาวุธ มีข้อบ่งชี้ว่าการใช้จ่ายงบประมาณทางทหารทั่วโลกและรายงานสถานการณ์การขัดกันทางอาวุธ (Armed Conflict) เพิ่มสูงขึ้น ก่อให้เกิดบรรยากาศความหวาดระแวงและความไม่ไว้เนื้อเชื่อใจระหว่างกัน มีการเพิ่มปริมาณการสะสมอาวุธ การปรับยุทธศาสตร์เพื่อเตรียมความพร้อมหากเกิดวิกฤตการณ์ความขัดแย้งระหว่างประเทศ และการพัฒนาแสนยานุภาพและเทคโนโลยีทางการทหารโดยนำไปสู่การแพร่ขยายของอาวุธตามแบบ (Conventional Weapons) และอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง (Weapons of Mass Destruction: WMD) ซึ่งนำไปสู่การละเมิดสิทธิมนุษยชน และการนำไปใช้ในอาชญากรรมหากอาวุธดังกล่าวอยู่ภายใต้การครอบครองของรัฐที่มีสถานการณ์ขัดกันทางอาวุธหรือตัวแสดงที่ไม่ใช่รัฐบาลกลุ่มสำหรับประเทศไทย อาจไม่ถูกเลือกให้เป็นเป้าหมายจากการก่อเหตุโดยตรง แต่อาจมีความเสี่ยงจากการเป็นพื้นที่แสวงประโยชน์เพื่อการจัดหา จัดซื้อ ลักลอบขนส่ง และลำเลียงสินค้าอาวุธยุทโธปกรณ์ที่ผิดกฎหมายตลอดจนการถูกกดดันให้มีการควบคุมและลดอาวุธที่ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ

๒) การแสวงประโยชน์จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ยุคดิจิทัล ได้สร้างพลวัตให้ประเทศมหาอำนาจประเทศที่มีศักยภาพ และตัวแสดงระหว่างประเทศด้วยการพัฒนาและเสริมสร้างความทันสมัยของเทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งอนาคต ที่เน้นการต่อยอดและผสมผสานเทคโนโลยีต่างสาขาเข้าด้วยกัน อาทิ เทคโนโลยีควอนตัม การจัดการระบบแพลตฟอร์ม การวิเคราะห์และเข้าถึงข้อมูลขนาดใหญ่ การใช้ประโยชน์จากปัญญาประดิษฐ์ หุ่นยนต์ และระบบอัตโนมัติ ซึ่งเทคโนโลยีและนวัตกรรมดังกล่าว มีแนวโน้มถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือต่อรองและแสวงประโยชน์ที่เพิ่มความหวาดระแวงระหว่างกันทั้งในเรื่องการโจมตีโครงสร้างพื้นฐาน การจารกรรมข้อมูล การสอดแนม การก่ออาชญากรรมทางไซเบอร์ และอาชญากรรมข้ามชาติรูปแบบอื่น ๆ รวมถึงภาวะการพึ่งพิงจากการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ซึ่งไทยสามารถแสวงหาโอกาสและประโยชน์กับประเทศมหาอำนาจและขั้วอำนาจต่าง ๆ ผ่านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อพัฒนาต่อยอดและนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง และรองรับภัยคุกคามอันเกิดจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม

๓) การช่วงชิงความได้เปรียบด้านเทคโนโลยีอวกาศ การแย่งชิงตำแหน่งวงโคจรดาวเทียมระหว่างประเทศ การพัฒนาขีดความสามารถของกลุ่มดาวเทียมในการระบุพิกัดพื้นที่ การแสวงประโยชน์จากกิจการอวกาศเพื่อเพิ่มศักยภาพทางการทหารและการป้องกันประเทศ รวมถึงการลงทุนและการให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ส่งผลต่อแนวโน้มปัญหาความมั่นคงระหว่างประเทศมากขึ้น โดยมิติอวกาศกำลังจะกลายเป็นมิติหรือโดเมนที่สำคัญสาหรับการปฏิบัติการทางทหารและความมั่นคงในอนาคต ซึ่งไทยสามารถแสวงหาโอกาสจากความร่วมมือ ทางด้านกิจการอวกาศเพื่อประโยชน์ของชาติด้านความมั่นคง โดยต้องเตรียมพร้อมทางด้านงบประมาณในการสั่งสมองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีอวกาศ และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสำคัญให้มีความพร้อม ตลอดจนพัฒนาบุคลากรให้เป็นผู้เชี่ยวชาญในกิจการอวกาศ

๓.๑.๒ สถานการณ์การก่อการร้าย แม้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) ส่งผลให้พื้นที่เคลื่อนไหวของกลุ่มก่อการร้ายต่าง ๆ ลดน้อยลง อันเนื่องจากมาตรการจำกัดการเข้าเมือง และการปิดพรมแดนของนานาประเทศ ตลอดจนการเข้มงวดการเดินทางสัญจรระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตาม กลุ่มก่อการร้ายมีแนวโน้มปรับรูปแบบการก่อเหตุไปเป็นการปฏิบัติการโดยลำพัง (Lone Actor) รวมถึงความพยายามในการเผยแพร่/บ่มเพาะแนวคิดสุดโต่งที่นิยมความรุนแรงมากขึ้น โดยเฉพาะการดำเนินการผ่านสื่อสังคมออนไลน์ต่อกลุ่มที่มีความเปราะบาง ได้แก่ เด็ก เยาวชน และสตรี ทั้งนี้ หากสถานการณ์ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) คลี่คลายลง ก็มีแนวโน้มที่กลุ่มก่อการร้ายต่าง ๆ โดยเฉพาะกลุ่มนักรบก่อการร้ายต่างประเทศ (Foreign Terrorist Fighters : FTFs) จะกลับมาเคลื่อนไหว/ก่อเหตุรุนแรงอีก นอกจากนี้ ความก้าวหน้าของนวัตกรรมและเทคโนโลยีจะเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญที่นำมาใช้พัฒนาอาวุธในการก่อการร้าย อาทิ อากาศยานโจมตีไร้คนขับการก่อการร้ายทางไซเบอร์ (Cyber Terrorism) และการใช้อาวุธทางชีวภาพในการก่อการร้าย (Biological Weapons) โดยไทยมีความเสี่ยงต่อการถูกใช้เป็นสถานที่พักพิงและอำนวยความสะดวกเพื่อก่ออาชญากรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะการฟอกเงินและการให้เงินอุดหนุนต่อการก่อการร้าย (Money Laundering and Financing of Terrorism) การเป็นแหล่งจัดหาและเส้นทางขนส่งอาวุธไปยังประเทศอื่น ๆ ในอาเซียน การเผยแพร่แนวคิดสุดโต่งไปยังกลุ่มก่อการร้ายทั้งในและนอกภูมิภาค รวมถึงปัญหาการก่อการร้ายยังเชื่อมโยงและส่งผลกระทบต่อปัญหาความมั่นคงอื่น ๆ เช่น ยาเสพติดการค้ามนุษย์ การค้าอาวุธ การฟอกเงิน อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ เป็นต้น ดังนั้นไทยจำเป็นต้องมีแนวทางการเตรียมพร้อมเพื่อรับมือและต่อต้านการก่อการร้ายทุกรูปแบบ และเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ

๓.๑.๓ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างฉับพลัน (Disruptive Technology) ส่งผลต่ออาชญากรรมทางไซเบอร์ (Cyber Crimes) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม ทำให้ระบบโครงสร้างพื้นฐานสำคัญเชื่อมต่อกับระบบอินเทอร์เน็ต ประกอบกับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) ได้เป็นปัจจัยเร่งให้วิถีชีวิตของประชาชน ต้องพึ่งพิงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการตกเป็นเป้าหมายของอาชญากรรมทางไซเบอร์ ที่มีลักษณะไร้ตัวตน (Invisible) ไร้พรมแดน (Borderless) และนิรนาม (Anonymous) โดยไทยมีแนวโน้มเผชิญกับสถานการณ์การก่ออาชญากรรมทางไซเบอร์ อาทิ การทำสงครามไซเบอร์ระหว่างรัฐที่เป็นคู่ขัดแย้ง ปฏิบัติการของเครือข่ายอาชญากรรมข้ามชาติ การล่อลวงและฉ้อโกงทางไซเบอร์ เพื่อแสวงประโยชน์ทางการเงินผ่านมัลแวร์เรียกค่าไถ่ (Ransomware) ขบวนการฉ้อโกงการสื่อสารทางเสียงผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต(Voice over Internet Protocol : VoIP) การโจมตีระบบของสถาบันทางการเงิน ภัยจากการใช้เงินตราเข้ารหัสลับ (Crypto Currency) ที่นำไปสู่การฟอกเงิน ธุรกิจแชร์ลูกโซ่ข้ามชาติ การพนันออนไลน์ การถูกครอบงำหรือชี้นาทางความคิด ผ่านสื่อสังคมออนไลน์เพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ การล่อลวงเป้าหมายอ่อนแอ ด้วยวิธีการหาคู่ทางอินเตอร์เน็ต (Romance Scam)

การระรานทางไซเบอร์ (Cyber bullying) นอกจากนี้ การละเมิดข้อมูลหรือการเข้าถึงข้อมูลโดยไม่ได้รับอนุญาตจะเพิ่มขึ้นและมีขนาดใหญ่ขึ้น ซึ่งจะทำให้องค์กรและรัฐบาลต้องเสียค่าใช้จ่ายมากขึ้นในการกู้คืน อาชญากรไซเบอร์ ส่วนใหญ่ยังคงมุ่งโจมตีเว็บไซต์แลกเปลี่ยน ซื้อ - ขาย และเว็บไซต์ที่ให้บริการจัดเก็บสินทรัพย์ดิจิทัลในกระเป๋าเงินอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ อีกทั้งใช้เป็นช่องทางฟอกเงิน เนื่องจากไม่ปรากฏเส้นทางการโอนเงินที่ชัดเจน ขณะเดียวกัน ไทยสามารถใช้โอกาสจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีการป้องกันประเทศ เพื่อนำไปใช้ในการป้องกันและการสืบสวนอาชญากรรมทางไซเบอร์ รวมทั้งเชื่อมโยงระบบข้อมูลขนาดใหญ่ด้านความมั่นคงของประเทศให้เป็นเอกภาพ รวมถึงส่งเสริมความร่วมมือกับประชาคมระหว่างประเทศในการป้องกันและแก้ไขภัยคุกคามทางไซเบอร์ ทั้งจากรัฐ (States) และตัวแสดงที่มิใช่รัฐ (Non-State Actors) ที่ใช้ช่องทางของเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปใช้ในการก่อการร้ายและอาชญากรรมทางไซเบอร์ซึ่งหมายรวมถึงการโจมตีโครงสร้างพื้นฐานสำคัญ (Critical Infrastructure : CI) และโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ (Critical Information Infrastructure : CII)

๓.๑.๔ โรคติดต่ออุบัติใหม่และโรคระบาด ปัจจัยทางชีวภาพของเชื้อโรคที่มีวิวัฒนาการอย่างสม่ำเสมอ การดื้อยาต้านจุลชีพ (Antimicrobial resistance) พฤติกรรมของมนุษย์ที่ไม่ถูกสุขลักษณะ และปัจจัยด้านการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้โรคติดต่ออุบัติใหม่และอุบัติซ้ำเพิ่มมากขึ้นและมีแนวโน้มยกระดับเป็นโรคระบาดที่เป็นเป็นโรคติดต่อ หรือโรคที่ยังไม่ทราบสาเหตุของการเกิดโรคที่แน่ชัดซึ่งอาจแพร่ไปสู่ผู้อื่นได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง หรือมีภาวะของการเกิดโรคมากกว่าปกติที่เคยเป็นมา ทั้งนี้สถานการณ์ของโรคอุบัติใหม่หรืออุบัติซ้ำจะเป็นช่องทางให้ประเทศมหาอำนาจแสวงประโยชน์ผ่านความร่วมมือทางด้านสาธารณสุข เพื่อสร้างบทบาทนำในเวทีระหว่างประเทศ อาทิ การแลกเปลี่ยนวิทยาการทางการแพทย์ องค์ความรู้ในการจัดการ ตลอดจนกำหนดแนวทางในการแบ่งปัน/จัดสรรเวชภัณฑ์และเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาและป้องกันโรค สำหรับไทยควรมีการเสริมศักยภาพในการบริหารจัดการด้านสาธารณสุขทั้งในด้านงบประมาณ หน่วยงาน บุคลากร และองค์ความรู้เพื่อให้สามารถรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดที่มีแนวโน้มเกิดขึ้นในอนาคต

๓.๑.๕ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภาวะโลกร้อน ก่อให้เกิดผลกระทบในมิติความมั่นคงหลายประการและเป็นปัจจัยที่เพิ่มความเปราะบางของปัญหาที่มีอยู่เดิม ได้แก่ ๑) ปัญหาระดับน้ำทะเลที่สูงขึ้นส่งผลกระทบต่อการแบ่งเขต/กำหนดพื้นที่ทางทะเล เนื่องจากการกัดเซาะบริเวณชายฝั่งทำให้เส้นฐาน (Baseline) ที่ใช้ในการกำหนดเขตพื้นที่ดังกล่าวถูกทำลายลง ย่อมส่งผลต่อการกำหนดพื้นที่ทางทะเลต่าง ๆ ที่ใช้เส้นฐานในการคำนวณ ๒) ปัญหาการขาดแคลนและแย่งชิงทรัพยากรน้ำอันเป็นผลมาจากประชากรโลกที่เพิ่มขึ้น และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นสาเหตุของปัญหาภัยแล้ง จึงมีแนวโน้มเกิดความขัดแย้งหรือกรณีพิพาทระหว่างประเทศต่อปัญหาการแย่งชิงกรรมสิทธิ์ในบริเวณที่มีทรัพยากรน้ำ ๓) ปัญหาการโยกย้ายถิ่นฐานโดยผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติในรูปแบบต่าง ๆ จะเป็นแรงผลักดันให้กลุ่มประชากรที่ได้รับผลกระทบ เริ่มโยกย้ายถิ่นฐานเพื่อแสวงหาโอกาสที่ดีขึ้น ซึ่งการโยกย้ายถิ่นฐานข้ามประเทศจะก่อให้เกิดปัญหาทั้งในมิติด้านความมั่นคง สังคม ทรัพยากรและเศรษฐกิจของประเทศปลายทาง ๔) ปัญหาความมั่นคงทางอาหารและน้ำ ประชากรโลกมีแนวโน้มเผชิญภาวะอดอยากและการขาดสารอาหารเพิ่มมากขึ้น ราคาอาหารมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากผู้ผลิตไม่สามารถผลิตอาหารทันกับความต้องการทั่วโลกที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ประกอบกับสถานการณ์ด้านความมั่นคงทางน้ำของโลกเริ่มปรากฏภาวะขาดแคลน โดยประชากรโลกร้อยละ ๓๐ ไม่สามารถเข้าถึงน้ำสะอาดและขาดแคลนน้ำดื่ม ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าว ย่อมเพิ่มความรุนแรงของปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคมและนำไปสู่ความขัดแย้งที่ขยายตัวเป็นวงกว้าง และ ๕) ปัญหาความมั่นคงทางพลังงาน กระบวนการจัดหาพลังงาน การนำเข้าและ

ส่งออกพลังงานฟอสซิลได้รับผลกระทบจากภาวะโลกร้อน ทำให้หลายประเทศเริ่มเปลี่ยนไปใช้พลังงานสะอาด เพื่อสร้างสังคมปลอดคาร์บอน ดังนั้น ประเทศที่ยังคงใช้พลังงานฟอสซิลและพึ่งพาการนำเข้าทรัพยากรพลังงาน โดยเฉพาะน้ำมันดิบจากต่างประเทศ ต้องเร่งปรับนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้พลังงานสะอาดให้มากขึ้น เนื่องจากการถูกกีดกันด้วยบรรทัดฐานทางการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ

๓.๑.๖ การเปลี่ยนแปลงทางภูมิประชากรศาสตร์ คาดการณ์ว่าจำนวนประชากรโลกจะเพิ่มขึ้นมากกว่า ๑ พันล้านคนภายในปี ๒๐๓๐ และภายในปี ๒๐๕๐ ร้อยละ ๘๐ ของประชากรโลกที่มีอายุเกิน ๖๐ ปีขึ้นไปจะอยู่ในประเทศกำลังพัฒนา การที่ประชากรมีอายุยืนยาวขึ้น ส่งผลให้ภาครัฐต้องมีการบริหารจัดการด้านหลักประกันสุขภาพและสาธารณสุขที่เหมาะสม ในขณะเดียวกันความไม่สอดคล้องกันระหว่างแรงงานและความต้องการทางเศรษฐกิจอันเป็นผลมาจากแนวโน้มประชากรวัยทำงานที่ลดลง โดยไทยจะเป็นหนึ่งในประเทศที่เผชิญปัญหาสังคมผู้สูงวัยไปพร้อมกับสถานการณ์ในระดับ นำมาซึ่งความท้าทายทางเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคงและการทหาร ทั้งในเรื่องปัญหาการขาดแคลนแรงงาน ปัญหาการค้ามนุษย์อันเป็นผลมาจากความต้องการด้านแรงงานที่เพิ่มขึ้น การขาดระบบสวัสดิการที่เพียงพอ ปัญหาสุขภาพจิตใจของผู้สูงวัยจากการถูกแยกออกจากภาคเศรษฐกิจและสังคม รวมไปถึงปัญหาช่องว่างระหว่างวัย (Generation Gap) ที่นำไปสู่การปะทะกันทางความคิดและความแตกแยกในสังคม ดังนั้นภาครัฐต้องปรับเปลี่ยนวิธีการวางนโยบายและการจัดสรรงบประมาณเพื่อรองรับแนวโน้มสังคมสูงวัย และความท้าทาย ของตลาดแรงงานไทย ตลอดจนการบริหารจัดการไม่ให้อคติช่วงวัยนำไปสู่การใช้ความรุนแรง

๓.๒ บริบทความมั่นคงในระดับภูมิภาค

๓.๒.๑ การแข่งขันและขยายอิทธิพลในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สภาพที่ตั้งของภูมิภาคในการเป็นเส้นทางคมนาคมและแหล่งทรัพยากรพลังงานที่สำคัญ ส่งผลให้เกิดการแข่งขันเชิงยุทธศาสตร์ระหว่างประเทศมหาอำนาจและพันธมิตรอย่างต่อเนื่องในห้วงหลายปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะการแข่งขันการขยายอิทธิพลและถ่วงดุลอานาจกันระหว่างจีนและสหรัฐอเมริกา ตลอดจนชาติพันธมิตรของแต่ละฝ่าย รวมทั้งการเปิดโอกาสให้ประเทศที่มีอิทธิพลในภูมิภาค อาทิ รัสเซีย ญี่ปุน เกาหลีใต้ และอินเดีย เข้ามามีบทบาทผ่านกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี โดยการแข่งขันและขยายอิทธิพลดังกล่าว ส่งผลต่อการกำหนดท่าทีและการดำเนินนโยบายต่างประเทศของแต่ละประเทศ อาทินโยบายเน้นการพึ่งพาประเทศมหาอำนาจ และนโยบายแสวงหาความร่วมมือจากประเทศมหาอำนาจ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการรักษาดุลยภาพในภูมิภาคในอนาคต โดยมีพื้นที่แข่งขันและขยายอิทธิพลที่สำคัญ ดังนี้

๑) กรณีพิพาทในทะเลจีนใต้ สถานการณ์ความขัดแย้งในทะเลจีนใต้ยังคงเป็นประเด็นท้าทายที่สำคัญของภูมิภาค ซึ่งเดิมพื้นฐานความขัดแย้งดังกล่าวเป็นเรื่องการอ้างสิทธิ์ทับซ้อนเหนือพื้นที่ทะเลจีนใต้ต่อมาได้ยกระดับเป็นประเด็นระดับโลก โดยมีประเทศจากภายนอกภูมิภาคเข้ามารักษาผลประโยชน์การใช้สิทธิ์การเดินเรืออย่างเสรี นอกจากนี้ยังปรากฏแนวโน้มที่ทะเลจีนใต้จะถูกทำให้เป็นพื้นที่ทางการทหาร (Militarization) ซึ่งมีสัญญาณบ่งชี้ ได้แก่ การสะสมกำลังทางทะเลของประเทศที่อ้างสิทธิ์เหนือพื้นที่พิพาท รวมถึงการนำกำลังของประเทศนอกภูมิภาคมาปฏิบัติการ อาทิ การเดินเรือและการบินผ่านอย่างเสรี (Freedom of Navigation Operations : FONOPs) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือและการฝึกซ้อมทางทหาร ตลอดจนการแข่งขัน เพื่อสร้างอิทธิพลเหนือทะเลจีนใต้ในรูปแบบอื่น อาทิ การให้บริการเกี่ยวกับกิจการทางทะเล โดยเฉพาะการรักษาความปลอดภัยในการเดินเรือ และการใช้ยุทธวิธีกึ่งทหารกึ่งพลเรือน (Grey Zone Activities) เพื่อควบคุมพื้นที่ ทั้งนี้ แม้ไทยจะไม่ใช่คู่ขัดแย้งในประเด็นพิพาทโดยตรง แต่เป็นผู้ใช้เส้นทางการเดินเรือพาณิชย์ผ่านพื้นที่ดังกล่าวจึงย่อมได้รับผลกระทบ หากเกิดการใช้กำลังทหาร ไม่ว่าจะเป็นการทำสงครามอย่างเปิดเผยหรือเหตุกระทบกระทั่งแบบไม่เจตนา หรือสถานการณ์ความปลอดภัย

และความมั่นคงในการขนส่งทางทะเล การกระทำอันเป็นโจรสลัด จนถึงขั้นกระทบกับผลประโยชน์ของชาติที่ต้องใช้ทะเลในบริเวณพื้นที่ความขัดแย้งเป็นเส้นทางในการขนส่งสินค้าทางทะเลเพื่อเข้าและออกประเทศไทยได้ นอกจากนี้ หากเส้นทางขนส่งสินค้าทางทะเลในพื้นที่ขัดแย้งปิดลง ไทยจะมีระยะเวลาเตือนภัยเพียง ๔๘ ชั่วโมง เพื่อบริหารจัดการแก้ไขปัญหาดังกล่าว อันจะส่งผลต่อแหล่งเศรษฐกิจซึ่งอยู่ในห่วงโซ่การส่งออกและนำเข้าที่ต้องพึ่งพาการลำเลียงวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์ผ่านการขนส่งทางทะเล ซึ่งมีมูลค่าสูงถึง ๗ ล้านล้านบาทต่อปี อีกทั้ง ไทยยังมีแนวโน้มถูกกดดันจากประเทศมหาอำนาจเพื่อให้สนับสนุนด้วยการแสดงท่าที หรือการดำเนินกิจการในทะเลจีนใต้อีกด้วย ดังนั้น ไทยจึงควรแสดงท่าทีสนับสนุนกับการแก้ไขข้อพิพาทของคู่กรณีต่าง ๆ ผ่านกระบวนการสันติและสร้างสรรค์ เพื่อลดความขัดแย้งในบริเวณพื้นที่ทะเลจีนใต้

๒) กรณีอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์เพิ่มขึ้นและเป็นพื้นที่แข่งขันอิทธิพลอย่างเข้มข้นของประเทศมหาอำนาจอีกพื้นที่หนึ่ง ผ่านการดำเนินนโยบายของประเทศตนโดยใช้ช่องทางทวิภาคีและพหุภาคี เช่น ข้อริเริ่มสายแถบและเส้นทาง (Belt and Road Initiative : BRI) ของจีน และการจัดตั้งกรอบความร่วมมือข้อริเริ่มลุ่มน้ำโขงตอนล่าง (Lower Mekong Initiative - LMI) ซึ่งได้ยกระดับเป็นกรอบความร่วมมือหุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง (Mekong - U.S. Partnership) ของสหรัฐอเมริกา เป็นต้น รวมถึงการใช้ประโยชน์จากความได้เปรียบของภูมิรัฐศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติ อำนาจทางเศรษฐกิจ หรือเทคโนโลยีของประเทศนั้น ๆ เป็นกลไกสนับสนุนการดำเนินนโยบายและยุทธศาสตร์การแข่งขัน เพื่อช่วงชิงบทบาทนำระหว่างประเทศมหาอำนาจ สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดความท้าทายแก่ประเทศในอนุภูมิภาค โดยเฉพาะการกำหนดท่าทีและดำเนินนโยบายต่างประเทศทั้งการรักษาสมดุลความสัมพันธ์และหลีกเลี่ยงการเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้อง เนื่องจากลุ่มแม่น้ำโขงเป็นพื้นที่ที่นานาประเทศใช้ทรัพยากรธรรมชาติร่วมกัน โดยเฉพาะทรัพยากรน้ำ ดังนั้น การอาศัยกลไกหรือกระบวนการที่มีประสิทธิภาพจะช่วยส่งเสริมการบริหารจัดการที่สามารถลดความขัดแย้งหรือความตึงเครียดดังกล่าวได้ และไทยควรใช้โอกาสดำเนินความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจอย่างสร้างสรรค์และมีดุลยภาพเพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติ

๓.๒.๒ บทบาทของอาเซียน เนื่องด้วยความแตกต่างด้านค่านิยม วัฒนธรรม ระดับการพัฒนาระบบการปกครอง จึงเป็นความท้าทายของอาเซียนในการมีกฎเกณฑ์และค่านิยมร่วมกันที่อาจส่งผลต่อปัญหาและความท้าทายที่สำคัญ ได้แก่ ๑) การป้องกันและแก้ไขภัยคุกคามระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน การอำนวยความสะดวกให้มีการติดต่อแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนผ่านช่องทางชายแดน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการปฏิสัมพันธ์ระหว่างประชาชน ย่อมส่งผลให้มีการเคลื่อนย้ายทั้งคนและสินค้ามากขึ้น ซึ่งมีแนวโน้มเชื่อมโยงกับปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ และภัยข้ามชาติต่าง ๆ ที่กระทบต่อเสถียรภาพด้านความมั่นคงในภูมิภาค ๒) ความมีเอกภาพของอาเซียน อาเซียนจะเผชิญบททดสอบความเป็นเอกภาพของประเทศสมาชิก และการเป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงในภูมิภาค อันเนื่องมาจากมุมมองเกี่ยวกับผลประโยชน์ สภาพที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ และระดับการพัฒนาระหว่างประเทศสมาชิกที่ต่างกันจะส่งผลกระทบต่อความเป็นหนึ่งเดียวกันระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนในการตอบสนองต่อประเด็นความมั่นคงรูปแบบต่าง ๆ ขณะเดียวกันมุมมองที่แตกต่างกัน ย่อมเพิ่มแนวโน้มการพัฒนาความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจ และประเทศนอกภูมิภาคอื่น ๆ ในกรอบทวิภาคีมากกว่าการดำเนินการผ่านกลไกของอาเซียน ซึ่งจะทำให้อาเซียนขาดพลังต่อรองกับประเทศนอกภูมิภาค รวมทั้งในเวทีระหว่างประเทศ ๓) ความเป็นแกนกลางของอาเซียน มีแนวโน้มว่าประเทศมหาอำนาจจะแข่งขันขยายอิทธิพลในภูมิภาคอย่างเข้มข้นขึ้น ทั้งรูปแบบของการใช้พลังอำนาจทางการเมือง การทหารเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์และจะส่งผลให้มีการเข้ามาแทรกแซงกิจการภายในของประเทศในภูมิภาคมากขึ้น ซึ่งอาเซียนอาจต้องทบทวนหลักการการคงสถานะความเป็นกลางและ

การไม่แทรกแซงกิจการภายในของประเทศสมาชิก และ ๔) มุมมองของอาเซียนต่อแนวคิดอินโด - แปซิฟิก (ASEAN Outlook on the Indo-Pacific : AOIP) ให้ความสำคัญกับความร่วมมือภาคพื้นมหาสมุทรเพื่อยืนยันจุดยืนของอาเซียนในเรื่องการกำหนดให้มหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแปซิฟิกเป็นพื้นที่ที่เปิดกว้างและปลอดภัยสำหรับทุกฝ่ายที่จะเข้ามาแสวงหาประโยชน์ร่วมกันด้วยการยึดมติถือการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล การแสดงบทบาทเป็นตัวกลางประสานความร่วมมือและเชื่อมโยงทุกฝ่ายที่เข้ามาแสวงประโยชน์ในภูมิภาค รวมถึงการส่งเสริมและขับเคลื่อนตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสหประชาชาติ ด้วยเหตุนี้ ไทยและประเทศสมาชิกในอาเซียน อาจได้รับประโยชน์จากการแข่งขันทางยุทธศาสตร์ของมหาอำนาจเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน กระตุ้นการลงทุนภาคเอกชนช่องทางการเข้าถึงแหล่งเงินทุน การเติบโตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และโอกาสในการดำเนินธุรกิจอย่างไรก็ตาม ประเทศมหาอำนาจอาจแสวงประโยชน์ในการขยายอิทธิพลในการกำหนดทิศทางของอาเซียนได้ ปัญหาประชากรจีนย้ายถิ่นฐาน และความเสี่ยงด้านการชำระหนี้ ซึ่งไทยควรเพิ่มอำนาจต่อรองให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศ รวมทั้งเพิ่มบทบาทในการเสนอแนวทางเพื่อป้องกันและแก้ไขภัยคุกคามในเวทีการประชุมทุกระดับของอาเซียน

๓.๒.๓ สถานการณ์ความมั่นคงของประเทศรอบบ้าน มีแนวโน้มที่ประเทศมหาอำนาจจะพยายามเข้ามามีบทบาทในมิติด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศรอบบ้านเพิ่มมากขึ้นผ่านความช่วยเหลือในการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน การสนับสนุนทางการเมือง เศรษฐกิจ เทคโนโลยีทางการทหาร และความมั่นคง ซึ่งทำให้ประเทศรอบบ้านของไทยเลือกที่จะพึ่งพาประเทศมหาอำนาจหนึ่ง ๆ สูงขึ้นจนส่งผลกระทบต่อดุลยภาพและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้ นอกจากนี้สถานการณ์ความขัดแย้งภายในของประเทศรอบบ้านและการสู้รบระหว่างฝ่ายรัฐกับกลุ่มผู้เห็นต่างที่มีความรุนแรงมากขึ้น จะก่อให้เกิดปัญหากับไทย อาทิ การลักลอบหลบหนีเข้ามาตามแนวชายแดน ความพยายามจัดหาอาวุธจากแหล่งต่าง ๆ ภายในภูมิภาคที่เพิ่มมากขึ้น การรับบทบาทเป็นพื้นที่รองรับผู้ได้รับผลกระทบจากภัยการสู้รบ การใช้ไทยเป็นเส้นทางผ่านไปยังประเทศอื่น ผลกระทบทางเศรษฐกิจและการค้าชายแดน รวมถึงความพยายามที่จะให้ไทยเข้าไปมีส่วนร่วมในประเด็นความขัดแย้ง อย่างไรก็ตาม ไทยสามารถแสดงบทบาทนำในการประสานงานและร่วมมือแก้ไขปัญหาดังกล่าวบนเวทีประชาคมอาเซียน ผ่านกลไกแบบทวิภาคีและพหุภาคีที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทุกฝ่าย

๓.๒.๔ ความมั่นคงชายแดน สถานการณ์ความมั่นคงบริเวณชายแดนยังคงมีความแตกต่างกันตามบริบทของพื้นที่และความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกับมิติต่าง ๆ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ โดยรวมโดยยังคงพบปัญหาที่สำคัญ ดังนี้ ๑) ความขัดแย้งที่เกิดจากความไม่ชัดเจนของเส้นเขตแดน สืบเนื่องจากกระบวนการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทั้งทางบกและทางทะเลระหว่างไทยกับประเทศรอบบ้านยังไม่แล้วเสร็จ นอกจากนี้ยังคงมีปัญหาเขตแดนที่เกิดขึ้นมาใหม่อย่างต่อเนื่องอันเกิดจากปัญหาความไม่ชัดเจนของเส้นเขตแดนอ้างอิงแผนที่คนละฉบับ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทางภูมิศาสตร์ทั้งโดยธรรมชาติและการกระทำของมนุษย์จึงส่งผลให้การดำเนินการบริเวณพื้นที่ที่มีปัญหาเขตแดนเป็นไปด้วยความยากลำบาก อย่างไรก็ตาม ไทยควรดำเนินการรักษาผลประโยชน์ของไทยอย่างสูงสุด และควรแสดงท่าทีอย่างสร้างสรรค์ในการกำหนดนโยบายต่างประเทศในประเด็นเขตแดนเพื่อคงไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อยและความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน ๒) อาชญากรรมข้ามชาติในพื้นที่ชายแดน โดยเฉพาะปัญหาแหล่งการผลิตในประเทศภายในภูมิภาคในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำซึ่งเป็นปัญหาต่อเนื่อง โดยขบวนการค้ายาเสพติดอาศัยไทยเป็นทางผ่านในการลำเลียงยาเสพติดไปยังประเทศที่สาม เนื่องด้วยการลำเลียงมีความสะดวกกว่าการลำเลียงภายในประเทศเพื่อนบ้าน รวมถึงยังพบปัญหาการค้าอาวุธซึ่งมีปัจจัยจากสถานการณ์ทางการเมืองของประเทศเพื่อนบ้าน การใช้อาวุธสงครามของกลุ่มอาชญากรรมข้ามชาติเพื่อใช้ป้องกันจากเจ้าหน้าที่ ด้านความมั่นคง

ในพื้นที่ชายแดน นอกจากนี้ ยังพบปัญหาอาชญากรรมทางไซเบอร์ในพื้นที่ชายแดน อาทิ การมีที่ตั้งสำหรับการพนันออนไลน์ในพื้นที่ชายแดน การเป็นที่ตั้งสำหรับกลุ่มมิจฉาชีพคอลเซนเตอร์ โดยประชาชนไทยทั้งในพื้นที่ชายแดนและพื้นที่ชั้นในตกเป็นเป้าหมายของธุรกิจดังกล่าว ซึ่งไทยควรแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติในพื้นที่ชายแดนผ่านกลไกความร่วมมือทวิภาคีในระดับพื้นที่ โดยเฉพาะด้านการข่าวและการปฏิบัติการทางความมั่นคงร่วมกัน เพื่อป้องกันไม่ให้อาชญากรรมข้ามชาติในพื้นที่ชายแดนส่งผลเข้ามายังพื้นที่ชั้นในของประเทศ ๓) แรงงานผิดกฎหมายและการลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมาย เกิดจากปัจจัยทางเศรษฐกิจของไทยและประเทศรอบบ้าน ได้แก่ ความต้องการแรงงานภายในไทย การแสวงหาโอกาสของประชาชนในประเทศรอบบ้าน รวมถึงสถานการณ์ทางการเมืองและเศรษฐกิจของประเทศรอบบ้าน ส่งผลให้เกิดขบวนการนำพาแรงงานผิดกฎหมายโดยลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมายผ่านช่องทางธรรมชาติอย่างต่อเนื่อง รวมถึงในพื้นที่ชายแดนมีการสร้างเครือข่ายในระดับประชาชนเพื่อจัดหาแรงงานผิดกฎหมาย ส่งผลให้แรงงานผิดกฎหมายเข้ามายังในพื้นที่ชั้นในของประเทศ รวมถึงเป็นพาหะของโรคระบาดเดิมและโรคติดต่ออุบัติใหม่ ซึ่งไทยควรสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนชายแดนเพื่อเฝ้าระวัง ขบวนการนำพาแรงงานผิดกฎหมาย รวมถึงการลดขั้นตอนและลดค่าธรรมเนียมเพื่ออำนวยความสะดวกให้แรงงาน จากประเทศรอบบ้านเข้าประเทศไทยผ่านช่องทางจุดผ่านแดนให้มากขึ้น และ ๔) ปัญหาการแพร่ระบาดของโรคตามชายแดน เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศส่งผลให้เกิดโรคระบาดซ้ำและโรคอุบัติใหม่ในหลายภูมิภาคของโลก ทั้งโรคระบาดในสัตว์ โรคระบาดในคน โรคระบาดทั้งคนและสัตว์ และโรคระบาดในพืช โดยเฉพาะในพื้นที่ประชากรหนาแน่นอย่างภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประกอบกับประเทศรอบบ้านมีระดับทางสาธารณสุขที่แตกต่างจากประเทศไทย โดยเฉพาะในพื้นที่ชายแดนส่งผลให้เกิดการแพร่ระบาดของโรคตามแนวชายแดนทั้งที่เกิดในมนุษย์และสัตว์ ซึ่งไทยควรมีการเตรียมพร้อมด้านความรู้ด้านสาธารณสุขในเบื้องต้นให้กับเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ชายแดนทุกระดับ รวมถึงสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้นำเข้าสินค้าประเภทสัตว์และเนื้อสัตว์สด นอกจากนี้ควรแสวงหาความร่วมมือกับประเทศรอบบ้าน เพื่อพัฒนาระบบสาธารณสุขและสร้างสุขภาวะที่ดีในพื้นที่ชายแดน รวมทั้งป้องกันไม่ให้มีการแพร่ระบาดของโรคในพื้นที่ชายแดนที่จะเข้ามายังพื้นที่ชั้นใน

๓.๒.๕ ความมั่นคงทางทะเล สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ได้ส่งผลกระทบต่อขีดความสามารถในการดำเนินกิจกรรมทางทะเลของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในหลายมิติที่จำเป็นต้องเฝ้าระวังในระยะต่อไป ดังนี้ ๑) การแย่งชิงผลประโยชน์และการแข่งขันทางทะเล มีสัญญาณแนวโน้มเป็นภัยคุกคามสำคัญต่อเสถียรภาพและความมั่นคงทางทะเลในภูมิภาค เช่น การแข่งขันด้านอิทธิพลทางทะเลของประเทศมหาอำนาจการแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล การอ้างสิทธิในพื้นที่ทางทะเลในบริเวณทะเลจีนใต้ ปัญหาพื้นที่อ้างสิทธิทับซ้อนทางทะเลระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ตลอดจนการรุกล้ำน่านน้ำเพื่อทำการประมง ซึ่งสถานการณ์ที่ไม่มีความแน่นอนดังกล่าวจะสร้างความหวาดระแวงและส่งผลให้ขาดความไว้เนื้อเชื่อใจกันภายในภูมิภาค รวมถึงอาจเป็นปัจจัยผลักดันให้ประเทศคู่กรณีหรือประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคมีความต้องการเสริมสร้างกำลังทางทหารเพิ่มมากขึ้น โดยอ้างความจำเป็นในการปกป้องผลประโยชน์และอธิปไตยของประเทศ ๒) ความปลอดภัยและอาชญากรรมทางทะเล ภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) ส่งผลให้คนตกงานและมีแรงงานว่างงานเป็นจำนวนมาก เป็นปัจจัยที่สามารถส่งผลให้มีแนวโน้มการก่อเหตุปล้นเรือและโจรสลัดในภูมิภาคเพิ่มขึ้น ตลอดจนการใช้เส้นทางทางทะเลเพื่อลักลอบเข้าเมืองและแสวงหาอาชีพในต่างแดนแทนการเดินทางทางอากาศ เนื่องจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) ส่งผลให้สายการบินระหว่างประเทศมีมาตรการคัดกรองผู้เดินทางอย่างเข้มงวดและปรับลดการให้บริการ นอกจากนี้ การเพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่ในการตรวจตราการกระทำผิดกฎหมายบริเวณชายแดนทางบกอาจส่งผลให้กลุ่มอาชญากร

ปรับรูปแบบการก่ออาชญากรรมข้ามชาติโดยใช้เส้นทางทางทะเลเพิ่มขึ้น อาทิ การค้ามนุษย์ การก่อการร้าย การลักลอบขนส่งยาเสพติด สินค้าหนีภาษี น้ำมันเถื่อน และการค้าอาวุธผิดกฎหมาย ประกอบกับการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีที่หลากหลายในการก่ออาชญากรรมทางทะเลส่งผลให้ภาครัฐจำเป็นต้องมีมาตรการและแนวทางอย่างเข้มข้นในการเฝ้าระวังป้องกันและปราบปรามการก่อเหตุดังกล่าว และ ๓) ปัญหาสิ่งแวดล้อมทางทะเล เกิดขึ้นจากกระบวนการทางธรรมชาติหรือการกระทำของมนุษย์ ทั้งในเรื่องปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเล ปรากฏการณ์ขี้ปลาวาฬหรือแพลงก์ตอนบลูม อย่างไรก็ดี แนวโน้มกิจกรรมที่เกิดจากมนุษย์ได้ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเลอย่างรุนแรงและกว้างขวาง อาทิ การรั่วไหลของน้ำมันจากการขนส่งทางทะเล นอกจากนี้ ในห้วงที่ผ่านมา สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) ทำให้หลายประเทศมีมาตรการที่เข้มงวดในการควบคุมการแพร่ระบาด ซึ่งส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเล โดยเฉพาะการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของปริมาณขยะทางการแพทย์ หน้ากากอนามัย และการใช้พลาสติกประเภทใช้ครั้งเดียวทิ้ง ซึ่งหากการบริหารจัดการไม่มีประสิทธิภาพจะกลายเป็นขยะพลาสติกไหลออกสู่ทะเล นอกจากนี้ การแสวงหาและใช้ประโยชน์ที่ไม่คำนึงถึงขีดจำกัดและศักยภาพในการฟื้นตัวย่อมส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเลมากขึ้น ดังนั้นการดำเนินนโยบายทางทะเลจำเป็นจะต้องเร่งรัดให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะภาคประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว รวมทั้งการเสริมสร้างองค์ความรู้และความตระหนักรู้เกี่ยวกับความสำคัญของทะเลอย่างเป็นระบบบนพื้นฐานของข้อมูลเชิงวิชาการ ซึ่งหากมีการจัดตั้งองค์กรจัดการความรู้ทางทะเลในอนาคตจะเป็นส่วนเสริมให้การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๓.๒.๖ ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ เป็นปัญหาความมั่นคงที่สำคัญในภูมิภาคและมีความซับซ้อนเชื่อมโยงระหว่างประเทศมากขึ้น โดยมีประเด็นสำคัญที่ควรเฝ้าระวัง ดังนี้ ๑) การลักลอบค้ายาเสพติด ซึ่งจะมีการขยายตัวในภูมิภาคอย่างต่อเนื่องและนำไปสู่ปัญหาอาชญากรรมอื่น ๆ โดยมีปัจจัยเร่งจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) ที่ส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจในวงกว้าง และการขยายช่องทางจัดจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่ทำให้สามารถเข้าถึงยาเสพติดได้ง่ายขึ้น รวมถึงมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการขนส่งที่หลากหลายขึ้น สำหรับไทยจะยังประสบปัญหาการป้องกัน แก้ไข และปราบปรามการค้ายาเสพติด เนื่องจากเส้นเขตแดนระหว่างไทยกับประเทศรอบบ้านมีความทับซ้อนในหลายพื้นที่ส่งผลให้เป็นพื้นที่ทางผ่านและพื้นที่ปลายทางของการลักลอบขนส่งยาเสพติด ๒) การปลอมแปลงเอกสาร แม้ในปัจจุบันการลักลอบผลิตและจัดหาเอกสารปลอมโดยประเทศในภูมิภาคได้ลดลงไปอย่างมาก แต่ยังคงพบขบวนการลักลอบการปลอมแปลงเอกสารเคลื่อนไหวอยู่อีกหลายกลุ่ม โดยมักเกี่ยวข้องกับการปลอมแปลงบัตรอิเล็กทรอนิกส์และธนบัตรปลอมรวมถึง การปลอมแปลงดวงตราประทับวีซ่าและใบอนุญาตทำงานและมีการปลอมเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะใบรับรองการไม่ติดเชื้อหรือรับรองการได้รับวัคซีนป้องกันโรคเพื่อให้บุคคลสามารถเดินทางข้ามประเทศได้ในห้วงของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) ซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ ๓) การลักลอบเข้าเมืองและการค้ามนุษย์ มีปัจจัยผลักดันและปัจจัยดึงดูดของประเทศต้นทางและปลายทางที่ก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายคนละแรงงานอย่างผิดกฎหมายมากขึ้น โดยมีการแสวงประโยชน์จากคนในพื้นที่ตามแนวชายแดนร่วมกับขบวนการค้ามนุษย์ในการอำนวยความสะดวก และจัดหาแรงงานผิดกฎหมาย ซึ่งประเทศในภูมิภาครวมถึงไทยจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการความเสี่ยงบริเวณพื้นที่ชายแดนร่วมกับประเทศต้นทาง และ ๔) การฟอกเงินการพัฒนาทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเงินที่ทันสมัย รวมถึงการเคลื่อนย้ายอย่างเสรีของคน เงิน และข้อมูลดิจิทัล ได้ส่งผลให้การฟอกเงินมีรูปแบบที่ซับซ้อนมากกว่าในอดีต และมักจะมีความเชื่อมโยงกับอาชญากรรม

ข้ามชาติ ประเภทอื่น ๆ อาทิ การลักลอบค้ายาเสพติด การค้ามนุษย์ การพนันออนไลน์ การหลอกลวงผ่านอีเมล์ และการลักลอบค้าสัตว์ป่า โดยเฉพาะการทาธุรกรรมทางการเงินโดยผ่านช่องทางธุรกิจในพื้นที่จังหวัดชายแดนระหว่างประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งการเปิดธุรกิจบังหน้า การรับจ้างเปิดบัญชี การให้บริการโอนเงิน และแลกเปลี่ยนสกุลเงินตราต่างประเทศได้เพิ่มความเสี่ยงให้กับไทยที่จะถูกใช้เป็นแหล่งฟอกเงินขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ขบวนการค้ายาเสพติดข้ามชาติ รวมถึงการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายได้ด้วยเหตุนี้ประเทศไทยมีแนวโน้มได้รับผลกระทบและเผชิญกับประเด็นท้าทายอันเนื่องจากการก่ออาชญากรรมข้ามชาติดังกล่าว เนื่องจากเป็นที่ตั้งและศูนย์กลางด้านการคมนาคมและการสัญจรระหว่างประเทศที่สำคัญของภูมิภาคและเป็นแหล่งพักพิงและพื้นที่ปฏิบัติการของเครือข่ายอาชญากรรมข้ามชาติ

๓.๒.๗ การก่อการร้ายในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ยังมีความเสี่ยงที่จะเผชิญปัญหาการก่อการร้ายและปัญหาจากการบ่มเพาะแนวคิดสุดโต่งที่นิยมความรุนแรงโดยกลุ่มติดอาวุธในท้องถิ่น โดยมีความพยายามเผยแพร่อุดมการณ์และแนวคิดสุดโต่งที่นิยมความรุนแรงเพื่อแสวงหาแนวร่วมก่อเหตุในอนาคต โดยเฉพาะผ่านการใช้สื่อสังคมออนไลน์ นอกจากนี้ สถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองภายในภูมิภาคตะวันออกกลางและในอัฟกานิสถานที่ยังไม่แน่นอนมีสัญญาณแนวโน้มส่งผลให้เกิดการเคลื่อนย้ายของนักรบก่อการร้ายต่างชาติ (Foreign Terrorist Fighters) เดินทางไปรวมกลุ่มในพื้นที่หรือนำอุดมการณ์ที่นิยมความรุนแรงกลับมาก่อเหตุในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งทำเลที่ตั้งของไทยเป็นศูนย์กลางการเดินทางระหว่างประเทศที่สำคัญในภูมิภาคอาจถูกใช้เป็นทางผ่าน แหล่งพักพิง และแหล่งจัดหาวัสดุอุปกรณ์ นอกจากนี้ แนวโน้มการก่อเหตุของผู้ปฏิบัติการโดยลำพัง (Lone Actor) มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ซึ่งในระยะหลังบ่อยครั้งเป็นปฏิบัติการจากสตรีและเยาวชน เพื่อหลีกเลี่ยงการเฝ้าระวังและติดตามของเจ้าหน้าที่ และมักจะก่อเหตุในพื้นที่เปราะบาง อาทิห้างสรรพสินค้า ศาสนสถาน และสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ ๆ

๓.๓ บริบทความมั่นคงในประเทศ

๓.๓.๑ ความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ ประกอบด้วย ๓ สถาบันสำคัญ ได้แก่ ๑) สถาบันชาติไทยเข้าสู่ความเป็นพหุสังคมมากขึ้น และมีการแสดงพลังในการเรียกร้องสิทธิขั้นพื้นฐานที่พึงได้รับตามกรอบของกฎหมาย ซึ่งการรวมกลุ่มดังกล่าวถือเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีของการอยู่ร่วมกันของคนในชาติภายใต้สังคมที่มีความหลากหลาย อย่างไรก็ตามกระแสการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วมีแนวโน้มก่อให้เกิดความไม่เข้าใจในอัตลักษณ์และความหลากหลายระหว่างกลุ่ม ทั้งในเรื่องเชื้อชาติ ภาษา ศาสนา วิถีชีวิต และวัฒนธรรม ซึ่งส่งผลกระทบต่อความปรองดองสมานฉันท์ของคนในสังคมและความมั่นคงของชาติในภาพรวมได้ รวมถึงการปรับเปลี่ยนเชิงความคิดในระดับปัจเจกบุคคลที่จะเพิ่มสูงขึ้นจากผลของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ประกอบกับแนวโน้มของพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่ที่ต้องการแสดงออกทางความคิดในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสังคมมากขึ้น โดยชุดความคิดดังกล่าวมีความแตกต่างกับแนวความคิดเดิม ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างความมั่นคงสถาบันหลักของชาติ เช่น บทบาทการมีส่วนร่วมและทัศนคติของเด็กและเยาวชนต่อการเสริมสร้างความมั่นคงให้กับสถาบันหลักของชาติการสร้างการรับรู้และกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและหวงแหนในศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และเอกลักษณ์ของความเป็นไทย เป็นต้น ๒) สถาบันศาสนา สังคมไทยมีความหลากหลายทางด้านการนับถือศาสนาส่งผลให้มีวิถีชีวิตที่แตกต่างกันไปตามความเชื่อและขนมธรรมเนียมประเพณี อย่างไรก็ตาม ด้วยความเข้าใจในหลักคำสอนที่แตกต่างออกไปเป็นปัจจัยที่นำไปสู่ความไม่เข้าใจระหว่างกัน และการบิดเบือนคำสอนของแต่ละศาสนาในประเทศ ดังปรากฏความขัดแย้งที่เห็นต่างระหว่างผู้นับถือต่างศาสนาในบางพื้นที่ แต่ก็ยังอยู่ในระดับที่สามารถแก้ไขร่วมกันตามแนวทางสันติวิธีในพื้นที่ได้ และ ๓) สถาบันพระมหากษัตริย์ มีความสำคัญและผูกพันกับสังคมไทย

มาตลอด ประวัติศาสตร์ของประเทศในการเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในชาติ ซึ่งการที่สถาบันพระมหากษัตริย์ของไทยเป็นศูนย์รวมจิตใจ ความรัก ความสามัคคีของคนในชาติ เนื่องมาจากสมเด็จพระบูรพมหากษัตรยาธิราช ทุกพระองค์ได้ทรงประกอบพระราชกรณียกิจอันเป็นคุณประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนชาวไทย อย่างเป็นอเนกประการ โดยเฉพาะโครงการตามแนวพระราชดำริรวมทั้งการดำเนินการต่าง ๆ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักการทรงงาน เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีให้แก่ปวงชนชาวไทย ทั้งนี้ ในห้วงที่ผ่านมาประชาชนบางกลุ่มจะขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งทางความคิดในหมู่ประชาชน และทัศนคติความเห็นต่างเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์

๓.๓.๒ สถานการณ์การเมืองภายในประเทศ มีจุดเปลี่ยนสำคัญเนื่องจากประชาชนที่มีความหลากหลายทางอายุ อาชีพ และสถานะทางสังคม เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นในการแสดงทัศนะต่อปัญหาเชิงโครงสร้างสถาบันทางการเมือง โอกาสและการเข้าถึงสวัสดิการของรัฐ ความยากจน ความเหลื่อมล้ำ สิทธิมนุษยชน และการชุมนุมประท้วงเพื่อเรียกร้องสิทธิจากรัฐบาลในการบรรเทาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี อาทิ ปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติ และปัญหาราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ จึงจำเป็นต้องมีแนวทางการบริหารจัดการเพื่อเปิดโอกาสรับฟังความคิดเห็นอย่างรอบด้านให้ลดเงื่อนไขที่นำไปสู่ความขัดแย้งและการใช้ความรุนแรงในสังคมนอกจากนี้การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ภายในประเทศส่งผลให้ประชาชนปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตใหม่ โดยมีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้เป็นเครื่องมืออำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิตและการทำงานมากขึ้น ซึ่งในส่วนของการชุมนุมได้เปลี่ยนรูปแบบจากการชุมนุมทางกายภาพมาเป็นการชุมนุมประท้วงโดยใช้เทคโนโลยีผ่านสื่อสังคมออนไลน์ส่งผลให้กลุ่มบุคคลบางกลุ่มอาศัยความได้เปรียบจากการใช้เทคโนโลยีจัดตั้งกลุ่มบุคคลและองค์กรพลังมวลชนต่าง ๆ เพื่อเรียกร้องผลประโยชน์ผ่านเครื่องมือเครือข่ายสังคมออนไลน์ เช่น การปลุกระดมมวลชนด้วยการบิดเบือนข้อมูลการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเป็นเท็จ เป็นต้น

๓.๓.๓ สถานการณ์จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่มาอย่างต่อเนื่อง โดยเป็นผลมาจากเงื่อนไขที่มีความละเอียดอ่อน ซับซ้อน และเชื่อมโยงกัน ประกอบด้วย ๑) เงื่อนไขระดับบุคคล โดยเฉพาะกลุ่มคนไทยบางกลุ่มที่เห็นต่างจากรัฐ ได้นำเงื่อนไขความแตกต่างทางชาติพันธุ์ ศาสนา และประวัติศาสตร์มาสร้างความชอบธรรมในการต่อสู้ตามเป้าหมาย/อุดมการณ์ ๒) เงื่อนไขระดับโครงสร้างจากข้อจำกัดของโครงสร้างการบริหารจัดการภาครัฐ และ ๓) เงื่อนไขระดับวัฒนธรรม ที่ประชาชนในพื้นที่บางส่วนยังรู้สึกแปลกแยกจากสังคมไทยโดยแนวโน้มสถานการณ์ระยะต่อไป คือ การก่อเหตุรุนแรงลดลง แต่จะมีความเคลื่อนไหวทางการเมืองมากยิ่งขึ้นส่วนหนึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ของการขับเคลื่อนงานและกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ในห้วงที่ผ่านมา และการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้เห็นต่างจากรัฐ นอกจากนี้ ปัญหาภัยแทรกซ้อนปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ปัญหาความหวาดระแวงและความเข้าใจระหว่างกัน ยังคงเป็นปัญหาที่เชื่อมโยงและส่งผลกระทบในพื้นที่อย่างมีนัยสำคัญ ขณะเดียวกันสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) ยังส่งผลให้ปัญหาเศรษฐกิจมีความรุนแรง และมีความเหลื่อมล้ำมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ภาครัฐจึงจำเป็นต้องเสริมสร้างความปลอดภัยและความสันติสุขของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมุ่งเน้นการลดเงื่อนไขต่าง ๆ โดยเฉพาะความหวาดระแวง ความเสี่ยงต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชน ข้อเรียกร้องต่าง ๆ ควบคู่กับการยุติเหตุความรุนแรงในพื้นที่และขยายผลการพัฒนาให้สอดคล้องตามศักยภาพของพื้นที่ต่อไป

๓.๓.๔ ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมือง การโยกย้ายถิ่นฐานเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในทุกภูมิภาคทั่วโลก ที่ผ่านมาไทยได้รับผลกระทบจากการโยกย้ายถิ่นฐานของประชากรจากประเทศเพื่อนบ้านอย่างต่อเนื่อง

แบ่งออกเป็น ๔ กลุ่มหลัก ได้แก่ ๑) กลุ่มที่อพยพเข้ามานานและไม่สามารถเดินทางกลับประเทศต้นทางหรือออกไปยังประเทศที่สามได้จึงยังตกค้างอยู่ในประเทศไทย ย่อมก่อให้เกิดปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลต่อผู้โยกย้ายถิ่นฐานและบุตรในระยะยาว ๒) กลุ่มที่อพยพเข้ามาเพื่อแสวงหาโอกาสทางเศรษฐกิจ โดยมากเป็นกลุ่มแรงงานต่างด้าว ๓ สัญชาติ (เมียนมา ลาว และกัมพูชา) ลักลอบเข้ามาทำงานอย่างผิดกฎหมายจากประเทศรอบบ้านผ่านช่องทางชายแดนธรรมชาติ ๓) กลุ่มที่อพยพเข้ามาเนื่องจากสถานการณ์ความไม่มั่นคงจากประเทศ ทั้งภายในและภายนอกภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยจาเป็นต้องมีแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาเป็นการเฉพาะ เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีความอ่อนไหวทางการเมืองและส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และ ๔) กลุ่มอื่น ๆ อาทิ กลุ่มคนต่างด้าวที่เดินทางเข้ามายังประเทศไทยอย่างถูกกฎหมายแต่มีการลักลอบอาศัยอยู่ในไทยต่อภายหลังจากที่การอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรได้สิ้นสุดลง และกลุ่มที่ปลอมแปลงเอกสารเดินทางเข้ามา ในราชอาณาจักรด้วยวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการท่องเที่ยว การลักลอบทำงานหรือการแฝงตัวในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งส่งผลให้ไทยมีความเสี่ยงต่อการเป็นแหล่งพักพิงของกลุ่มอาชญากรรมข้ามชาติหรือกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ

๓.๓.๕ ปัญหายาเสพติด มีความเชื่อมโยงกับปัจจัยอุปทานสูงขึ้น โดยสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ยังคงสามารถลำเลียงเข้าสู่แหล่งผลิตได้ และการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการผลิตเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่ดำเนินการโดยองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ทำให้การผลิตยาเสพติดในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำขยายตัวมากขึ้น ประกอบกับสถานการณ์ความไม่สงบในประเทศเพื่อนบ้านเป็นช่องโหว่ให้ผู้ค้ายาเสพติดฉกฉวยโอกาสในการเร่งผลิตและลักลอบ ขนส่งยาเสพติดเข้าสู่ประเทศไทย โดยใช้ระบบคมนาคมที่มีความสะดวกในการลำเลียงจากพื้นที่ชายแดนภาคเหนือ พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือผ่านทางแม่น้ำโขง และการลักลอบนำเข้ายาเสพติดทางทะเลในบางจังหวัดที่มีพื้นที่ติดชายฝั่งมายังพื้นที่กรุงเทพฯ ปริมณฑล ตลอดจนใช้ประเทศไทยเป็นทางผ่านเพื่อส่งต่อยาเสพติดไปยังประเทศที่สาม แม้ว่าจะมีมาตรการป้องกัน แก้ไข และปราบปรามเพื่อลดอุปทานยาเสพติด การบำบัด และฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และการป้องกันเชิงรุกในกลุ่มเสี่ยง แต่อุปสงค์และอุปทานยาเสพติดยังคงมีเพิ่มมากขึ้นอันเนื่องมาจากกลยุทธ์ทางการค้าของกลุ่มนักค้ายาเสพติด ราคายาเสพติดถูกลง และปัจจัยความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันส่งผลให้เกิดการกระตุ้นการใช้ยาเสพติดในประเทศเพิ่มขึ้น โดยพบว่าผู้เข้าสู่วงจรยาเสพติดรายใหม่มีแนวโน้มสูงขึ้นทั้งผู้เสพและผู้ค้า ผู้กระทำผิดซ้ำมีแนวโน้มสูงขึ้นทั้งผู้เสพและผู้ค้า จากปัจจัยมุมมองของสังคมต่อผู้เสพ และผู้ต้องโทษคดียาเสพติดที่เอื้อให้กลุ่มคนเหล่านี้สามารถมีโอกาสใช้ชีวิตในสังคมได้ จึงมีแนวโน้มที่จะกระทาผิดซ้ำจนส่งผลให้เกิดปัญหานักโทษคดียาเสพติดล้นคุกที่เกี่ยวเนื่องตามมา ผู้ใช้ยาเสพติดที่มีอาการจิตเวชร่วมด้วยมีแนวโน้มสูงขึ้น การใช้วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทมีแนวโน้มและรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชนที่มีความเสี่ยงสูงในการเสพยาเสพติดที่ผสมกันหลายชนิด หรือ Cocktail Drugs รูปแบบใหม่ ๆ ที่แพร่ระบาดและสร้างผลกระทบมากขึ้น วัยแรงงานซึ่งเป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจมีแนวโน้มการใช้ยาเสพติดมากขึ้นอย่างต่อเนื่องในห้วง ๑๐ ปีที่ผ่านมา นอกจากนี้ขบวนค้ายาเสพติดยังคงสรรหาวิธีการเพื่อหลีกเลี่ยงการจับกุมของเจ้าหน้าที่ และแสวงหาโอกาสจากรูปแบบการส่งยาเสพติดทางพัสดุไปรษณีย์การค้ายาเสพติดผ่านช่องทางออนไลน์ในการสร้างช่องทางจำหน่าย โฆษณา และขยายโครงข่ายการค้ายาเสพติดให้เข้าถึงกลุ่มผู้เสพมีความหลากหลายรูปแบบและในพื้นที่ห่างไกลเพิ่มมากขึ้น ในขณะเดียวกันแนวโน้มการขยายตัวของอาชญากรรมดิจิทัลที่เกี่ยวเนื่องกับยาเสพติดผ่านช่องทางบล็อกเชน และสกุลเงินดิจิทัลทำให้การติดตามตรวจสอบเพื่อระบุตัวตนทำได้ยากขึ้น เป็นอีกช่องทางของการค้ายาเสพติด และการฟอกเงิน ด้วยเหตุนี้ปัญหายาเสพติดจึงเป็นตัวการสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาสังคมอื่น ๆ ตามมาหลายประการ เช่น ปัญหาครอบครัว

ปัญหาความอ่อนแอทั้งร่างกายและจิตใจของประชาชน ปัญหาอาชญากรรมและการกระทำผิดกฎหมาย เป็นต้น ซึ่งส่งผลต่อความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของประชาชนและของชาติโดยรวม

๓.๓.๖ ปัญหาการค้ามนุษย์ ประเทศไทยอยู่ในสถานะเป็นทั้งประเทศต้นทาง ทางผ่าน และปลายทาง ของกระบวนการค้ามนุษย์ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมารัฐบาลไทยได้พยายามดำเนินการป้องกันและปราบปราม การค้ามนุษย์มาอย่างต่อเนื่อง โดยให้ความสำคัญกับการป้องกัน การดำเนินคดี การคุ้มครองและช่วยเหลือ การพัฒนากลไกเชิงนโยบายและการขับเคลื่อน ตลอดจนการพัฒนาและการบริหารจัดการข้อมูล อย่างไรก็ตาม ผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) ได้ส่งผลถึง การเปลี่ยนแปลงรูปแบบในการกระทำความผิดเนื่องจากผู้ค้ามนุษย์เปลี่ยนรูปแบบการกระทำความผิดของตน มาดำเนินการที่ผิดกฎหมาย (To conduct illegal activities) ผ่านช่องทางออนไลน์มากขึ้น โดยรูปแบบ การค้ามนุษย์ที่พบบ่อย แบ่งออกเป็น ๑) รูปแบบการค้าประเวณีโดยใช้ช่องทางออนไลน์ในการติดต่อสื่อสาร ๒) รูปแบบการแสวงหาประโยชน์ทางเพศออนไลน์โดยการหลอกผู้เสียหายทั้งเด็กหญิง เด็กชาย และผู้หญิง มาผลิตสื่อลามกอนาจาร (Child Sexual Abuse Material) และ ๓) รูปแบบการหลอกลวงโฆษณาจัดหางาน ผ่านช่องทางสื่อสังคมโซเชียลเพื่อชักชวนผู้เสียหาย โดยเฉพาะผู้เสียหายคนไทยให้ไปทำงานต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นประเทศเพื่อนบ้าน อาทิ ประเทศเมียนมา ประเทศลาวประเทศกัมพูชา และประเทศในแถบ ประเทศตะวันออกกลาง ที่ไม่บังคับให้มีมาตรการในการกักตัว จึงทำให้มีจำนวนผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ชาวไทยในประเทศเหล่านี้เพิ่มมากขึ้น อีกทั้งในส่วนของการเคลื่อนย้ายแรงงานโดยผิดกฎหมายยังคงมีอย่าง ต่อเนื่อง โดยเฉพาะในกลุ่มแรงงานหรือประชาชนจากประเทศเมียนมาที่หนีภัยการสู้รบทำให้บุคคลกลุ่มนี้ ตกเป็นกลุ่มเปราะบางและมีแนวโน้มถูกแสวงหาประโยชน์จากกลุ่มนายหน้า ซึ่งประเทศไทยจำเป็นต้อง ตอบสนองต่อปัญหาดังกล่าว โดยเพิ่มมาตรการในการคัดแยกผู้เสียหายตามชายแดนมากขึ้น นอกจากนี้ จำเป็นต้องมีการดำเนินการเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติในภาพรวมของประเทศ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและ ยกระดับ มาตรการต่อต้านการค้ามนุษย์ทั้งในระดับประเทศและระดับสากล

๓.๓.๗ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความแตกต่างทางรายได้ ปัญหาการขาดโอกาสเชิงเศรษฐกิจของ ประชาชนในบางกลุ่มบางพื้นที่อันเป็นผลมาจากปัจจัยเชิงโครงสร้าง และก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคม สามารถนำไปสู่ปัญหาความมั่นคงอื่น ๆ หรือส่งผลให้ปัญหาที่มีอยู่เดิมทวีความรุนแรงมากขึ้น เช่น ปัญหา ความยากจนการเข้าถึงปัจจัยขั้นพื้นฐาน ปัญหาการก่ออาชญากรรม ปัญหายาเสพติด เป็นต้น ประกอบกับ การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) และระบบเศรษฐกิจโลกที่มีความไม่แน่นอน และผันผวนสูงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้ไทยต้องเผชิญกับภาวะการชะลอตัวทางเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม กลุ่มทุนขนาดใหญ่จะยังคงถือครองกำไรส่วนใหญ่ และมีอำนาจในการกำหนดราคาสินค้าและบริการ ส่งผลให้ ภาควิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรวมทั้งผู้ประกอบการรายย่อยเกิดความไม่คล่องตัวในการบริหารจัดการ นอกจากนี้ การเข้าสู่ยุคดิจิทัลได้ปรับเปลี่ยนลักษณะการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มุ่งไปใช้ประโยชน์จาก แพลตฟอร์มออนไลน์มากขึ้น ก่อให้เกิดธุรกิจรายย่อยและแรงงานแพลตฟอร์ม (Platform labor/Gig worker) จำนวนมาก ซึ่งนับว่าเป็นกลุ่มแรงงานในธุรกิจใหม่ที่เข้ามาขับเคลื่อนการดำเนินเศรษฐกิจของสังคมเมืองและ ยังไม่มีหลักประกันในการทำงานหรือสวัสดิการที่เหมาะสม จึงเป็นเงื่อนไขสำคัญที่นำไปสู่ปัญหาความขัดแย้ง ระหว่างประชาชน และความขัดแย้งกับหน่วยงานภาครัฐ อีกทั้งพฤติกรรมการบริโภคในระดับปัจเจก ที่เปลี่ยนแปลงไปได้กลายเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่จะขยายตัวมากขึ้น อาทิ การลักลอบค้าสินค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา การค้าน้ำมันเถื่อน การโจรกรรม การลักลอบค้าพาหนะ ข้ามแดนและการพนันออนไลน์

๓.๓.๘ ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน แม้ว่าในห้วงที่ผ่านมาภาครัฐมีความพยายามแก้ไขปัญหาอย่างจริงจังผ่านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) แต่จากการจัดอันดับความโปร่งใสของไทยและอันดับการรับรู้การทุจริตของประเทศได้สะท้อนให้เห็นว่าสถานการณ์การทุจริตคอร์รัปชันของประเทศยังอยู่ในระดับที่มีความน่าเป็นห่วง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทุจริตในภาครัฐที่มีการกระจายตัว ไปยังทุกระดับของสังคมซึ่งทาให้สาธารณชนเห็นการทุจริตเป็นเรื่องปกติ อีกทั้งการทุจริตต่อหน้าที่หรือการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐได้เกี่ยวพันกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามอื่น ๆ อาทิ ยาเสพติด ผู้หลบหนีเข้าเมืองกลุ่มผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ที่ประกอบธุรกิจผิดกฎหมาย และการฟอกเงิน ส่งผลให้ปัญหาทวีความรุนแรงและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาประเทศ ตลอดจนส่งผลต่อความเชื่อมั่นต่อรัฐบาล ภาครัฐและระบอบประชาธิปไตย ตามลำดับ

๓.๓.๙ สาธารณภัยและภัยพิบัติ ไทยยังคงต้องเผชิญกับสาธารณภัยที่ท้าทาย ได้แก่ ๑) ภัยที่เกิดจากทางธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ทำให้เกิดภาวะลมฟ้าอากาศแปรปรวน ระดับน้ำทะเลของโลกสูงขึ้น เกิดภาวะแล้งจัด พายุหมุน การกัดเซาะชายฝั่งทะเล วาตภัย มหาอุทกภัย ดินโคลนถล่มน้ำป่าไหลหลาก โรคระบาด และการเกิดสาธารณภัยขนาดใหญ่ นอกจากนี้ยังมีภัยที่ไม่อาจคาดการณ์ได้ อาทิ แผ่นดินไหว สึนามิ ไฟป่าและหมอกควัน เป็นสาธารณภัยที่ต้องเผชิญในปัจจุบันและมีแนวโน้มมากขึ้นในอนาคต ตลอดจนปัญหาสาธารณภัยที่มีแนวโน้มส่งผลกระทบและสร้างความขัดแย้งระหว่างประชาชนในพื้นที่ อาทิ ปัญหาอุทกภัยจากการผันน้ำออกจากพื้นที่หนึ่งไปยังอีกพื้นที่หนึ่ง ทำให้หลายหน่วยงานต้องบูรณาการการทางานเพื่อไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและลดความขัดแย้งดังกล่าว และ ๒) ภัยที่เกิดจากกระทำของมนุษย์ อาทิ ภัยจากสารเคมีอัคคีภัย ภัยจากการคมนาคมที่เป็นอุบัติเหตุจากการจราจรทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ การปล่อยของเสียและขยะมูลฝอยจากโรงงานอุตสาหกรรม ภัยจากมลพิษทางอากาศประเภท PM 2.5 ที่มีสาเหตุหลักจากการเผาในที่โล่งของภาคเกษตรกรรม และการเผาไหม้เชื้อเพลิงฟอสซิลจากการคมนาคมขนส่งและภาคการผลิตการตัดไม้ทาลายป่าและการบุกรุกพื้นที่ป่า การใช้ทรัพยากรโดยขาดความสมดุลเพื่อรองรับการเจริญเติบโตของสังคมเมือง ย่อมส่งผลกระทบ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนั้นไทยมีความเสี่ยงสูงที่จะเกิดสาธารณภัยที่มีความถี่ และความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น จึงจำเป็นต้องมีการลงทุนเพื่อการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่จะเกิดขึ้นด้วยการประเมินให้เข้าใจความเสี่ยง การป้องกันและลดผลกระทบ การเตรียมความพร้อมและการฟื้นฟูให้ดีกว่าเดิมมากขึ้น เพื่อให้ความสูญเสียด้านชีวิต ทรัพย์สิน เศรษฐกิจ และสังคมของประชาชนและประเทศลดลง อย่างเป็นรูปธรรม

๓.๓.๑๐ ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เกิดจากปัจจัยสำคัญทั้งในเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภาวะโลกร้อน ภัยพิบัติ ขยะมูลฝอย ความเสื่อมโทรมของดินและน้ำ รวมถึงการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรและการเติบโตทางเศรษฐกิจ ซึ่งการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีสาเหตุหลักที่สำคัญ คือ การบุกรุกแผ้วถางป่าและครอบครองพื้นที่ป่า เพื่อทำเป็นพื้นที่ประกอบอาชีพและอยู่อาศัยของประชาชนการลักลอบเผาในพื้นที่ป่าอนุรักษ์และป่าสงวนที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของอากาศและปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กการลักลอบตัดและค้าไม้หวงห้ามและไม้มีค่าต่าง ๆ จำนวนมากเพื่อนำไปจำหน่ายแก่นายทุนอย่างผิดกฎหมาย การออกโฉนดที่ดินหรือเอกสารสิทธิที่ไม่ถูกต้อง รวมทั้งการกำหนดแนวเขตป่าไม้ และที่ดินของรัฐ เนื่องจากเทคโนโลยีในการจัดทำแผนที่ในอดีตไม่สามารถกำหนดรายละเอียดขอบเขตพื้นที่ป่าไม้ได้อย่างชัดเจน จึงทำให้ไม่มีการกันพื้นที่ชุมชนและพื้นที่ทำกินของประชาชนที่อยู่ก่อนประกาศเขตพื้นที่ป่าไม้ออกจากพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ นอกจากนี้สภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงไปจากการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ก่อให้เกิดความคลาดเคลื่อนของฤดูกาล ส่งผลให้การประกอบอาชีพเกษตรกรรมได้รับผลกระทบจากปัญหาผลผลิตทางการเกษตรได้รับความเสียหายจากสาธารณภัยนำไปสู่

ภัยพิบัติที่รุนแรงและสร้างความเสียหายในวงกว้างมากขึ้น ซึ่งการสร้างความสมดุลในการบริหารจัดการของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบจะช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหาได้อย่างยั่งยืน

ผนวก ข แนวความคิดทางยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ
ประกอบ แผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐๗) กองทัพอากาศ

การกำหนดแนวความคิดทางยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ ในส่วนการเตรียมกำลังและใช้กำลังทางอากาศ เพื่อใช้เป็นแนวทางหลักในการบูรณาการการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ มาใช้ตอบสนองความต้องการด้านความมั่นคงของประเทศ และความมั่นใจในการดำรงชีวิตโดยปกติสุขของประชาชน ซึ่งจะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการป้องกันประเทศให้มีความชัดเจน สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ภายใต้สภาวะแวดล้อมที่เป็นอยู่ ทั้งยังต้องมีการวิเคราะห์และตรวจสอบความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ เพื่อให้หน่วยที่เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติภารกิจการป้องกันประเทศ และรักษาความมั่นคงของชาติตามแผนที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม

๑. วัตถุประสงค์ในการป้องกันประเทศ

จากการพิจารณาแนวโน้มภัยคุกคามที่มีผลกระทบต่อผลประโยชน์แห่งชาติ บทบาท หน้าที่ของทหารตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๕๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) นโยบายของรัฐบาล นโยบายของกระทรวงกลาโหม ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) และแนวทางการใช้กำลังกองทัพอากาศ พ.ศ.๒๕๖๕ สามารถกำหนดวัตถุประสงค์ในการป้องกันประเทศ ได้ดังนี้

๑) เพื่อป้องกันและรักษาเอกราชอธิปไตยและบูรณภาพแห่งดินแดนของชาติ จากการรุกรานด้วยกำลังและการใช้อาวุธ

๒) เพื่อคุ้มครองและพิทักษ์รักษาผลประโยชน์แห่งชาติ

๓) เพื่อปกป้อง เทิดทูน และพิทักษ์รักษาสถาบันพระมหากษัตริย์ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๔) เพื่อพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน และสนับสนุนการแก้ปัญหาสำคัญของชาติ

๕) เพื่อเสริมความมั่นคงและรักษาความสงบเรียบร้อยบริเวณพื้นที่ชายแดน และพื้นที่ภายในประเทศ

๖) เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านความมั่นคงและการทหารกับประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศสมาชิกอาเซียน ประเทศมหาอำนาจ ประเทศคู่เจรจาภายใต้กรอบการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจา มิตรประเทศอื่น และองค์การระหว่างประเทศ

๗) เพื่อสนับสนุนภารกิจการรักษาสันติภาพภายใต้กรอบของสหประชาชาติ

๒. แนวความคิดทางยุทธศาสตร์

เพื่อให้กองทัพอากาศ และหน่วยงานในกองทัพอากาศที่เกี่ยวข้อง มีความพร้อมและสามารถที่จะดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการป้องกันประเทศที่กำหนดไว้ได้ จึงกำหนดแนวความคิดทางยุทธศาสตร์เพื่อรองรับการดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง (Security Cooperation)

๒.๑.๑ แนวความคิด

การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง หมายถึง การพิจารณาใช้ทรัพยากรทางทหารและที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการทางทหารในการสนับสนุนรัฐบาล โดยสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านประเทศสมาชิกอาเซียน ประเทศมหาอำนาจ ประเทศคู่เจรจาภายใต้กรอบการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจา มิตรประเทศอื่น และองค์การระหว่างประเทศ

ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคีเพื่อสร้างบรรยากาศความเป็นมิตร รักษาความเป็นกลาง ลดเงื่อนไข และลดโอกาสที่จะนำไปสู่ความขัดแย้งรวมทั้งป้องกันมิให้ความขัดแย้งขยายขอบเขตออกไปนอกเหนือการควบคุม โดยยึดมั่นในหลักการแนวความคิดเชิงป้องกัน (Preventive) ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาเชิงรุกก่อนที่ความขัดแย้งจะเกิดขึ้น และหากความขัดแย้งเกิดขึ้นแล้ว ก็สามารถควบคุมได้ทันเวลา โดยมาตรการดังกล่าวจะต้องอยู่บนพื้นฐานของความมีเกียรติและศักดิ์ศรีในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ รวมทั้งผลประโยชน์ที่ประเทศพึงจะได้รับความสำเร็จของการสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง ขึ้นอยู่กับนโยบายการต่างประเทศของรัฐบาลในการประสานประโยชน์ร่วมกับประเทศต่าง ๆ เพื่อให้ได้ผลประโยชน์ร่วมกัน โดยปราศจากการแทรกแซงของประเทศมหาอำนาจ กองทัพเป็นเครื่องมือสำคัญประการหนึ่งของประเทศในการเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง โดยการดำเนินกิจกรรมทางทหารซึ่งประกอบด้วย การทูตโดยฝ่ายทหาร (Defence Diplomacy) ได้แก่ การพบปะหารือและการแลกเปลี่ยนการเยือนของผู้นำทางทหาร การดำเนินการของผู้ช่วยทูตฝ่ายทหาร รวมทั้งการพัฒนาสัมพันธ์ระหว่างหน่วยทหารอย่างต่อเนื่องการพัฒนาพื้นที่ข้ามชายแดน (Cross - border Development) เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมร่วมกันของประเทศที่มีเขตแดนติดต่อกัน ทำให้สามารถลดเงื่อนไขของปัญหาที่มีสาเหตุมาจากความแตกต่างทางเศรษฐกิจได้ และการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ (Peace Operations) ในภูมิภาคต่าง ๆ ภายใต้กรอบสหประชาชาติ องค์กรเพื่อสันติภาพและกลุ่มประเทศมหาอำนาจบนพื้นฐานของผลประโยชน์แห่งชาติ เพื่อสร้างความร่วมมือในการพัฒนาสันติภาพให้เกิดขึ้นในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก

๒.๑.๒ มาตรการในการดำเนินการ

๒.๑.๒.๑ เสริมสร้างความสัมพันธ์ด้านความมั่นคงร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศสมาชิกอาเซียน ประเทศมหาอำนาจ ประเทศคู่เจรจาภายใต้กรอบการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจา มิตรประเทศอื่น และองค์การระหว่างประเทศ ในการคุ้มครองและรักษาผลประโยชน์แห่งชาติร่วมกัน

๒.๑.๒.๒ ขยายความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการรักษาความสงบเรียบร้อยบริเวณชายแดนและดำเนินการไม่ให้กลุ่มบุคคลใด เข้ามาใช้พื้นที่ประเทศไทยในการสร้างปัญหาให้กับประเทศเพื่อนบ้าน

๒.๑.๒.๓ ดำเนินงานการทูตโดยฝ่ายทหาร (Defence Diplomacy)

๒.๑.๒.๔ ร่วมมือกับมิตรประเทศในการแลกเปลี่ยนข่าวกรองเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของกลุ่มก่ออาชญากรรมข้ามชาติ และทำความเข้าใจกับประเทศที่ให้การสนับสนุนกลุ่มก่อการร้ายเพื่อให้ล้มเลิกหรือยุติการช่วยเหลือ

๒.๑.๒.๕ เตรียมพร้อมที่จะปฏิบัติภารกิจเพื่อรักษาสันติภาพภายใต้กรอบขององค์การสหประชาชาติ องค์กรเพื่อสันติภาพ และกลุ่มประเทศมหาอำนาจบนพื้นฐานของผลประโยชน์แห่งชาติ

๒.๒ การผนึกกำลังป้องกันประเทศ (United Defence)

๒.๒.๑ แนวความคิด

การผนึกกำลังป้องกันประเทศ หมายถึง การนำทรัพยากรที่เป็นพลังอำนาจของชาติทุกประเภท ทุกมิติทั้งด้านการทหาร การเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มาบูรณาการอย่างมีระเบียบแบบแผนและเป็นระบบตั้งแต่ยามปกติ เพื่อแก้ไขข้อจำกัดของชาติ รวมทั้งชดเชยอำนาจกำลังรบของกองทัพที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจะต้องมีการเตรียมการและกระทำอย่างต่อเนื่องทั้งในยามปกติและยามสงคราม

ความสำเร็จของการผนึกกำลังป้องกันประเทศ ขึ้นอยู่กับการเห็นความสำคัญในเรื่องนี้ของรัฐบาล ตลอดจนการวางแผนและเตรียมการในการบูรณาการ พลังอำนาจของชาติด้านต่าง ๆ เพื่อให้เกิดศักยภาพในการป้องกันประเทศสูงสุด ตั้งแต่ยามปกติ โดยทุกส่วนของสังคมยอมรับและเห็นด้วยกับบทบาทและหน้าที่ของตนตามที่กาหนด และมีกฎหมายรองรับที่ชัดเจน ในส่วนของกองทัพในยามปกติจะเข้าไปมีส่วนร่วม ในการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ ในกรอบของการปฏิบัติการทางทหารที่ไม่ใช่สงคราม เพื่อสร้างความสงบและความมีเสถียรภาพให้แก่สังคมไทย รวมทั้ง สร้างความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security) ในภาพรวมในยามสงครามกองทัพจะมีบทบาทนำในการป้องกันประเทศร่วมกับพลังอำนาจของชาติด้านอื่น ๆ ตามแผนที่กำหนดโดยกองทัพจะต้องมีศักยภาพและขีดความสามารถในการปฏิบัติการร่วม ที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่จะนำมาซึ่งความสำเร็จของแนวความคิดนี้ คือความสามัคคีของคนในชาติ จากการมีศูนย์รวมจิตใจเดียวกัน ซึ่งกองทัพสามารถสนับสนุนการดำเนินการนี้ได้ โดยการถวายความจงรักภักดี ปกป้อง เทิดทูนและพิทักษ์รักษาสถาบันพระมหากษัตริย์ และสนับสนุนการสร้างความเข้าใจแก่ประชาชนให้มีจิตสำนึกดังกล่าวนี้ด้วย

๒.๒.๒ มาตรการในการดำเนินการ

๒.๒.๒.๑ สนธิกำลังคนและทรัพยากรของประเทศอย่างมีแบบแผนเป็นระบบเพื่อต่อสู้กับภัยคุกคาม และปลูกฝังแนวความคิดให้ประชาชนมีจิตสำนึกในการป้องกันผืนแผ่นดิน

๒.๒.๒.๒ การพัฒนาและเสริมสร้างระบบงานในพื้นที่ส่วนหลังให้มีประสิทธิภาพ

๒.๒.๒.๓ คุ้มครองและรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ โดยการพัฒนาระบบการเฝ้าตรวจและแจ้งเตือนการคุกคามผลประโยชน์แห่งชาติให้มีประสิทธิภาพ การปราบปรามการกระทำผิดต่าง ๆ ตามกฎหมายที่มอบอำนาจให้ การปราบปรามการกระทำเยี่ยงโจรสลัด รวมทั้ง คุ้มครองและรักษาเส้นทางคมนาคมที่สำคัญ

๒.๒.๒.๔ การต่อต้านการก่อการร้ายทั้งที่เป็นผลประโยชน์ของต่างชาติในประเทศไทยและอื่น ๆ ให้เป็นไปอย่างรวดเร็วและเด็ดขาด

๒.๒.๒.๕ สนับสนุนรัฐบาลในการปลูกฝังให้ประชาชนมีความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒.๒.๒.๖ ถวายความปลอดภัยและถวายพระเกียรติองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาทผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์ และพระราชอาคันตุกะอย่างเข้มแข็งและสง่างาม

๒.๒.๒.๗ สนับสนุนพระราชกรณียกิจและโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเพื่อสนับสนุนรัฐบาลในการพัฒนาประเทศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การบรรเทาสาธารณภัยและภัยพิบัติต่าง ๆ

๒.๒.๒.๘ สนับสนุนรัฐบาลในการแก้ไขปัญหายาเสพติด และปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ

๒.๒.๒.๙ จัดเตรียมกำลังและยุทโธปกรณ์เพิ่มเติม ให้พร้อมสนับสนุนการปฏิบัติภารกิจเมื่อได้รับมอบหมายจากรัฐบาล ทั้งในสถานการณ์ปกติและสถานการณ์ฉุกเฉิน

๒.๓ การป้องกันเชิงรุก (Active Defence)

๒.๓.๑ แนวความคิด

การป้องกันเชิงรุก หมายถึง การจัดเตรียมกำลัง เสริมสร้าง พัฒนา และบริหารจัดการทรัพยากรทางทหารทั้งมวลให้กองทัพสามารถพึ่งตนเองได้ และมีความพร้อมในการใช้กำลังเพื่อจำกัดหรือยุติความขัดแย้งโดยที่ฝ่ายเราเป็นฝ่ายได้เปรียบ มุ่งเน้นมาตรการด้านการข่าวเชิงลึกในทุกสถานการณ์ มีระบบแจ้งเตือนและเฝ้าตรวจที่มีประสิทธิภาพ พร้อมรับสถานการณ์ทั้งในยามปกติและยามสงคราม สามารถ

ปฏิบัติการรบได้หนึ่งด้านและป้องกันอีกหนึ่งด้านในเวลาเดียวกัน การปฏิบัติการทางทหารต้องใช้การปฏิบัติในลักษณะของการร่วมเป็นหลักโดยยึดมั่นในหลักการการมีกำลังรบเพื่อป้องกันตนเอง และมุ่งพยายามให้พื้นที่การรบแตกหักจำกัดอยู่บริเวณแนวชายแดน และใช้หน่วยที่มีความคล่องแคล่วในการเคลื่อนที่จัดเตรียมไว้เข้าคลี่คลายสถานการณ์ในชั้นต้นพร้อมขยายกำลังได้ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

ความสำเร็จของการป้องกันเชิงรุก ขึ้นอยู่กับการวางแผนในการเสริมสร้างการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของกำลังพล ยุทโธปกรณ์ และการบริหารจัดการ ให้มีความพร้อมทั้งในเรื่องของแนวความคิด หลักนิยม ขนาดของกำลัง การจัดหน่วย และยุทโธปกรณ์ ความทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยมีเป้าหมายหลักในการใช้กำลังเพื่อการป้องปราม และหากเกิดปัญหาความขัดแย้งถึงขั้นต้องใช้กำลัง จะต้องปฏิบัติการอย่างรวดเร็ว และสามารถยุติการรบได้ในลักษณะที่ฝ่ายเราเป็นฝ่ายได้เปรียบในการเจรจาต่อรอง ทั้งจะต้องมีมาตรการระวังป้องกัน มาตรการด้านการข่าวเชิงลึก มาตรการแจ้งเตือนและเฝ้าตรวจที่มีประสิทธิภาพ การฝึก การศึกษา และการฝึกปฏิบัติการในพื้นที่จริง รวมทั้งมาตรการการขยายกำลังได้อย่างเหมาะสมในทุกสถานการณ์ ทั้งนี้จะต้องยึดมั่นและถือปฏิบัติในหลักการของการมีกำลังรบเพื่อการป้องกันตนเองมีความสามารถปฏิบัติการรบได้หนึ่งด้านพร้อมกับป้องกันได้อีกหนึ่งด้าน โดยการปฏิบัติการมุ่งสร้างความพยายามให้พื้นที่การรบแตกหัก อยู่บริเวณแนวชายแดน สำหรับกรณีเกิดความขัดแย้งที่มีแนวโน้มจะขยายความรุนแรงไปสู่การใช้กำลังทหารขนาดใหญ่ การปฏิบัติการทางทหารต้องใช้การปฏิบัติการในลักษณะของการรบร่วมเป็นหลักและต้องจัดให้มีระบบบัญชาการและควบคุมการปฏิบัติการร่วมที่มีประสิทธิภาพ เพื่อยุติปัญหาและข้อขัดแย้งในชั้นต้นในห้วงเวลาก่อนหรือระหว่างปฏิบัติการรบ จะต้องมีการพัฒนาสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน มิตรประเทศและประเทศมหาอำนาจต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวร่วมทางความคิดในการเจรจาเพื่อยุติความรุนแรง ลดความหวาดระแวงและสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจระหว่างกัน นอกจากนี้ ยังจะต้องพัฒนาศักยภาพของกองทัพให้มีความพร้อมในการปฏิบัติการเพื่อรักษาความมั่นคงแห่งชาติ รักษาผลประโยชน์แห่งชาติ และการพัฒนาประเทศ ตามที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาล

๒.๓.๒ มาตรการในการดำเนินการ

๒.๓.๒.๑ เตรียมกำลังและใช้กาลังเพื่อการป้องปราม โดยเน้นการปฏิบัติในลักษณะของการรบร่วมเป็นหลัก

๒.๓.๒.๒ ใช้หน่วยที่มีความพร้อม มีขนาดเหมาะสมซึ่งเตรียมไว้ในแต่ละพื้นที่เข้าแก้ปัญหาความขัดแย้งให้ยุติโดยเร็ว ซึ่งในผลลัพธ์สุดท้ายของการปฏิบัติ จะต้องทำให้ฝ่ายเราเป็นฝ่ายได้เปรียบ

๒.๓.๒.๓ มุ่งความพยายามให้พื้นที่การรบแตกหักอยู่บริเวณแนวชายแดน

๒.๓.๒.๔ พัฒนาขีดความสามารถและดำเนินมาตรการด้านการข่าวอย่างต่อเนื่อง

๒.๓.๒.๕ การพัฒนาและปรับปรุงระบบการสนับสนุนการรบ และการเสริมสร้างการช่วยรบตลอดจนการระดมสรรพกำลังให้มีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง

๒.๓.๒.๖ บริหารจัดการกระทรวงกลาโหมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒.๓.๒.๗ เสริมสร้างและพัฒนากำลังพลในกระทรวงกลาโหมและครอบครัวให้มีคุณภาพทั้งความรู้ และระเบียบวินัย รวมทั้งมีสวัสดิการที่ดี เพื่อเพิ่มขวัญและกำลังใจของกำลังพลทุกระดับ

ผนวก ค คำอธิบายแผนที่เกี่ยวข้องกับกลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบ แผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) กองทัพอากาศ

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๖๐ กำหนดให้จำแนกแผนตามกลไกยุทธศาสตร์ชาติ เป็น ๓ ระดับโดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นแผนระดับที่ ๑ ซึ่งใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกัน ไปสู่เป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาล โดยในการแปลงยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัตินั้น จะดำเนินการผ่านการถ่ายระดับเป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์ชาติสู่แผนระดับที่ ๒ และแผนระดับที่ ๓ เพื่อให้เกิดการดำเนินการที่มีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันมุ่งสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ภายในปี พ.ศ.๒๕๘๐ ได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ แผนระดับต่าง ๆ ตามกลไกยุทธศาสตร์ชาติจัดทำขึ้นตามกฎหมาย มีความเกี่ยวข้องกับการบริหารราชการแผ่นดิน และการดำเนินงานด้านงบประมาณซึ่งกองทัพอากาศมีความเกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์ชาติ

เป็นแผนระดับที่ ๑ จัดทำขึ้นโดยคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ทำหน้าที่เป็นกรอบทิศทางการพัฒนาประเทศในภาพใหญ่ที่ครอบคลุมการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาประเทศด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมเข้าด้วยกัน ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ทั้งนี้ คำว่า “ยุทธศาสตร์ชาติ” สามารถใช้ได้กับแผนระดับที่ ๑ เท่านั้น ยุทธศาสตร์ชาติ มีระยะเวลาประกาศใช้ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) และประกอบด้วย ๖ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านความมั่นคง ๒) ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ๓) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ๔) ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ๕) ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ ๖) ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๒. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

เป็นแผนระดับที่ ๒ จัดทำขึ้นโดยคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ทำหน้าที่ในการถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์ของยุทธศาสตร์ชาติลงสู่แผนระดับต่าง ๆ โดยคำนึงถึงประเด็นร่วมหรือประเด็นตัดข้ามระหว่างยุทธศาสตร์ และการประสานเชื่อมโยงเป้าหมายของแต่ละแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติให้มีความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ มีระยะเวลาประกาศใช้ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) และมีจำนวน ๒๓ แผนแม่บท/ประเด็น โดยแผนแม่บทฯ ประเด็นที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกองทัพอากาศ อาทิ ความมั่นคง การต่างประเทศ อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ

๓. แผนการปฏิรูปประเทศ

เป็นแผนระดับที่ ๒ จัดทำขึ้นโดยคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ ทำหน้าที่กำหนดการมุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนแก้ไขปัญหา อุปสรรคเร่งด่วน เชิงโครงสร้าง กลไก หรือกฎระเบียบ เพื่อให้รากฐานการพัฒนาภายในประเทศมีความเหมาะสม เท่าทันกับบริบทการพัฒนาที่ประเทศต้องการมุ่งเน้น แผนการปฏิรูปประเทศมีระยะเวลาประกาศใช้จนถึงปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ และมีจำนวน ๑๓ ด้าน ซึ่งกระทรวงกลาโหมมีบทบาทเป็นหน่วยสนับสนุนการดำเนินงาน

๔. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เป็นแผนระดับที่ ๒ จัดทำขึ้นโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทำหน้าที่ระบุทิศทางและเป้าหมายการพัฒนา ที่ประเทศควรให้ความสำคัญและมุ่งดำเนินการในห้วงระยะเวลา ๕ ปี ของแผนยุทธศาสตร์ชาติโดยคำนึงถึงพลวัตและเงื่อนไขการพัฒนาที่ประเทศเผชิญอยู่ เพื่อเป็นแนวทางให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องปรับจุดเน้นการดำเนินงาน มุ่งสู่การเสริมสร้างความสามารถของประเทศให้สอดรับปรับตัวเข้ากับเงื่อนไขที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งการระบุทิศทางการพัฒนาที่มีความชัดเจนจะส่งผลให้การพัฒนาประเทศตั้งแต่ระดับทิศทางโครงสร้าง นโยบาย ตลอดจนกลยุทธ์และกลไก ในการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติมีความเชื่อมโยงกันในทุกระดับและจะเป็นกำลังในการนำพาประเทศไปสู่การบรรลุเป้าหมายระยะยาว

๕. นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

เป็นแผนระดับที่ ๒ จัดทำขึ้นโดยสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ทำหน้าที่เป็นกรอบหรือทิศทางในการดำเนินการป้องกัน แจ้งเตือน แก้ไข หรือระงับยับยั้งภัยคุกคามทุกรูปแบบ เพื่อธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติที่มีความครอบคลุมมิติและประเด็นการพัฒนาของประเทศอย่างรอบด้าน โดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการในห้วงระยะเวลา ๕ ปีของแผนยุทธศาสตร์ชาติ

๖. แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง ระยะ ๕ ปี

เป็นแผนระดับที่ ๓ จัดทำขึ้นโดยสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม (สำนักนโยบายและแผนกลาโหม) ทำหน้าที่เป็นกรอบหรือทิศทางในการเชื่อมโยงแผนงาน/โครงการตามภารกิจของกระทรวงกลาโหมด้านการเตรียมความพร้อมและการเสริมสร้างศักยภาพของการป้องกันประเทศและความมั่นคงของชาติเชิงยุทธศาสตร์ โดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการ ภายในห้วงระยะเวลา ๕ ปี ด้วยการบรูณาการความร่วมมือหรือการปฏิบัติร่วมกับกระทรวงหรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ในแต่ละแนวทางการพัฒนา เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของแผนระดับที่ ๒ และยุทธศาสตร์ชาติ ให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ บนความสอดคล้องเชื่อมโยงกันของแผนทุกระดับ

๗. แผนปฏิบัติการด้านการปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติในภาพรวม ระยะ ๕ ปี

เป็นแผนระดับที่ ๓ จัดทำขึ้นโดยกองบัญชาการกองทัพไทย (กรมยุทธการทหาร) ทำหน้าที่เป็นรอบหรือทิศทางในการเชื่อมโยงแผนงาน/โครงการตามภารกิจของกระทรวงกลาโหม ด้านการใช้กำลังทหารและทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อการป้องกันประเทศและการรักษาความมั่นคงของชาติ ตั้งแต่สถานการณ์ปกติจนถึงสภาวะการประกาศสงคราม ตลอดจนการเสริมสร้างขีดความสามารถที่ต้องการตามแผนการใช้กำลังที่กำหนดโดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการ ภายในห้วงระยะเวลา ๕ ปี ด้วยการบรูณาการความร่วมมือหรือการปฏิบัติร่วมกับกระทรวงหรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ในแต่ละแนวทางการพัฒนา เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของแผนระดับที่ ๒ และยุทธศาสตร์ชาติ ให้บรรลุเป้าหมายที่กาหนดไว้ บนความสอดคล้องเชื่อมโยงกันของแผนทุกระดับ

๘. แผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี กองทัพอากาศ

เป็นแผนระดับที่ ๓ จัดทำขึ้นโดยกองทัพอากาศ (กรมยุทธการทหารอากาศ) ทำหน้าที่เป็นกรอบหรือทิศทางในการเชื่อมโยงแผนงาน/โครงการตามภารกิจและพันธกิจในภาพรวมของ กองทัพอากาศ ห้วงระยะเวลา ๕ ปี เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของแผนระดับที่ ๒ และยุทธศาสตร์ชาติให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ บนความสอดคล้องเชื่อมโยงกันของแผนทุกระดับ รวมทั้ง แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง และแผนปฏิบัติการด้านการปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติในภาพรวม

๙. แผนปฏิบัติราชการ รายปี กองทัพอากาศ

เป็นแผนระดับที่ ๓ จัดทำขึ้นโดยกองทัพอากาศ (สำนักงบประมาณกองทัพอากาศ) ทำหน้าที่เป็นกรอบหรือทิศทางในการเชื่อมโยงแผนงาน/โครงการตามภารกิจและพันธกิจในภาพรวมของ กองทัพอากาศ

ห้วงระยะเวลา ๑ ปี เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของแผนระดับที่ ๒ และยุทธศาสตร์ชาติ ให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้บนความสอดคล้องเชื่อมโยงกันของแผนทุกระดับ รวมทั้งแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง แผนปฏิบัติการด้านการปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติในภาพรวมและแผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี กองทัพอากาศ

ผนวก ง วงรอบแผนปฏิบัติราชการ และขอบเขตอำนาจหน้าที่ของหน่วยเกี่ยวข้อง

การดำเนินการของหน่วยเกี่ยวข้อง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด จะต้องมีการกำหนดแนวทางการนำไปสู่การปฏิบัติตั้งแต่ขั้นตอนการกำหนดแผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี การนำไปสู่การปฏิบัติของหน่วยที่ต้องคัดเลือกโครงการเพื่อนำเข้าในระบบ eMENSCR หน่วยกำกับดูแล หน่วยรับผิดชอบหลัก หน่วยดำเนินการ ตลอดจนการติดตามประเมินผลทั้งในระบบ eMENSCR และการติดตามภายในของกองทัพอากาศ โดยมีรายละเอียดโดยสังเขป ดังนี้

๑. การจัดทำแผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี

ความเป็นมาของแผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี ระยะที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เป็นแผนปฏิบัติราชการ ๕ ปี ที่ต่อเนื่องจากแผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๓ ปี ระยะที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ก่อนจะมีการปรับวงรอบให้สอดคล้องกับวงรอบของยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ดังนั้นการจัดทำครั้งต่อไปจะเป็นแผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี ระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๗๑ - ๒๕๘๐) ก่อนจะมีการปรับปรุงยุทธศาสตร์ชาติในระยะต่อไป สำหรับการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ ระยะที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) จัดทำโดยคณะอนุกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี ของกองทัพอากาศ (คำสั่งคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการกองทัพอากาศ (เฉพาะที่ ๔/๖๔ เรื่องคณะอนุกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี ของกองทัพอากาศ ลง ๕ ก.พ.๖๔) มีเจ้ากรมยุทธการทหารอากาศ เป็นประธานอนุกรรมการและเจ้าหน้าที่ทำงานรวม ๒๕ คน

กระบวนการในการจัดทำฝ่ายเลขานุการดำเนินการตามทิศทางยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แนวทางการใช้กำลังกองทัพอากาศ พ.ศ.๒๕๖๕ และเอกสารสำคัญอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยเชิญหน่วยเกี่ยวข้องในระดับปฏิบัติเข้าร่วมหารือ รับทราบเจตนารมณ์ของผู้บังคับบัญชาและทิศทางการพัฒนาของกองทัพอากาศในระยะถัดไปอีก ๕ ปี พร้อมทั้งขอให้บางหน่วยจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการในหน่วยของตนเอง เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาขีดความสามารถในแต่ละด้านที่มอบหมาย ดังนั้นเอกสารจะประกอบด้วย

๑.๑ แผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นตามรูปแบบที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด และต้องนำเข้าระบบ eMENSCR ซึ่งส่วนที่ ๓ จะประกอบไปด้วยเป้าหมาย ตัวชี้วัด แนวทางการดำเนินการ และผลิต/โครงการ

๑.๒ เอกสารประกอบแผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เป็นเอกสารชั้นความลับที่ประกอบด้วยรายละเอียดขยายความ แนวทางการดำเนินการ และผลผลิต/โครงการ ของแผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี ซึ่งกำกับด้วยห้วงระยะเวลา ซึ่งประสงค์แจกจ่ายให้หน่วยเกี่ยวข้องของกองทัพอากาศใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติราชการรายปีของหน่วยตนเอง ตลอดจนคำรับรองการปฏิบัติราชการและเอกสารสำคัญของหน่วยที่เกี่ยวข้อง

๒. การนำแผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี ไปสู่การปฏิบัติ

เมื่อแผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี ได้รับการอนุมัติโดยผู้บัญชาการทหารอากาศเรียบร้อยแล้ว และสำนักปลัดบัญชีทหารอากาศได้จัดทำแผนปฏิบัติราชการรายปีเรียบร้อย ให้กรมยุทธการทหารอากาศเป็นหน่วยงานเจ้าภาพหลักในการเชิญหน่วยเกี่ยวข้องเข้าร่วมหารือในการคัดเลือกผลิต/โครงการ นำเรียนผู้บัญชาการทหารอากาศเพื่อนำเข้าในระบบ eMENSCR หลังจากนั้นให้หน่วยรับผิดชอบโครงการที่ได้รับการคัดเลือก ต้องดำเนินการนำรายละเอียดผลผลิต/โครงการนำเข้าระบบ eMENSCR ให้แล้วเสร็จภายในไตรมาสแรกของปีงบประมาณ (ต.ค.-ธ.ค.)

๓. การติดตามประเมินผลของแผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี

การกำกับดูแลและติดตามหน่วยรับผิดชอบโครงการให้สำนักพัฒนาระบบราชการกองทัพอากาศเป็นหน่วยรับผิดชอบหลักในการให้คำแนะนำหน่วยรับผิดชอบโครงการในการนำเข้าข้อมูลผลผลิต/โครงการในระบบ eMENSCR ตลอดจนกำกับดูแล ติดตามการรายงานผลให้แล้วเสร็จภายใน ๑ เดือน หลังสิ้นสุดในแต่ละไตรมาส และเมื่อสิ้นสุดแต่ละปีงบประมาณให้สรุปภาพรวมผลการดำเนินงานผลของโครงการทั้งหมดและปัญหา/อุปสรรค แจ้งกรมยุทธการทหารอากาศ เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการทบทวนและปรับปรุงการดำเนินการในระยะต่อไป

๔. การปรับปรุง/แก้ไข เปลี่ยนแปลงสาระสำคัญของแผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) และเอกสารประกอบแผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี ให้กรมยุทธการทหารอากาศเป็นหน่วยดำเนินการขออนุมัติผู้บัญชาการทหารอากาศ และแจ้งให้หน่วยเกี่ยวข้องทราบ